

SoFa Magazine

E-zine Faculteit der Sociale Wetenschappen

Jaargang 2013

Hoofdredactie: Mary van der Graaf

Uitgave: Erasmus Universiteit Rotterdam

Inhoudsopgave

SoFa Magazine februari 2013

Water op de kaart

Veel plezier!

'Ieder kind verdient een kans'

Een halve eeuw FSW

De Nacht van de Sociologie

Psychologen promoveren op 'de underdog'

Grenzeloos congres

Colofon

SoFa Magazine maart 2013

Als Joop van den Ende belt...

Het T-gebouw als melkkoe

Onbekend maakt onbemind

Onvrede over verhuizing

De FSW gaat zich beter verkopen

Ontwikkelingshulp of big business?

Zweten met een doel

Ouders hebben het zelf in de hand

Colofon

SoFa Magazine mei 2013

Langzaam is beter

Verslavingsonderzoek bij het ontbijt

Werkloosheid

Minoren verbreden horizon

Uitbreiding van de FSW

Aan de slag als socioloog

Reputatie Cedo Nulli best wel ok

Colofon

SoFa Magazine juni 2013

De ontwikkeling van PW

Kredietcrisis begon in de Lusthofstraat

Scripts, screenings en een studie sociologie

Schinkel: 'Democratie is nooit af'

Emoties faken

College van de minister

Colofon

SoFa Magazine september 2013

Prijzenregen bij de FSW

Engelstalige psychologen

Eerstejaars vol ambitie

Afscheid van een tevreden socioloog

Cedo wil knallend lustrumjaar

De rol van de media

Goede start van het collegejaar

Colofon

SoFa Magazine november 2013

Sociologie reikt eredoctoraat uit

Bezuinigen volgens het huishoudboekje

Taaltoets vol valkuilen

Verhuiskoorts

Student aan de leiding

Twee generaties ontmoeten elkaar

Onderwijsboost voor Rotterdam-Zuid

Colofon

SoFa Magazine december 2013

Reorganisatie, dus onzekerheid

De beste wensen...

Welke indruk zal de FSW achterlaten

Terugblikken op de FSW

Een Stang op de muur

Herinneringen aan de FSW

Colofon

Water op de kaart

Het gebeurt niet vaak, de lancering van een nieuw wetenschappelijk tijdschrift. Bij bestuurskunde deden ze het toch met het 'International Journal of Water Governance'. Waarom en hoe kom je tot zo'n stap? SoFa vroeg het de initiatienemer prof. dr. ing. Geert Teisman.

Tekst: Mary van der Graaf

'Spannend', zo omschrijft prof. dr. ing. Geert Teisman de oprichting van het nieuwe tijdschrift 'International Journal of Water Governance'. "Zoals alles wat je voor het eerst doet, je weet van te voren niet wat er allemaal op je afkomt."

Drie jaar lang is hij ermee bezig geweest, samen met prof. dr. Jurian Edelenbos, dr. Arwin van Buuren en dr. Jeroen Warner (Wageningen Universiteit). "Want je hebt een aantal mensen nodig die er echt in geloven en willen investeren, terwijl het succes niet gegarandeerd is. Dat is met elke vernieuwing zo en dat geldt dus ook voor een tijdschrift."

Oorlogen

Teisman's vertrouwen in de behoefte aan dit nieuwe blad komt doordat de watervoorziening en de waterveiligheid zulke omvattende en urgente vraagstukken zijn. "Denk aan droge gebieden waar maar één rivier door verschillende landen stroomt en waar het eerste land al het water verbruikt of vervuult, zodat de landen stroomafwaarts niets meer hebben. Dat speelt heel sterk in Azië en er kunnen zelfs oorlogen door ontstaan. Je moet er dus over nadenken hoe je al die belangen adequaat behartigt."

En daar wringt de schoen, want over de governance van water bestaat nog onvoldoende kennis. Kwesties over watermanagement worden vooral technisch ingestoken. Het gaat om de hoogte van de dijken of de kwaliteit van de sluizen, als het op Nederland betrekking heeft. Belangrijk volgens Teisman, maar watermanagement draait ook om hoe partijen met elkaar tot slimme oplossingen kunnen komen. Verstandig omgaan met waterveiligheid en drinkwatervoorziening heeft altijd een sterke governance-component.

Waterveiligheid en watervoorziening zijn essentieel om te overleven.

"Bij een overstromingsramp komt er standaard een techneut op het nieuws over wat er fout was aan de dijken en hoe dat verbeterd kan worden. Maar veel interessanter is het systeem waarin bepaald wordt zo'n dijk wel of niet op te hogen. Daar liggen de problemen meestal. In New Orleans wist men al lang dat de dijken te laag waren en had men de technische tekeningen voor de verhoging klaarliggen. Het liep mis omdat de

locale, regionale en nationale overheid niet gezamenlijk tot een besluit konden komen. Dat is een klassieke governance-tragedie. Governance-vraagstukken zijn vaak minder acuut, ze liggen wat dieper verscholen. Daarom wordt de bestuurlijk insteek nog al eens vergeten, terwijl het juist van buitengewoon belang is."

Een tijdschrift is volgens Teisman een ideaal vehikel om bij te dragen aan de ontwikkeling van kennis over water-governance. Het gaat hem uitdrukkelijk niet om meer prachtige elegante modellen of theorieën. “Die lijken overal over te gaan, maar landen nergens mee,” zegt hij. Hij wil liever de groep rond water-governance nationaal en internationaal op de kaart zetten met bijdragen die wetenschappelijk volstrekt aan de maat zijn en tegelijkertijd bruikbaar zijn voor de praktijk. “Het gaat ook om de maatschappelijke impact van de kennis die je ontwikkelt. Die verbinding met de praktijk is volgens mij belangrijk voor de overleving van de wetenschap. Over die koppeling, wat we met een mooie term ‘valorisatie’ noemen, is een actueel debat, ook binnen de EUR.” Het thema waar de groep van Teisman op focust, valt bovendien binnen de topsectoren die Nederland heeft vastgesteld. Voor ‘water’ is extra geld. “Zo wordt ook de toekomst van de eigen bestuurskunde-opleiding verankerd.”

Citatie-index

Als nut en noodzaak van een nieuw tijdschrift duidelijk zijn, zelfs zo overtuigend dat een uitgever er winstmogelijkheden in ziet, is de klus allerminst geklaard. Want wie wil er in een blad zonder status ofwel citatie-index publiceren? Men moest dus actief de boer op om wetenschappers te vragen voor een bijdrage. Benadrukken dat die index er bij een goede start binnen een paar jaar zal zijn. “Dat is lastig, daarom kost het ook de nodige tijd om een nieuw tijdschrift op te richten. Verder moet je reviewers vinden, een dubbel blind reviewed systeem organiseren en omdat je zo’n tijdschrift direct een internationaal gezicht wilt geven, moet je er buitenlandse wetenschappers bij betrekken. Dan, begin 2013, wonder boven wonder: het tijdschrift is er. Maar nog mooier, je kunt zien dat de site veel bezocht wordt. In de eerste weken zijn er veel artikelen, tussen de 150 en 200 gedownload.

En dat is uiteindelijk waarvoor het blad bedoeld is.”

Het eerste succes is dus binnen, maar voor de lange termijn is het van belang dat de uitgever voldoende abonnees krijgt, er genoeg artikelen van hoge kwaliteit aangeboden worden en dat deze artikelen een belangrijke bron zijn voor andere wetenschappers zodat het tijdschrift in de citatie-index terecht komt. Omdat het niet uitsluitend een bestuurskundig tijdschrift is, is het belangrijk dat zowel economen, juristen, bestuurskundigen als mensen met een technische achtergrond er in publiceren. Of het lukt zal over twee jaar wel duidelijk zijn. Teisman is er uiteraard optimistisch over. “Water governance is zo’n cruciaal thema dat mensen all over the World daar graag de meest actuele kennis over willen hebben.”

(I) Het eerste nummer van het digitale International Journal of Water Governance is te bekijken via www.internationalwatergovernance.com. Het tijdschrift bevat 6 à 7 bijdragen en komt 4 maal per jaar uit.

Toeval of niet, tijdens de productie van dit artikel blijken er nog twee nieuwe tijdschriften in oprichting. Het ‘Journal of Comparative Migration Studies’, een open access journal waar o.a. dr. Peter Scholten van bestuurskunde bij betrokken is. Het eerste nummer verschijnt dit voorjaar. Op stapel staat ook het Intergalactic Journal of Science (IGJS) dat science en science-fiction combineert. Drie aio’s van psychologie; Jesper Hopstaken, Wim Pouw en Azaria Boots willen dit open access journal eens in de twee maanden gaan publiceren. Als je de aio’s zelf wilt horen over hun nieuwe plannen klik dan [hier](#).

Veel plezier!

Kunnen scripties en onderzoeken maar het beste gaan over actuele, maatschappelijke problemen? Nee, meent Samira van Bohemen, die zelf het plezier van de 'Red Hat Society' bestudeert. Laat maar flink wat wenkbrauwen fronsen. Dat houdt je scherp.

Het begin van het collegejaar voor derdejaars en masterstudenten staat in beginsel in het teken van één vraag: Waar zal ik mijn scriptie over schrijven? Misschien dat jij hier nu ook over nadenkt. Het vinden van een onderwerp is niet altijd makkelijk, want de mogelijkheden zijn eindeloos. Wat is de moeite van het onderzoeken waard? Zelfs de hoogst geleerden onder ons kunnen hier geen eenduidig antwoord op geven.

Geen enkel thema is belangrijk in en op zichzelf. Daardoor is tegelijkertijd alles, maar ook niets de moeite van wetenschappelijke reflectie waard. In plaats daarvan is het de aanvliegroute – de manier waarop een bepaald onderwerp (maakt niet uit wat!) wordt behandeld, ingekaderd, onderdeel wordt gemaakt van de wetenschappelijke discussie – die de relevantie van een onderzoek bepaalt. Althans zo luidt de theorie!

Maar toch... Ik kan mij niet aan de indruk onttrekken dat bepaalde onderwerpen ook in academische kringen als meer relevant worden gezien dan andere. Meestal zijn dit onderwerpen die verband houden met zogenaamde actuele 'problemen' binnen de samenleving. Ik noem willekeurig een paar voorbeelden: armoede, immigratie, de verzorgingsstaat, populisme, milieuvraagstukken, criminaliteit, kredietcrisis etc.

Wie zich bezighoudt met een dergelijk onderwerp zal ongetwijfeld allerlei vragen krijgen over de precieze aard van zijn of haar onderzoek, maar de directe vraag naar 'waarom je überhaupt onderzoek naar zoiets zou doen' zal waarschijnlijk uitblijven. We 'weten' immers allemaal dat dit BELANGRIJKE thema's zijn!

Heel anders ligt dit voor het kleine clubje onderzoekers dat zich aan onderwerpen waagt die buiten het kader van de maatschappelijke problemen vallen. Voor de mensen die zich (bij wijze van voorbeeld) net als ik bezig houden met onderzoek naar plezier. In mijn geval het plezier van een groep vijftig-plusvrouwen uit de Red Hat Society, die eens per maand met rode hoed op, op een ludieke manier de bloemetjes buiten zetten. Wie dit probeert moet bijna dagelijks tekst en uitleg geven: Wat moet zoiets in de wetenschap?!

Maar let op... Dit is niet een nadeel, maar een voordeel. Zo word je namelijk continu gedwongen na te denken over de daadwerkelijke wetenschappelijke relevantie van je onderzoek. En dus luidt mijn advies aan al die studenten die nu of in de toekomst op zoek moeten naar een onderwerp voor een scriptie: Probeer eens iets anders! Waag je buiten de gebaande thematische paden! Laat eens flink wat wenkbrauwen fronsen! En laat maar over je heenkomen dat je constant moet legitimeren waarom (in godsnaam!) dat onderwerp? Dit is een makkelijke manier om scherp te blijven op de academische bijdrage van je onderzoek. En dat is natuurlijk waar het uiteindelijk allemaal om draait: de wetenschappelijke knikkers!

Samira van Bohemen, cultuursocioloog en aio bij sociologie

‘Ieder kind verdient een kans’

“Een jongen die pedagogiek doet? Dan is er vast iets mis met hem!” Joris Beek kent de vooroordelen. Hij studeert zelf pedagogische wetenschappen en is - echt waar - helemaal ok. Kinderen helpen als het tegenzit, dat is wat hij wil.

Tekst en fotografie: Sanne van der Most

“Kinderen kunnen er niks aan doen als het niet lukt. Ze hebben pech met hun ouders, hun omgeving of ze zijn gewoon zo geboren. Zelf heb ik een makkelijke jeugd gehad en hele fijne ouders. Juist daarom wil ik kinderen helpen als het tegenzit. Daarom ben ik pedagogiek gaan doen. Dat klinkt heel nobel, maar daar komt het toch op neer.”

Joris Beek (23) is tweedejaars student aan de EUR. Hiervoor deed hij al een hbo-opleiding en was hij docent wiskunde. “Veel mensen zien dit als iets totaal anders, maar voor mijzelf ligt het toch wel echt in elkaars verlengde. Ik geef ook al heel lang waterpolotraining. Kinderen nieuwe dingen leren, vind ik geweldig. Het is zo mooi om te zien dat ze iets eerst niet kunnen, en dat het vervolgens door mijn hulp en begeleiding steeds beter gaat.”

Na zijn studie wil Joris promoveren, het liefst in de onderwijskunde. “Ik vind het bijvoorbeeld heel interessant om te onderzoeken waarom de één heel goed is in wiskunde en de ander helemaal niet. Hoe komt dat? Schoolongelijkheid boeit me ook enorm. School is niet voor iedereen even makkelijk. Je uitgangspositie bepaalt heel veel. Vaak hebben ouders ook van te voren al een idee wat hun zoon of dochter gaat doen en dan worden andere mogelijkheden bij voorbaat al uitgesloten. Jammer, want daardoor zijn heel wat kinderen lager geschoold dan nodig. Ik zou graag onderzoeken of daar iets aan is te doen.”

Vreemde eend

Als één van de weinige jongens - in zijn jaar zijn het er maar vier - tussen al die meiden voelt Joris zich soms een beetje een vreemde eend in de bijt. “Kinderen worden toch meer met vrouwen geassocieerd,” zegt hij. “Jeugdpsychologie, onderwijskunde, het zijn allemaal vakken die we meer bij vrouwen vinden passen. Meisjes die niet weten wat ze willen, kiezen ook vaak blind voor pedagogiek. Dan zit je altijd goed. Jongens die het niet weten gaan eerder iets economisch doen. Door dat imago is pedagogiek minder aantrekkelijk voor jongens. Daar zullen ze dus niet zo snel voor kiezen. Er zal vast iets mis met je zijn als je dat gaat studeren, denken veel jongens ook. Inclusief mijn eigen vrienden, haha! Ik begrijp dat wel. Maar het is natuurlijk puur imago.”

Te persoonlijk

Zelf heeft Joris de keuze voor pedagogiek heel bewust gemaakt. “Ik wist precies wat ik wilde. Ik vind het echt heel interessant en ik heb ook overal een mening over.” Die steekt hij ook niet onder stoelen of banken, soms tot ergernis van zijn medestudenten. Tijdens werkgroepjes kan Joris behoorlijk fanatiek zijn. “Als ik het niet eens ben met iemand of ik vind dat iets niet klopt, dan zeg ik dat gewoon. Sommige dames kunnen daar niet tegen. Die trekken zich dat veel te persoonlijk aan. Ze denken dat ik ze niet mag omdat ik kritiek heb en ze voelen zich aangevallen. En dat is natuurlijk onzin, want ik vind iedereen aardig. Daar heeft het ook helemaal niks mee te maken. Wat dat betreft is er echt een verschil met mannen. Die kunnen toch meer hebben en zijn het zo weer vergeten. Voor de rest trek ik heel erg mijn eigen plan. Ik doe gewoon mijn ding hier en na de les ga ik gewoon weer naar huis. Omdat ik al wat ouder ben, heb ik heel erg mijn eigen leven.”

Een halve eeuw FSW

Voor wie het nog niet weet: dit jaar bestaat de FSW vijftig jaar. Een feestelijk feit dat gevierd gaat worden met tal van activiteiten. “Het moet een leuk lustrum worden en het moet vooral ook iets opleveren.”

Tekst: Mary van der Graaf

De eerste maand van 2013 zit er alweer op. Dat dit een lustrumjaar is, is nog niet echt te merken, voor de meesten is het business as usual. Niet voor communicatieadviseur Marjolein Kooistra. Voor haar leeft het lustrumjaar al wel, simpelweg omdat er werk aan de winkel is. Zij is met sociale media aan de slag gegaan, zodat mensen ook via Facebook, LinkedIn en Twitter worden geïnformeerd over de lustrumactiviteiten.

“We hebben een mooie aftrap gehad tijdens de kerstlunch, maar het zwaartepunt van de activiteiten ligt verderop in het lustrumjaar,” vertelt Lex Cachet, de voorzitter van de lustrumcommissie. “Deze maand begint Cedo Nulli al met een programma voor studenten, de eerste ontbijtsessie is in april en daarna komen we echt op gang.”

“Dit lustrum wordt anders dan vijf jaar geleden,” zegt Kooistra. “Toen was er alleen een feest. Wat we nu doen, overigens met een zeer bescheiden budget, is meer vergelijkbaar met het veertigjarig jubileum. Destijds wilden we de cohesie binnen de faculteit versterken en daar zetten we weer op in. In een faculteit met vier verschillende, weliswaar verwante wetenschapsdisciplines blijkt dat nodig. Het verschil is, dat we nu meer naar buiten gericht zijn door de alumni en de stad erbij te betrekken. De lustrumcommissie organiseert daarom bijvoorbeeld de ontbijt- en borrelsessies, bijeenkomsten rond spraakmakend onderzoek van de FSW, op locaties in Rotterdam met partners uit de stad.” In deze commissie zitten behalve Cachet en Kooistra ook Peter Achterberg (soc), Sonja Balsem, Laura den Dulk (bsk), Elke Geraerts (psy), Sabine Severiens (pw) en vertegenwoordigers van Cedo Nulli en studenten die het landelijk congres der bestuurskunde organiseren.

Zichtbaarder

“Het lustrum moet leuk zijn, maar het moet vooral ook iets opleveren,” vult Cachet aan. Dus activiteiten die de onderlinge verbanden verstevigen en de faculteit zichtbaarder maken naar de stad. Die uitgangspunten waren er al vrij vroeg. Persoonlijk ben ik wel blij dat we via het lustrum proberen de relatie met Rotterdam te versterken. Daarin zijn de laatste jaren al forse stappen gezet, maar het kan altijd beter en breder. Voor maatschappijwetenschappen is Rotterdam een uiterst interessante stad, alleen al door alle problemen die er spelen. Je mag hopen dat we met de kennis die we hier hebben, bijdragen aan oplossingen. Maar dan moet je wel over en weer van elkaar weten wat je te bieden en/of nodig hebt. Laten zien wat wij in huis hebben is mij ongelooflijk welkom, want ik vind dat wetenschappelijk kennis maatschappelijk nut moet hebben.”

Het lustrum moet de band met de stad versterken.

Bij een jubileum hoort terugkijken op het verleden. Cachet, in 2011 met pensioen gegaan na bijna veertig

jaar FSW en Kooistra, ook al bijna drieëntwintig jaar in dienst, kunnen een behoorlijke tijdsspanne overzien. Ze resumeren in sneltreinvaart de geschiedenis die begon met de opleiding sociologie. Lange tijd een kwetsbare opleiding, tot de start van het avondprogramma. “Niemand had in die tijd enig idee wat dat betekende,” weet Cachet. “Het bleek een schot in de roos, we werden onder de voet gelopen door studenten.”

Het komen en gaan van politicologie, de start van bestuurskunde, een opleiding die ook een fase met een enorme toestroom van studenten kende, en de komst van psychologie (geïnitieerd door het College van Bestuur) passeren de revue. Er is altijd wat gaande, concluderen ze.

Dynamiek

“Die constante dynamiek is echt kenmerkend voor de faculteit,” stelt Kooistra. “En, ook een interessante ontwikkeling, ons onderzoek wordt steeds zichtbaarder. Dat komt doordat de vraag vanuit de media groter is geworden en wetenschappers het belangrijker vinden om zich via de media te profileren.”

Kooistra's telefoon gaat en ze onderbreekt het gesprek. “As we speak,” roept ze uit wanneer ze weer binnenkomt. “Dat was ‘De Wereld Leert Door’ die de cultuursocioloog Stef Aupers in hun programma willen. Een half uur geleden kreeg ik al NRC Next aan de lijn om een interview met psychologe Annemarie Hiemstra te regelen over haar promotieonderzoek.”

Van een kleine faculteit met een kwakkelend bestaan naar een middelgrote faculteit met een sterke positie, dat is het verhaal van de FSW. Cachet: “Er is een behoorlijk stabiele studenteninstroom, we hebben dus een hele duidelijke plek als onderwijsinstelling. Dat wij ook wetenschappelijk meedoen, is volstrekt duidelijk. Aan de hand van allerlei soorten competities waarin we meespelen, blijkt dat wij internationaal mee kunnen. Het feit dat we met de regelmaat van de klok forse hoeveelheden Europees geld binnenhalen, laat zien dat je een serieuze speler bent.”

Redenen genoeg om het lustrum uitbundig te vieren. Het feest in december moet de apotheose worden. De beslissingen daarover - waar en wat - worden volgens Cachet nog ‘een spannende affaire’. Verder staat alles redelijk op de rails. Of het lustrumprogramma ‘leuk’ gevonden wordt en ‘iets oplevert’, is even afwachten.

(I) Kijk ook op de lustrumwebsite met alle up-to-date informatie : www.FSW50.nl en haak aan op twitter: FSW50_erasmus of via LinkedIn : FSW50_erasmus . De Facebookpagina FSW50erasmus zal gaan fungeren als fotoalbum.

De Nacht van de Sociologie

Wat hebben dj Bram Peper, een sociologische pubquiz, een sociaal experiment, twittergedichten en fietsende Nederlanders met elkaar te maken? Tijdens de Nacht van de Sociologie op 28 februari kom je het allemaal tegen in deze 'speeltuin voor sociologen'

Tekst: Martine Zeijlstra

Het was best lastig om vanuit het niets een programma te bedenken voor de Nacht van de Sociologie, zegt Iris Bakker (22), secretaris van Cedo Nulli. Maar na twee maanden vergaderen en veel plannen kwamen de ludieke ideeën en interessante onderwerpen soms als vanzelf.

“Bram Peper kwam ik tegen tijdens een bacheloruitreiking,” zegt Bakker. “Hij vertelde me dat hij wel eens als dj draaide in Delft. Dr. P  p  . is zijn artiestennaam. Omdat sociologie zo’n kleine opleiding is, kon ik hem heel gemakkelijk persoonlijk benaderen en kreeg ik zijn kaartje. En nu draait hij dus tijdens de Nacht van de Sociologie.”

Het vijftigjarig jubileum van FSW wordt dus gevierd op de beats van Dr. P  p  . Maar de Nacht van de Sociologie is niet alleen maar ludiek. “We hebben geprobeerd een mix te vinden tussen leuk, grappig en interessant,” zegt Bakker. “We willen verdieping vinden, maar op een luchtige manier.” Een ander onderdeel van de avond dat daar goed aan voldoet is het scriptieonderwerp van een sociologe van de UvA. “Zij heeft onderzocht waarom Nederlanders zoveel fietsen. Geen enkel ander land maakt zoveel gebruik van de fiets als Nederland. Het is ge  nig om dat te verklaren, want dat aantal is bizar hoog. De fiets hoort echt bij ons Nederlanders,” zegt Bakker. Tweedejaars sociologiestudent Rutger van Aken (21) is dat met haar eens. Hij vindt het een leuk onderwerp voor de Nacht van de Sociologie om over te discussieren. En dj Bram is ‘gewoon vet’.

Pubquiz

Ook over de sociologische pubquiz en het sociale experiment is hij te spreken. “Mensen hebben altijd veel aannames, sociologen proberen die aannames weer te ontwarren. Dus het lijkt me wel leuk als we zelf een keer in het ootje worden genomen tijdens een sociaal experiment,” zegt hij. Waar het experiment over gaat, verklapt Bakker nog niet.

De vragen van de pubquiz worden bedacht door twee sociologiestudenten die vaker vragen bedenken. Ze begeleiden normaal andere studenten tijdens studiegroepen. Het zijn grappige vragen, maar ook vragen om je sociologiekennis te testen. “Het zijn vragen uit het eerste, tweede en derde jaar en je kunt erdoor zien hoever je kennis reikt of wat je allemaal nog te wachten staat,” zegt Bakker.

Tijdens de avond is er ook de twitter-dichter Lennart van Nieuwenhuijzen die ultrakorte gedichtjes schrijft. Zoals dit:

*Er is een groot probleem verdwenen
want mijn tafel stond ooit scheef*

*ik heb hem daarstraks rechtgezet
met de brieven die ze schreef.”*

“Ze gaan vaak over de liefde, maar zonder zoetsappig te worden. Ze zijn ook grappig. En voor sociologiestudenten interessant, omdat hij ook erg actief is op de sociale media”, denkt Bakker.

Speeltuin

Rutger van Aken weet al zeker dat hij naar de Nacht van de Sociologie komt. “Deze avond is een speeltuin voor sociologen. Het is in mijn eigen vakgebied en ze doen er hele leuke dingen mee. Er komen zowel dj’s als serieuze onderwerpen. Dat spreekt me erg aan en het is leuk om met allemaal sociologen bij elkaar te zijn.”

“Groningen had al een Nacht van de Sociologie vol muziek en cabaret, maar wij hadden niet zoveel budget en moesten daarom creatiever zijn. Daarom hebben we ook gekozen voor een sociologie-onderwerp van buiten de Erasmus Universiteit. We willen ook laten zien wat er buiten onze universiteit speelt op sociologisch gebied.”

De Nacht van de Sociologie laat daarin ook zien dat Cedo Nulli wil vernieuwen, zegt Bakker. “Er gebeuren heel veel interessante dingen op het gebied van de sociologie buiten onze universiteit en daar willen we meer aandacht aan besteden. Bijvoorbeeld ook tijdens de kroegcolleges.” De Nacht van de Sociologie is er het startpunt van. “Want in de avond gebeuren altijd de spannendste dingen.”

De Nacht van de Sociologie is op 28 februari in '**De Machinist**' op de Willem Buytewechstraat 45 en begint om 21.00 uur.

Psychologen promoveren op ‘de underdog’

Eindelijk even rust, dacht Annemarie Hiemstra toen haar proefschrift over video-cv's klaar was. Niets was minder waar: de pers kwam langs. Ook Gera Noordzij, die promoveerde op ‘het leren zoeken van een baan’, stond even volop in de picture.

Tekst en fotografie: Sanne van der Most

“Het is dat het aftreden van koningin Beatrix er tussendoor kwam, maar anders hadden journalisten me helemaal niet met rust gelaten. Het is natuurlijk een heel actueel onderwerp dat veel mensen raakt,” geeft Hiemstra toe. Haar proefschrift gaat over eerlijkheid bij het solliciteren met een video-cv of een papieren cv. Dankzij de huidige technologische mogelijkheden zie je steeds vaker dat sollicitanten met een filmpje solliciteren of dat werkgevers dat vragen. Hiemstra onderzocht hoe eerlijk dit nieuwe middel wordt gevonden door sollicitanten met een etnisch diverse achtergrond én door recruiters.

Wat opviel was dat sollicitanten met een moeilijker arbeidsmarktpositie relatief positief waren over solliciteren via een filmpje. Ze zagen meer en eerlijker mogelijkheden om zich te presenteren dan met het papieren cv. De recruiters waren helemaal niet zo positief over het instrument van het video-cv. Ze dachten dat het minder voorspellende waarde had dan het papieren cv. Voor hun uiteindelijke oordeel over de sollicitant maakte het weer niet uit welk instrument gebruikt werd. “Er is dus in elk geval geen aanleiding om aan te nemen dat een video-cv tot meer discriminatie leidt dan een papieren cv,” concludeert Hiemstra.

Doelen formuleren

Gera Noordzij deed onderzoek naar mogelijkheden om de effectiviteit van reïntegratie te vergroten. Dus om mensen vanuit de bijstand weer aan het werk te krijgen, ze weer te laten participeren.

Noordzij ontwikkelde een training gericht op leren in plaats van op presteren. “Ik leerde de deelnemers zelf kleinere doelen te formuleren zoals ‘leren om me in te schrijven bij de Kamer van Koophandel’ in plaats van direct ‘een eigen bedrijf starten’.

Dat bleek effectiever te zijn dan het bestaande stappenplan om te reïntegreren. Noordzij: “De deelnemers aan de training werden zelfverzekerder en lieten zich minder afschrikken door afwijzingen. Ze durfden meer strategieën uit te proberen en kregen meer vertrouwen in zichzelf. Daardoor konden ze ook beter omgaan met negatieve feedback.”

Kortom: hun houding veranderde van ‘ik wil een baan’ naar ‘ik wil leren een baan te vinden’. En dat is volgens Noordzij een wezenlijk verschil. Uiteindelijk bleek ook dat de mensen die deze nieuwe training volgden twee keer zo vaak een nieuwe baan vonden dan mensen die het reguliere stappenplan volgden.

Annemarie Hiemstra (Links) en Gera Noordzij

Overlap is er zeker in de thema's van Hiemstra en Noordzij. "We hebben beiden een personeels-gerelateerd onderwerp gekozen en we houden ons allebei bezig met personen die een moeilijke arbeidsmarktpositie hebben. De 'underdog' zou je kunnen zeggen," aldus Hiemstra. Toch zijn de achtergrond en uitgangspositie van de promovendi erg verschillend.

Hiemstra (34) ging na haar studie eerst een aantal jaar aan de slag in het bedrijfsleven. "Ik kwam terecht bij wervings- en selectiebureau GITP. Dat doe ik nog steeds, naast een parttime dienstverband hier op de EUR. Ik zit bij GITP op de onderzoeksafdeling; de link tussen wetenschap en praktijk heeft me altijd al geboeid. Een aantal jaar geleden heb ik dan ook de stap gezet om te promoveren. Het zou iets met culturele diversiteit worden, want dat vond ik altijd erg interessant. Maar wat dan precies, dat moest zich nog helemaal uitkristalliseren."

Behoorlijk lastig

Noordzij (55) bewandelde een heel andere weg. "Ik heb jarenlang in de gezondheidszorg gewerkt en ik wilde op een gegeven moment iets heel anders. Ik was het echt zat. Toen ben ik psychologie gaan studeren aan de EUR. Mijn masterscriptie ging over leerdoelgerichtheid. Dat vond ik zo boeiend dat ik erop ben gaan promoveren. Gelukkig was er een reïntegratiebureau dat een deel van mijn promotie wilde betalen. Ik kreeg een aanstelling aan de faculteit, ging lesgeven en deed mijn onderzoek."

Dat ging overigens niet altijd zonder horten of stoten. "De doelgroep die ik onderzocht - mensen in de bijstand - kan behoorlijk lastig zijn. Je denkt dat je afspraken met ze kunt maken, maar vaak loopt het toch heel anders. Dat frustreerde soms. Aan de andere kant is het heel leuk om te zien dat een groot aantal van hen toch echt wat aan mijn training heeft gehad en nu weer aan het werk is."

Grenzeloos congres

De organisatie van het landelijk congres der bestuurskunde (LCB) werd verleden jaar na een hevige strijd aan Cedo Nulli toegewezen. Hoe ver zijn de studenten inmiddels met de invulling van dit prestigieuze project? Wordt het een spraakmakend congres?

Tekst: Jennifer van de Velde

Op dit moment zijn er nog veel onzekerheden, maar één ding is heel duidelijk: het LCB-bestuur loopt over van enthousiasme en energie. Aart Verloop, verantwoordelijk voor de pr, en Angela Bendt, de penningmeester, spreken vurig en onophoudelijk. “Het voelt als take it or leave it, het congres moet er komen en wij zijn er verantwoordelijk voor,” aldus Bendt. En dat ze die verantwoordelijkheid op zich voelen rusten is duidelijk: ze nemen hun taak niet licht op en zetten alles op alles.

Brainstormen

De commissie begon vorig jaar maart met de voorbereidingen en de overdracht vanuit Utrecht. “In het begin vonden we het lastig om invulling aan onze functie te geven en deadlines vast te stellen,” laat Bendt weten. Verloop: “Daarnaast moet je duidelijk neerzetten wat je met zo’n congres wilt bereiken en hoe je dat gaat doen.”

Dit is inmiddels een stuk gemakkelijker geworden. Er is een thema voor het congres gekozen en dankzij een brainstormweekend in september weten de acht bestuursleden nu beter wat ze aan elkaar hebben. “Tijdens dat weekend hebben we echt intens nagedacht over een goed thema, en daarnaast ook tijd ingeruimd om elkaar beter te leren kennen,” vertelt Verloop.

Bestuur LCB, van links naar rechts: Marieke van der Hoek, Tijs Heunks, Angela Bendt, Victor Berben, Prosper Iraguha-Shima, Marloes Havenaar, Alette Opperhuizen, Aart Verloop.

De uitkomst van alle gesprekken is een congres over ‘Nederland als netwerk, munt slaan uit grenzeloos samenwerken’. Het gaat daarbij over zowel de samenwerking tussen verschillende landen als de samenwerking tussen verschillende organisaties en gemeentes. Het moet bezoekers laten nadenken en handvatten meegeven voor toepassingen in de dagelijkse praktijk van het openbaar bestuur.

Budget

Het vergaren van het benodigde budget is momenteel de belangrijkste activiteit voor het bestuur. Door de economische crisis zijn het geen gemakkelijke tijden om sponsors en subsidies binnen te halen. Daarom helpt elk bestuurslid, ongeacht zijn of haar functie, daar nu aan mee.

Andere belangrijke zaken zijn daarentegen al wel geregeld. Zo is er een indrukwekkende aanbevelingscommissie met onder anderen oud-premier Jan Peter Balkenende, Annemarie Jorritsma en de secretaris-generaal van het ministerie van Algemene Zaken. Bovendien zijn er al meerdere

sprekers 'gescoord' en is de locatie geregeld.

Bij dit alles realiseert het team zich dat enkele zaken in het begin van het proces beter hadden gekund. "Tot nu toe zijn er geen echte mislukkingen, maar wel dingen die we eerder of beter hadden kunnen oppakken," erkent Verloop. "Maar het kader is er en aan de details wordt nu met man en macht gewerkt."

Dit betekent voor het bestuur dat het alleen maar drukker zal worden. Is dat vol te houden? "Op dit moment kunnen we de weekenden nog vrij houden en tijd maken voor ons sociale leven," zegt Verloop geruststellend. Bendt is het hier niet mee eens, want zij is in het weekend druk met de boekhouding. Gelukkig niet tegen haar zin, verzekert ze: "Als ik wist dat een bestuursfunctie zo leuk was, had ik het eerder gedaan. Deze ervaring is priceless." Dat laatste is iets wat Verloop van harte beaamt.

Het is duidelijk: met het congres komt het goed, als het aan dit bestuur ligt. Alleen, hoe zit het met de relatie met Nijmegen, sinds Rotterdam de slag om het congres van deze stad heeft gewonnen? "De band met Nijmegen is op dit moment erg goed, ze zijn erg sportief," aldus Verloop. Heel fijn, want een boycot uit het oosten, daar zit dit bestuur niet op te wachten.

Colofon

SoFa nr. 4 jaargang 5 – 12 februari 2013

SoFa is een uitgave van Faculteit der Sociale Wetenschappen

Hoofdredactie

Mary van der Graaf

Webmaster

Maikel Hofman

Medewerking aan deze editie

Sanne van der Most, Marjolein Kooistra, Han van der Leur, Jennifer van de Velde en Martine Zeilstra

Vormgeving

Piromedia

Redactie-adres

Mary van der Graaf

Kamer M 7-32

E-mail: sofa@FSW.eur.nl

Postbus 1738

3000 DR Rotterdam

Verschijning volgende editie

Dinsdag 26 maart 2013

Als Joop van den Ende belt...

Veel studenten vinden één studie meer dan genoeg. Zo niet psychologiestudent Guus Bok (25). Hij deed het conservatorium, zong in musicals en werkt tot drie uur 's nachts aan zijn nieuwe album van Guus Bok & The Boogies.

Tekst: Martine Zeijlstra

De dagen van Guus Bok zitten vol tot in de late uurtjes. Hij danst drie keer per week, treedt op met zijn band Guus Bok & The Boogies en is tot laat in de nacht bezig met de opnames van zijn nieuwe Nederlandstalige cd. Tegelijkertijd volgt hij zijn laatste vakken bij psychologie en tussendoor belt Joop van den Ende of hij auditie wil doen voor een nieuwe musical. De meeste mensen met musicalambities zouden een gat in de lucht springen als de musicaltycoon belt voor een auditie, maar Bok is er vrij nuchter onder. "Ik heb 'nee' gezegd, omdat ik mijn studie psychologie nu wil afronden."

Maar dat is het niet alleen. Als hij iets heeft geleerd van zijn studie dan is het wel hoe belangrijk het is om bewust keuzes te maken. Na zijn rollen in Soldaat van Oranje en Kiss me Kate wil Bok vooral doorbreken als artiest en entertainer op een poppodium. "Als je begint met studeren weet je vaak nog helemaal niet wat je wilt. Bij psychologie leer je heel bewust nadenken over de keuzes die mensen maken en wat je met die keuzes wilt bereiken."

Aandacht

Bok wil beroemd worden. Als kind droomde hij over burgemeester worden, maar nu over doorbreken in de muziekwereld. "Het geeft een ontzettende kick om voor mensen op te treden. Vooral als je met de band iets magisch kan creëren. Als mensen losgaan op je muziek en beginnen te dansen en te zingen. Het is een heel dankbare taak om dat tot stand te brengen. En ik ben natuurlijk ook dol op de aandacht."

Het gaat hem er niet om bakken met geld verdienen. Als Van den Ende hem belt voor een megadeal in een musical met muziek die hem niet aanstaat dan slaat Bok dat af. "Daarvoor hou ik te veel van muziek. Ik kan niet zonder. Ik wil iets significant doen op aarde en niet zomaar leven, een beetje werken en geld verdienen. Bij psychologie leerde ik dat er twee soorten problemen zijn. Problemen die mensen constructief op kunnen lossen, omdat ze er zelf iets aan kunnen doen. En problemen die buiten hen liggen. Dan vertonen mensen destructief gedrag."

Die kennis zorgt ervoor dat hij goed kan relativiseren. "Als ik problemen niet kan oplossen, is dat jammer. Maar bij problemen waar ik wel iets kan doen ga ik net zo lang door tot de klus geklaard is," zegt Bok. Dat gaat van vegetarisch eten om een bijdrage te leveren aan het hongerprobleem in de wereld tot een superstrakke voorbereiding op een optreden.

Guus Bok - nog met heel kort haar - en The Boogies

“Ik studeer dan wel psychologie, maar dat betekent nog niet dat ik niet zenuwachtig word als ik ergens voor het eerst optreed,” zegt hij. “Het maakt niet uit of dat voor een grote zaal is of voor een besloten gezelschap. Maar het helpt wel als ik ontzettend goed voorbereid ben. Dan ben ik zekerder en losser. Als ik ergens optreed en ik zeg ‘goedenavond’ terwijl het middag is, dan lachen mensen om die vergissing. En dat maakt het leuk voor mij, omdat het ijs meteen is gebroken. Dat is een cadeautje van het toeval. Eigenlijk is het hele leven een opeenstapeling van zulke leuke momentjes.”

Energie

Hoe druk hij ook is, Bok krijgt vooral energie van alles wat hij onderneemt. “Als ik tot drie uur in de nacht bezig ben met het schrijven van de arrangementen voor mijn nieuwe cd dan heb ik daar dagen erna nog extra energie door.” Tijd voor zijn studie vinden is soms lastig, maar het lukt meestal wel. “Door alle drukte ga ik vaak beter presteren.”

De grote voorbeelden van Bok zijn Elvis Presley, Louis Prima en Robbie Williams. “Elvis en Prima hebben een geweldige timing. Maar hoe goed ik ze ook vind, ik geloof niet dat ik moet of kan worden zoals zij. Authenticiteit is het belangrijkste.”

In mei hoopt hij overal op de radio te horen te zijn. “Daar doe ik echt alles voor. Het zou me echt een adrenalinekick geven als dat zou lukken.”

Het T-gebouw als melkkoe

Nu de verhuizing van de FSW nadert, komen de meningen hierover explicieter naar voren. De column van Lasse Gerrits en Erik Hans Klijn is daar een voorbeeld van. 'Ze zoeken manieren om meer geld uit de faculteit te halen via een soort vastgoedspel.'

Lasse Gerrits

De faculteit gaat verhuizen van het M-gebouw naar het T-gebouw. En dat levert een hoop commotie op. Alleen al bij bestuurskunde tekende een grote meerderheid van de staf een petitie tegen de inrichting. "Nou," zult u zeggen, "wetenschappers zijn van nature wat conservatieve gewoontedieren, dus daar is niets nieuws aan."

Maar er is toch wel wat meer aan de hand. Hoewel een peiling laat zien dat 70 procent van de medewerkers een individuele werkplek wil, gaan veel mensen die nu juist verliezen. En het totale oppervlak beschikbaar voor de afdeling wordt flink verkleind. Er komt dus veel minder ruimte beschikbaar en de prikkel om thuis te werken zal groter worden. Waar de blijde boodschap van de architect vooral gaat over het nieuwe samenwerken en spontane ontmoetingen, is het heel wel mogelijk dat men juist meer thuis gaat zitten. Of elders, waar men wél een boekenkast heeft in plaats van de drie beloofde plankjes.

Maar het belangrijkste punt is natuurlijk dat het College van Bestuur feitelijk gewoon een prijsverhoging voor huisvesting doorvoert. Ze zijn op zoek naar manieren om meer geld uit de faculteiten te halen via een soort vastgoedspel. Die bezuiniging is op zich helemaal niet zo bezwaarlijk. De vraag is dan wel waarom het vastgoedspel niet in zijn geheel wordt gespeeld.

Erik Hans Klijn

In het T-gebouw gaan we 240 euro per vierkante meter betalen. Dat is voor Rotterdamse begrippen zeer fors. Ter vergelijking: de Fortistoren (Blaak 555) kost 145 tot 180 per vierkante meter, Central Post naast het centraal station kost 175 euro en het oude Shellgebouw (Hofpoort) 145 euro per vierkante meter. Allemaal topgebouwen op A-locaties.

Woudestein kan je niet anders typeren dan 'slechts' een C-locatie op goedkope grond aan de rand van de stad. Onze huisvesting zou zelfs nog goedkoper kunnen, want een aantal partijen is bereid om ruimte in de binnenstad voor praktisch niets aan te bieden als de EUR haar naam aan het project verbindt.

Wie het vastgoedspel echt wil spelen moet het in zijn gehéél spelen en dan blijkt Woudestein een uitzonderlijk dure locatie in een stad waar heel veel betere kantoorruimte voor het oprapen ligt. Maar ja, verhuizen mag niet. Zo komt het centrale apparaat wel erg makkelijk weg: gedwongen winkelnering om de eigen financiën op te krikken.

Als de verhuizing een bezuiniging is, dan moet dat gecommuniceerd worden. Dan moet inzichtelijk gemaakt worden wat de kosten zijn die in rekening gebracht worden en waar de opbrengsten naar toe gaan. Dan wordt het 'eerlijke verhaal' verteld en wij denken dat veel medewerkers daar meer begrip voor hebben dan voor een verkooppraatje over de nieuwe ruimte.

Dr. Lasse Gerrits en prof. dr. Erik Hans Klijn zijn beide werkzaam bij bestuurskunde

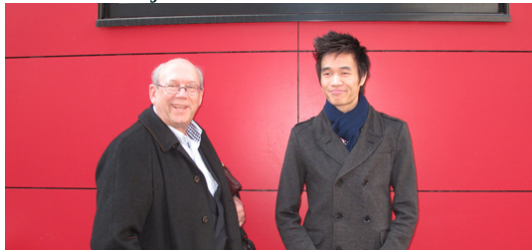
Onbekend maakt onbemind

Wie wil er eigenlijk nog in de Universiteitsraad of de Faculteitsraad zitten? Onder het personeel is weinig animo, alleen studenten willen wel een 'baantje' in de raad. Dr. Harry Daemen en student Cat Si Nguyen bespreken de stand van zaken.

Tekst: Mary van der Graaf

“Ik denk dat de meeste mensen niet in de gaten hebben wat het belang van de Universiteitsraad (U-raad) en de Faculteitsraad (F-raad) is. Het simpele feit dat deze raden er zijn, kan het College van Bestuur of de decaan weerhouden van bepaalde ingrepen. Ze houden er van te voren rekening mee dat de raad sommige dingen niet pikt. Door de raden is er controle op de macht en openbaarheid van bestuur. Iedereen kan via de raad weten hoe en welk beleid er ontwikkeld wordt.”

Dit zegt dr. Harry Daemen, bestuurskundige en – tot augustus – voorzitter van de F-raad halverwege het gesprek met derdejaars psychologiestudent Cat Si Nguyen. Tot dat moment is vooral gesproken over de beperkte interesse voor de raden. Zo blijkt de belangstelling om zich te kandideren voor de F-raad vanuit het personeel wederom bedroevend. Een paar dagen voor de deadline heeft nog niemand zich gemeld. “De raad is onzichtbaar en onbekend maakt onbemind,” concludeert Daemen. “Als je denkt dat medezeggenschap weinig voorstelt, dan krijgt die geen aandacht en gaat geen mens naar vergaderingen toe. En dan stélt het op een gegeven moment ook niets meer voor. Die cirkel moet je doorbreken.”

dr. Harry Daemen (links) en Cat Si Nguyen

Voor studenten zoals Nguyen ligt het net iets anders. Nguyen, sinds december lid van de U-raad en het jaar ervoor actief in de F-raad, moest wel strijd leveren om een zetel te veroveren. Aanvankelijk haalde hij te weinig stemmen, maar omdat bestuurskunde student René Karens voorzitter werd van de U-raad kwam er een plek vrij voor de runner up. “Dat was een leuke verrassing. Ik was op zoek naar iets erbij. Ik keek vooral naar vacatures op Psyweb, dus naar iets wat studie gerelateerd is. Ik had uitgestippeld om mijn derde bachelorjaar uit te smeren over twee jaar, zodat ik in die extra uitloop dingen zoals de U-raad zou kunnen doen. Maar ik verloor de verkiezingen en toen had ik eigenlijk niets te doen. Ik wilde graag een paar mastervakken volgen, maar dat mocht niet. Die harde knip (studenten mogen pas na afronding van de bachelor aan de master beginnen, red.) pakte heel vervelend uit.”

“Dus je gaat je weer kandideren voor de volgende raad”, vraagt Daemen. “Nee dat niet, ik begin aan mijn master en dat gaat heel druk worden, denk ik.”

Cv

Hoe Nguyen voor het eerst bij de medezeggenschap betrokken raakte, was puur toeval. “Ik wist eigenlijk niet dat het bestond. Maar in november 2011 kreeg ik een mail dat ze nog twee studenten zochten voor de F-raad. Normaal gesproken zou ik zo’n e-mail niet openen, maar die middag had ik tijd om alle mails te lezen, anders zou ik hem meteen weg gegooid hebben. Mijn aandacht ging er naar uit omdat ik op dat moment nog iets zocht om erbij te doen naast mijn studie. Raadslid zijn is aantrekkelijk qua bijbaan en voor je cv.”

“Het cv is bij veel studenten een motief”, oppert Daemen.

“Ja , maar ze zeggen het meestal niet.”

“Nee, dat is niet chic natuurlijk. Dat motief valt voor personeelsleden weg, die hoeven daarvoor niet in de raad te gaan zitten,” vervolgt Daemen. “Veel personeelsleden zeggen ook: ‘Waarom zou ik in de raad gaan zitten? Er zijn betere wegen om invloed uit te oefenen langs’.”

Resultaten

Voor Nguyen is de medezeggenschap echter wel degelijk een effectief orgaan om problemen onder de aandacht te brengen. Hij ergerde zich aan de trage computers in T-4. Verbetering van die situatie was daarom een speerpunt tijdens zijn campagne voor de F-raad.

“Bij mijn eerste vergadering kon ik meteen dit probleem aankaarten en kreeg een toezegging van het bestuur om dit aan te pakken. Campagne voeren vond ik overigens heel leuk. Het was bijna net als op de tv. Mensen lastig vallen en een leuk praatje houden. Bij de meesten is de medezeggenschap onbekend en dan moet je uitleggen hoe het werkt. En vertellen welke resultaten in het verleden zijn behaald, zoals meer studieplekken in de UB of het nieuwe studielandschap in de kelder van de UB, waar nu alle boeken voor de FSW bij elkaar staan.”

“Op dit soort hele concrete punten is de raad meestal op zijn sterkst,” stelt Daemen. Hij kan het weten, want hij heeft een enorme staat van dienst op het gebied van de medezeggenschap. Van 2001 tot 2004 was hij lid van de U-raad, vervolgens was hij tot 2010 voorzitter van diezelfde raad en vanaf 2011 is hij de voorzitter van de F-raad.

“Ook bijvoorbeeld wifi op de campus is in belangrijke mate door druk van studenten in de U-raad tot stand gebracht. Bij onderwerpen waarvan iedereen aan zijn theewater voelt dat er eigenlijk iets gedaan moet worden, is er echt wat te halen. Op een aantal dossiers heeft de raad dus macht, maar over het algemeen is het soort inspraakorgaan en geen medebeslissingsorgaan. Verder moet je het spel slim te spelen. De cultuur op de Erasmus is er een van ‘liever geen ruzie met de raad’ en daar moet je handig op inspelen.”

(I) Voor de twaalf beschikbare zetels – zes voor het personeel en de zes voor studenten - in de F-raad hebben zich uiteindelijk vijf medewerkers en zeven studenten gemeld.

In de U-raad zal dr. Koen Stapelbroek zitting nemen namens de FSW. Wie de twee zetels voor studenten gaan bezetten zal via de verkiezingen beslist worden; er zijn zeven kandidaten. De verkiezingen van van 7 mei tot en met 15 mei.

Kandidaten F-raad

Studenten:

V.K.V.M. de Blaaij

B. Ligterink

J.D. Tipker

F.T.B. van Asten

E.P Schinkelshoek

K.W. Tam

N. de Neijs

Medewerkers:

W. Belabas

J.A. van Ast

M. Vreeswijk

H.K. Tabbers

G.G. van Eersel

Kandidaten U-raad

J. van der Klaauw

F.T.B. van Asten

S.H.M. Laas

F. WolFSWijk

M.M. van der Gaag

S.M. Vogelaar

A. Glastra

Onvrede over verhuizing

De verhuizing naar het T-gebouw houdt de gemoederen bezig. Dat blijkt wel uit een petitie die door 74 medewerkers van bestuurskunde, sociologie en het onderwijsbureau is ondertekend. Waar komt het ongenoegen vandaan en is het terecht?

Tekst: Mary van der Graaf

Op de dag dat het definitieve ontwerp voor de huisvesting in het T-gebouw werd gepresenteerd, werd ook een petitie met bezwaren over diezelfde huisvesting aan het faculteitsbestuur overhandigd. ‘Prima timing’ zal de één zeggen. ‘Hadden ze hun bedenkingen niet eerder tijdens de inspraak kunnen uiten’ zal de ander zeggen. Waar het echt om gaat is dat er een verhuizing aankomt waar niet iedereen even blij mee is...

De faculteit is in het verleden diverse keren verkast. Van het H-gebouw naar het naar het F-gebouw, vervolgens naar het L-gebouw en daarna naar het M-gebouw. Steeds werd er verhuisd naar locaties met meer ruimte. Deze keer is dat anders. Er moeten vierkante meters ingeleverd worden. Dat is niet leuk, maar in deze tijd op zich wel begrijpelijk, aldus prof. dr. Harry Geerlings, de woordvoerder van de vijftien initiatienemers van de petitie. Overigens een uniek initiatief: in de geschiedenis van de FSW is nooit eerder een petitie opgesteld en overhandigd.

Uitwisseling van argumenten tijdens het aanbieden van de petitie

De kritiek gaat over te veel werkplekken in open ruimtes en te weinig eigen kamers. Geconcentreerd werken komt daarmee in het geding. Ook het werken met vertrouwelijke gegevens – tentamens, scripties, onderzoeksdata, tentamenuitslagen en financiële gegevens – is volgens de ondertekenaars in zo’n omgeving problematisch. Liever willen ze, net als in het plan voor psychologie, kleinere maar eigen kamers.

Een groot pijnpunt is ook de beperkte ruimte voor boekenkasten. In een academische wereld draait het om boeken, rapporten en scripties. Die moeten binnen handbereik zijn, maar met de voorgestelde halve boekenkast (drie planken) is dat niet haalbaar. Allemaal punten waarvoor volgens de ondertekenaars te weinig gehoor is geweest.

De voorzitters van sociologie en bestuurskunde, prof. dr. Romke van der Veen en prof. dr. Kees van Paridon en de faculteitsdirecteur dr. Mariette de Jong nuanceren dit verhaal. De wensen van medewerkers die via de gebruikersgroepen of interne discussies naar voren zijn gekomen, zijn zo goed mogelijk meegenomen in het ontwerp. De open ruimtes – in het concept nog 60 procent – zijn daardoor bijvoorbeeld teruggebracht naar 30 procent. Ze benadrukken dat efficiënter gebruik van de oppervlakte noodzakelijk is. Als de FSW niet indikt, gaan de kosten fors omhoog. De EUR voert namelijk een verhoging van de prijs per vierkante meter door. En niemand wil meer geld uitgeven

aan grotere behuizing ten koste van personeel, aldus de bestuurders.

Verhoging van de kantoorhuur, terwijl in de rest van Rotterdam en Nederland de huurprijzen door de enorme leegstand juist kelderen, vindt prof. dr. Erik-Hans Klijn, één van de initiatiefnemers, moeilijk te accepteren. “Ga als faculteiten opnieuw onderhandelen met het College van Bestuur,” luidt zijn advies.

De trein rijdt en is niet meer te stoppen, lijkt de boodschap van het bestuur te zijn. Of zoals Van Paridon zegt: “Op een goed moment kunnen we er ook niet meer van maken dan wat er nu ligt. Volgens mij hebben we een redelijk programma – niet prefect – waarin zo veel mogelijk rekening is gehouden met de wens om mensen een eigen kamer te geven.”

Maar het aanbieden van de petitie heeft ook voor openingen en begrip gezorgd. Zo vindt iedereen dat het huidige gebruik van de vaak lege kamers – de gemiddelde bezettingsgraad is 40 procent – efficiënter moet. En iedereen vindt de beperkte ruimte voor boeken een probleem. Om over dit soort punten door te exorceren is afgesproken dat een delegatie van de ondertekenaars weer om de tafel gaat zitten met het bouwteam.

Een mooie kant van de verhuizing; de nieuwe stoffering voor het T-gebouw

Harry Geerlings overhandigt de petitie aan Mariette de Jong

Geïnteresseerde medewerkers tijdens de presentatie van het van het definitieve ontwerp naast elkaar

De FSW gaat zich beter verkopen

De FSW moet meer studenten trekken, daarom wordt de voorlichting intensiever en krijgen brochures, websites en posters een make over. 'Het is niet de tijd om je bescheiden op te stellen.'

Tekst: Mary van der Graaf

De instroom van nieuwe studenten bij de FSW daalt al twee jaar. De faculteit probeert deze trend om te buigen door meer en betere voorlichting en onderwijsmarketing. Zo komt er meer aandacht voor het warm houden van contacten met jongeren die interesse voor de FSW tonen. "Deze potentiële FSW-studenten die bijvoorbeeld een open dag bezochten, kregen tot nu toe een mailtje met 'Bedankt voor uw bezoek, als u nog vragen hebt dan kunt u terecht bij die of die'. Nu gaan we ze regelmatig benaderen door ze te attenderen op een meeloopdag, het proefstuderen of de nieuwsbrief," vertelt voorlichtster Britt van Dongen.

"Als je een student op de radar hebt, dan moet je in contact blijven door bijvoorbeeld naar de facebookpagina te verwijzen. Daar kunnen ze dan binnen een community vragen stellen aan studenten die de opleiding al volgen," vult beleidsmedewerker Jessica Dekkers aan. "Als iemand zich via studielink aanmeldt, denkt iedereen: die is binnen. Maar die student kan zich voor nog drie opleidingen ingeschreven hebben, dus het wil niet zeggen dat die persoon in september ook bij ons in de collegebanken zit. Daarom moet je met ze in contact blijven."

An advertisement for the Bachelor in Pedagogische Wetenschappen at Erasmus Universiteit Rotterdam. The top section has a white background with orange text: "Klaar voor je definitieve studiekeuze? Maak je inschrijving compleet vóór 31 augustus!". Below this is a dark orange banner with the text "Bachelor in Pedagogische Wetenschappen" in white. The main image shows a group of children and an adult playing in a water fountain. A large, close-up photo of a smiling young boy in a blue and white striped shirt is overlaid on the right side. The Erasmus Universiteit Rotterdam logo is visible in the bottom right corner of the image area.

Er komt intensievere en betere voorlichting, bijvoorbeeld door het warmhouden van contacten met studenten die interesse tonen voor de FSW.

De keuze van de faculteit voor meer voorlichting betekent voor de betrokken afdeling een verdubbeling van de formatie naar 1,6 fte. Deze extra uren zijn onder meer nodig voor het opzetten van nieuwe

voorlichtingscampagnes. Het betreft dan de master van pedagogische wetenschappen (PW), de Engelstalige bachelor van psychologie die in september 2014 start en de pre-masters (het schakeljaar). PW begint komend studiejaar met een pre-master en voor de bestaande pre-masters van sociologie en bestuurskunde wil men bezoeken aan hogescholen en meeloopdagen gaan organiseren. Alles bij elkaar een behoorlijke klus, alleen al omdat er dan studenten geselecteerd en opgeleid moeten worden die een goed verhaal over hun pre-master kunnen vertellen.

Valkuil

Behalve deze extra taken worden ook de brochures, websites en posters in een nieuw jasje gestoken. “Lappen tekst zijn nog vaak onze valkuil,” zegt Dekkers. “Maar als je bijvoorbeeld de loopbaanmogelijkheden van de studie wilt schetsen, kan je vandaag de dag beter een paar filmpjes met de verhalen van afgestudeerden laten zien.”

“We zijn in staat gesteld om alle middelen die we bij de voorlichting gebruiken te evalueren,” vervolgt Van Dongen. “Dat is in samenwerking met de communicatieafdeling van de EUR gebeurd. Het leverde handige tips op. Altijd actuele plaatjes gebruiken bij presentaties op open dagen of meeloopdagen. Beknpte informatie geven via powerpointpresentaties, zodat mensen naar je luisteren en niet te veel gaan schrijven. Nadien kunnen ze dan een brochure met alle gegevens meekrijgen.”

Herkenbaarheid is het sleutelwoord, en dat is voor elke doelgroep net weer anders. Onderwerpen die binnen de opleiding behandeld worden en die dicht bij de belevingswereld van de studiekeizers liggen zullen daarom meer aandacht krijgen in het nieuwe voorlichtingsmateriaal. Denk bijvoorbeeld aan drankgebruik onder jongeren, faalangst, welke rol kleding speelt bij het uiten van een identiteit. En zo zijn er volgens Van Dongen tal van verbeterpunten die worden doorgevoerd.

Het nog meer benadrukken dat de FSW de beste psychologieopleiding van Nederland heeft, is er daar één van. “Dat hoeft helemaal niet arrogant over te komen, want we kunnen dit goed onderbouwen. Het is niet de tijd om je bescheiden op te stellen. Met name bij de werving van internationale studenten is zo’n toppositie in de rankings een belangrijke troef.”

Sociologie heeft het meeste werk gemaakt van een betere profilering van de opleiding. Zij hebben een extern bureau ingehuurd dat zowel over de inhoud als de vorm van de boodschap adviseerde. ‘Scherper kijken op de samenleving’ is één van de slogans die ze gaan gebruiken. De slagzinnen krijgen ook een visuele vertaling, maar hoe dat geheel eruit gaat zien, is nog geheim. De nodige interne panels moeten ze eerst beoordelen voordat de buitenwereld zich er aan kan vergapen.

Ontwikkelingshulp of big business?

De eisen die westerse landen stellen aan ontwikkelingssteun, zoals vergaande liberalisering of strenge bezuinigingen, zijn vaak veel te hoog, vindt bijzonder hoogleraar Geske Dijkstra. In haar recente oratie gaat ze in tegen de gevestigde ideeën over hulp.

Tekst: Sanne van der Most

Fotografie: Jan van der Ploeg

Van oorsprong is Dijkstra ontwikkelingseconoom. Ze studeerde sociologie en economie en promoveerde daarna in de economie. “Mijn hele werkende leven houd ik me al bezig met onderzoek naar ontwikkelingslanden, op beleidsniveau. De laatste tien tot vijftien jaar richtte ik me vooral op het effect van ontwikkelingssamenwerking op de economie en het bestuur van een land.”

Dijkstra is de eerste vrouwelijke hoogleraar bij bestuurskunde aan de FSW. Best bijzonder dus. Maar ook heel vreemd eigenlijk, vindt ze zelf. In het verleden maakte Dijkstra zich hier nog wel eens druk om. “Niet zo zeer hier bij bestuurskunde,” merkt ze op. “Maar wel in mijn eerdere functies. Zeker als je kinderen hebt, wordt verondersteld dat je ambities niet zo hoog zijn. Als dat wél zo is, moet je dat heel expliciet blijven zeggen, is mijn ervaring.”

En dat heeft Dijkstra dan ook gedaan. Op 1 mei 2012 is ze benoemd tot bijzonder hoogleraar Governance en Global Development. In haar oratie van vrijdag 15 maart ging Dijkstra in tegen de gevestigde opvattingen dat ontwikkelingshulp goed bestuur bevordert en goed bestuur weer leidt tot ontwikkeling. “Indicatoren voor goed bestuur worden vaak verdeeld in twee groepen. Hoe komt het gezag in een land tot stand? Dat gaat over democratie, verantwoording, hoeveel macht heeft een overheid. En hoe wordt die macht uitgeoefend? Dus is er rechtspraak, scheiding der machten, een controlerende macht, is er veel corruptie? Als je de indicatoren van goed bestuur uit 2000 neemt, en je kijkt naar de economische groei in de jaren erna, dan blijkt er geen verband. Landen met beter bestuur hebben geen hogere economische groei. Dat gaat in tegen ander onderzoek.”

Indicatoren

De bestaande indicatoren van goed bestuur worden volgens Dijkstra sterk gedomineerd door de westerse waarden én door de particuliere sector. “Zo is het bijvoorbeeld heel belangrijk of een overheid zijn markt openstelt voor buitenlandse investeringen. Een land als China wordt geclassificeerd als land met slecht bestuur, omdat het geen democratie heeft. Oké, dat is waar. Maar volgens die indicatoren heeft het ook geen sterke overheid, en dat is natuurlijk onzin. Zo’n land scoort dus laag op goed bestuur, terwijl het eigenlijk juist wel degelijk goed bestuur heeft. Kortom, het zijn blijkbaar geen goede indicatoren.”

Eigen project

Veel hulp is gericht op het versterken van parlementen of van de rechtspraak of van het financieel management van de overheid. Maar soms leidt de optelsom van al deze projecten tot het tegendeel, beweert Dijkstra in haar oratie. “Juist als het hulpvolume toeneemt, dan wordt het overheidsapparaat verzwakt. Dat komt doordat iedere donor zijn eigen project heeft. Vaak zijn er binnen één land zoveel verschillende projecten dat de overheid voortdurend bezig is met de donor te woord te staan en projecten uit te voeren die de donor belangrijk vindt.”

Aan donaties worden ook veel voorwaarden gesteld. Bijvoorbeeld het privatiseren van staatsbedrijven, het verlagen van invoertarieven of ervoor zorgen dat meer meisjes naar school gaan. Dijkstra onderzocht of die voorwaarden worden opgevolgd en of er dus daadwerkelijk iets verandert. “Donoren hebben vaak geen idee dat ze door het stellen van die voorwaarden in feite de autonomie en democratie van zo’n land ondermijnen. De landen worden afhankelijk en hebben steeds minder ruimte om hun eigen beleid uit te bevoeren. We zouden landen wel eens mogen compenseren voor de schade die ze door verkeerde voorwaarden bij de steunverlening hebben geleden.”

Terug in de tijd

De afgelopen tien jaar is er gelukkig een beweging op gang gekomen om meer gericht samen te werken. Dijkstra: “Begrotingssteun is in dat kader een geweldige oplossing. Dan geven donoren samen geld waar het ontvangende land zelf mee aan de slag gaat. Helaas doet Nederland niet meer aan deze agenda mee. En dat is zo jammer. Het draait allemaal om ons eigen bedrijfsleven. Als wij daar maar lekker kunnen investeren. En daarmee zijn we dertig jaar terug gegaan in de tijd. Willen we nou echt helpen? Of promoten we liever de BV Nederland?”

Zweten met een doel

Het 'bestuursbuikje' eraf trainen of juist aan de conditie werken: de FSW-studenten hebben allemaal hun eigen reden voor deelname aan de estafette-loop tijdens de Marathon Rotterdam. Maar het belangrijkste doel is: geld inzamelen voor 'Playing For Success'.

Tekst: Nikki van Duuren

Een beetje spierpijn heeft hij wel, geeft Laurens Coumou (19) toe. Op de loopband van zijn ouders traint hij. Intervaltrainingen met tempoversnellingen van inmiddels twee kilometer. Een fanatieke sporter is hij niet, dus de dagelijkse loopmomentjes gaan hem niet in de koude kleren zitten. Zijn teamgenoten Marije Pronk (22), bestuurlid van Cedo Nulli, en Yannick van Riet (20) lijkt het beter af te gaan. Glimlachend kijken ze toe hoe Coumou zich door het moeilijke begin van zijn hardloopcarière worstelt. Pronk: "Laurens is een beetje het zorgenkindje van ons team. Hij is het minst getraind van ons allemaal en daarnaast ook diabeticus. Dat maakt het hardlopen voor hem nog een grotere uitdaging."

Coumou, Van Riet en Pronk vormen samen met Ellen den Ouden (20) een team - allen lid van de reiscommissie van Cedo Nulli - dat zal meelopen tijdens de Marathon Rotterdam. In estafettevorm zullen ze ieder iets meer dan tien kilometer afleggen en ze hopen daarmee zoveel mogelijk geld in te zamelen voor Playing For Success. Deze Rotterdamse organisatie zet zich in voor basisschoolleerlingen met een achterstand.

Het reiscommissie-team, dat zichzelf De Megapanda's noemt, heeft inmiddels ruim 90 euro op de teller staan voor het goede doel. Ieder team moet minimaal 100 euro inzamelen, maar volgens Pronk zal dat geen probleem zijn. "Ik vertel mijn vrienden en kennissen over wat we doen en vraag hen om een bijdrage van 4 euro. Dat is een bedrag dat de meesten wel kunnen missen. Sommigen worden zo enthousiast dat ze meteen een tientje storten. Zo gaat het natuurlijk hard."

Bedreigde diersoort

Het idee om mee te doen aan de marathon ontstond eerder dit jaar in de sportcommissie van Cedo Nulli, niet wetende dat er ook vanuit de Erasmus Universiteit initiatieven waren voor deelname aan de estafette-loop. Toen het Cedo Nulli-bestuur hier lucht van kreeg was één en één al snel twee en werden de inschrijvingen geopend. Hieruit zijn vier teams ontstaan, waaronder De Megapanda's. Hun naam is afgeleid van hun positie. "Panda's zijn een bedreigde diersoort en ook een onderschatte," aldus Coumou. "Dat doet ons denken aan onze eigen reiscommissie: niemand denkt

dat wij een marathon kunnen lopen omdat we bekend staan om ons feestgedrag. Maar we zullen ze laten zien dat we meer kunnen dan alleen feesten.” Tussen de teams bestaat een ware concurrentiestrijd en de Mega Panda’s roepen om het hardst dat ze de snelste zullen zijn op 14 april.

De Megapanda's met vlnr Yannick van Riet, Marije Pronk, Ellen den Ouden en Laurens Coumou.

Maar tussen het dollen door merken de teamleden dat het hardlopen hen goed doet. “De reden voor mij om mee te doen was omdat ik het een mooi persoonlijk doel vond om 10 kilometer te lopen. Dat doe je namelijk niet op je basisconditie”, vertelt Van Riet. Hij is nu drie weken bezig met intensief trainen en merkt dat het hardlopen en studeren een goede combinatie is. “Vorige week had ik tentamens. Ik begon iedere ochtend met een stukje hardlopen. Zo’n fit begin merk je de hele dag: je bent fris en je doet veel meer. De resultaten van mijn toetsen heb ik nog niet terug, maar ik twijfel er niet aan dat ze goed zijn.”

Ook zijn teamgenoten varen wel bij hun hardloopschema. Pronk: “Hardlopen is goedkoop en simpel, maar je moet wel volhouden. Zo’n marathon is een stok achter de deur om echt te blijven trainen. Ik heb de slag nu goed te pakken en wil misschien na de marathon wel de Dam tot Damloop gaan doen.”

(I) De Megapanda's komen in actie tijdens de Marathon Rotterdam op 14 april. Sta je langs de lijn, dan kun je ze herkennen aan hun Erasmusshirt en pandapet. Of natuurlijk aan hun snelle lopen.

Ouders hebben het zelf in de hand

Is veilige hechting aangeleerd of biologisch bepaald? Dr. Maartje Luijk deed er onderzoek naar en concludeert dat specifieke ‘veilige hechtingsgenen’ niet bestaan. ‘Als ouder heb je het dus voor een deel zelf in de hand of jouw kind goed hecht.’

Tekst: Sanne van der Most

In hoeverre gaat een moeder adequaat in op de signalen van haar kind? Kan haar kind bij haar terecht in stressvolle situaties? Geeft ze genoeg troost als hij valt en zijn knie bezeert en kan ze hem een veilig gevoel geven als hij naar de dokter moet? Het heeft allemaal te maken met de sensitiviteit van de moeder. Pedagoge Maartje Luijk promoveerde op de invloed van genen én de opvoedingsomgeving op de ontwikkeling van de gehechtheidsrelatie van jonge kinderen. Hiervoor maakte ze gebruik van de gegevens van het Generation R onderzoek, een grootschalig onderzoek naar de gezondheid en ontwikkeling van Rotterdamse kinderen.

Zijn ze goed te troosten dan kunnen ze snel weer verder spelen

Verder

spelen

“Sensitiviteit van de moeder is een belangrijke voorspeller voor veilige hechting,” vertelt Luijk. “Veilig gehechte kinderen kunnen bij hun moeder terecht. In angstige situaties zijn ze goed te troosten, herstellen daarna snel van de schrik, en kunnen weer verder spelen. Die balans ontwikkelt zich in het eerste levensjaar. Daarin leren ze in hoeverre ze van hun moeder op aan kunnen. Een veilige hechting leidt tot betere vriendschappen en sociale ontwikkeling. Onveilig gehechte kinderen konden minder goed bij hun moeder terecht voor troost. Niet dat ze verloren zijn, maar het gaat wat minder makkelijk. Ook later.”

Opvoedingskwestie

In het kader van het nature-nurture-debat wilden Luijk en haar mede-onderzoekers graag weten in hoeverre die capaciteit tot veilig hechten nu biologisch is bepaald of dat het puur een opvoedingskwestie is, waar je als ouders dus nog alle invloed op hebt. Luijk: “Als je naar bestaand tweelingonderzoek kijkt, blijkt dat het vooral wordt toegeschreven aan de omgeving. Maar er zijn ook wat onderzoeken waaronder die van mij, die kijken of er misschien toch ook specifieke genen zijn aan te wijzen die leiden tot veilige hechting. De conclusie was dat die er eigenlijk niet zijn. Te

verwachten misschien ook wel, maar wél interessant om te weten. Als ouders heb je het dus voor een deel zelf in de hand of jouw kind goed hecht.’

Specifieke ‘veilige hechtingsgenen’ bestaan dus niet. Wat Luijk wél ontdekte in haar literatuuronderzoek, was dat een combinatie van een sensitieve moeder en de aanwezigheid van een bepaald stressgen kunnen zorgen voor een goede hechting. “De andere kant op geldt overigens ook,” legt ze uit. “Dus kinderen met dat stressgen en een niet-sensitieve moeder hebben meer kans op slechtere hechting. Hieruit blijkt dat we niet alleen naar de risico’s moeten kijken in onderzoek bij ouders en kinderen, maar breder, naar de ontvankelijkheid van kinderen voor hun omgeving.”

Dr. Maartje Luijk

Bed-sharing

Na haar promotie is Luijk onderzoek blijven doen bij Generation R. Zoals recent naar de invloed van samen slapen in één bed. “Een controversieel onderwerp waar veel ouders mee te maken hebben,” merkt ze op. “Maar ook huisartsen en consultatiebureaus. Dus het is pedagogisch zeer relevant. Tegelijkertijd is er ook veel onduidelijkheid over. Wat nu geadviseerd wordt kan een jaar later weer anders zijn. Op dit moment adviseren de consultatiebureaus rooming in. Dat betekent dat je met je kleine baby op dezelfde kamer slaapt, maar dat hij wél in een eigen bedje slaapt. En na verloop van tijd gewoon in de eigen kamer. Terwijl in de voorgaande jaren juist apart slapen vanaf het begin werd geadviseerd. En dat terwijl kinderen in een heleboel andere culturen juist heel lang bij hun ouders in bed slapen en die hebben daar totaal geen problemen mee.”

Luijk doet in dit kader onderzoek naar de factoren die bed-sharing voorspellen, en naar de gevolgen van bed-sharing op de verdere ontwikkeling van kinderen. “Wij willen uitzoeken of het inderdaad slechte effecten heeft op een kind of dat dit onzin is. Want uit de literatuur weten we nog maar heel weinig. Interessant dus om naar te kijken. Ik kan er helaas nu nog geen uitspraken over doen, want we zitten er nog middenin. Het moet eerst peer reviewed zijn.”

Colofon

SoFa nr. 5 jaargang 5 – 26 maart 2013

SoFa is een uitgave van Faculteit der Sociale Wetenschappen

Hoofdredactie

Mary van der Graaf

Webmaster

Maikel Hofman

Medewerking aan deze editie

Sanne van der Most, Marjolein Kooistra, Han van der Leur, Nikki van Duuren en Martine Zeijlstra

Vormgeving

Piromedia

Redactie-adres

Mary van der Graaf

Kamer M 7-32

E-mail: sofa@FSW.eur.nl

Postbus 1738

3000 DR Rotterdam

Verschijning volgende editie

Dinsdag 14 mei 2013

Langzaam is beter

Wetenschappers laten zich te veel opjagen door de huidige publicatiedruk. Volgens socioloog Kees Schuyt, die momenteel de Van Doorn-leerstoel bekleedt, heeft dat 'more is better' belangrijke negatieve gevolgen en leidt het tot dikdoenerij. Hij pleit voor 'slow science'.

Tekst: Mary van der Graaf

'So What'. Dat zou volgens prof. dr. mr. Kees Schuyt (1943) de houding van sociale-wetenschapsbeoefenaren moeten zijn ten opzichte van de huidige publicatienormen. De meeste punten zijn via dit systeem te verdienen met publicaties in internationale wetenschappelijke tijdschriften, terwijl boeken niets of nauwelijks punten opleveren. Hij erkent tegelijk dat je je zo'n laconieke opstelling gemakkelijker aan het einde dan aan het begin van je loopbaan kunt permitteren. "Met kritiek op de huidige normen moet je voorzichtig zijn. Als je tegen jonge mensen zegt - nou ja, trek je er niets van aan - dan krijgen ze nauwelijks een plaats onder de zon."

Hij begrijpt niet waarom boeken voor de sociologie niet meetellen. "Een boek geeft goed genuanceerde argumenten en inzicht in één van de fenomenen waarin je geïnteresseerd bent. Een artikel geeft vaak veel weetjes, leuk om te lezen, maar dat vermeerdert mijn inzicht in de samenleving niet. De beste sociologische inzichten kwamen van de bekende studies, in boekvorm, van Durkheim, Weber en Simmel en anderen, niet zozeer van hun artikelen."

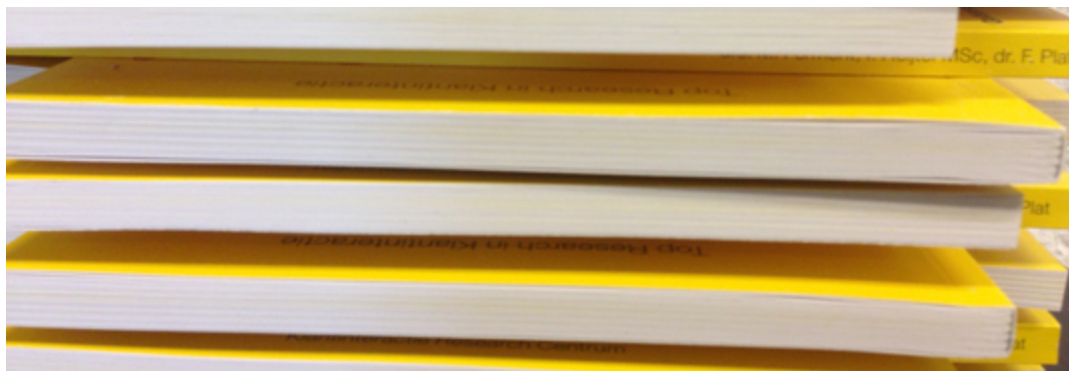
Egoïstisch

De nadruk op het publiceren van artikelen geeft ook negatieve prikkels, aldus Schuyt. "Je spant je minder in voor onderwijs, althans dat heb ik ervaren met enkele jonge medewerk(st)ers. En zo krijgt men een hele smalle ontwikkeling. Je beperkt je tot een specifiek onderwerp waar je heel goed in bent. Vervolgens schrijf je alleen nog voor maximaal dertig collega's wereldwijd. Veel artikelen in tijdschriften, die niet gaan over jouw specialisatie, worden overgeslagen en al helemaal niet grondig bestudeerd. Een bredere ontwikkeling, die voor sociologie als vak heel belangrijk is, en de maatschappelijke relevantie van de sociologie worden zo steeds geringer.

Schuyt ziet een bijna egoïstische concentratie op eigen publicaties. Een situatie die narcistische persoonlijkheden creëert, waarbij publicaties in tijdschriften breed worden uitgemeten en in een uitstalkast worden gezet. "Let wel," attendeert Schuyt, "er zijn 40.000 tijdschriften, die zichzelf allemaal toptijdschrift noemen. Dat kan dus niet. Er zijn ook geen 18 topclubs in de eredivisie. Als iedereen in toptijdschriften schrijft, is er iets vreemds aan de hand. Dat duidt op dikdoenerij van de huidige wetenschapsbeoefening."

Onvrede

De discussie over kwaliteitscriteria in de sociale wetenschappen is heel actueel, geeft Schuyt aan. Een maand geleden is hierover een rapport verschenen van de Sociaal Wetenschappelijke Raad (SWR) van de KNAW. De aanleiding voor een dergelijk rapport is onder meer: 'De groeiende onvrede onder onderzoekers over de neiging om de kwaliteit van wetenschappelijk onderzoek eendimensionaal en vooral in kwantitatieve termen uit te drukken en daarbij het uitgangspunt 'more is better' te hanteren'.

Groeiende onvrede over 'more is better'.

“Dat rapport begint met de signalering van de publicatieparadox. Er wordt zoveel gepubliceerd dat niemand het meer leest. Maar ik pleit niet voor een teruggang naar vroeger, dat was ook niet goed. Ik zie de moeilijkheid om kwaliteit te operationaliseren, zoals dat heet. Maar het kan zonder terug te vallen op die enorme focus op kwantitatieve criteria. Je kunt echt wel verschillen tussen de hele goede, de goede en de slechte dissertaties en andere prestaties onderscheiden. Alleen, dan moet je die dissertaties en artikelen wel goed bestuderen. Als je dat niet doet, omdat het te veel tijd kost, kom je er niet uit.”

Slow science is waar Schuyt voor pleit. Wetenschapsbeoefenaren genoeg tijd gunnen voor het schrijven van een goed boek of artikel en beoordelaars voor het lezen. “Als je kwaliteit wilt bereiken heb je tijd nodig en goede reflectie. Dan doe je maar drie jaar over een boek, maar dan is het ook een heel goed boek dat impact heeft in zowel de wetenschap als de samenleving.”

Dus liever geen dissertaties die bestaan uit vijf artikelen volgens een voorgebakken format met een nietje erdoor. “Want hoeveel van deze producten hebben een rimpeling achtergelaten in de wetenschap of samenleving,” vraagt Schuyt zich af. “Op die manier loopt de huidige sociologie het gevaar om met de rug naar de samenleving te gaan staan.”

Fraude

Sinds 2007 is Schuyt voorzitter van het Landelijk Orgaan Wetenschappelijke Integriteit en hij was voorzitter van de commissie die in september 2012 het KNAW-advies over wetenschappelijke integriteit en het zorgvuldig omgaan met onderzoeksgegevens uitbracht. Denkt hij dat publicatiedruk ook fraude in de hand werkt? “Daar heb ik veel over nagedacht. Ten eerste is de vraag, waar komt die publicatiedruk vandaan? Is het niet publicatiedrift die de wetenschapsbeoefenaren aan elkaar opleggen, omdat ze zo geweldig voor de dag willen komen?

De relatie tussen publicatiedruk en fraude is nog nooit aangetoond. Toen die publicatiedruk er niet was, werd er ook gefraudeerd en ik ken de geschiedenis van de fraude nu heel goed. Het komt ergens anders vandaan, van mensen die per se gelijk willen hebben. Kijk ook waar die fraude werd geconstateerd, bij mensen die helemaal gevestigd waren. Fraude is van alle tijden, maar het komt niet in hele grote frequenties voor. Normatief is er echter geen enkele rechtvaardiging, ook publicatiedruk niet, om te sjoemelen.”

Lezingen

Hoe Schuyt over wetenschappelijke integriteit denkt, is ook te horen op 5 juni. Dan is hij gastspreker tijdens een symposium ‘How to prevent sloppy science? Defining Good Conduct in Science’ van de graduate school (EGS3H). (Informatie over het symposium is te verkrijgen via Jan Nagtzaam, Nagtzaam@FSW.eur.nl of René Coenen, Coenen@FSW.eur.nl)

Op maandag 24 juni spreekt Schuyt de Van Doornlezing in de vorm van een oratie uit. De titel van zijn oratie luidt: *Noden en wensen, de verzorgingsstaat gezien als historisch fenomeen*

De bijeenkomst begint om 16 uur in de Aula van de Erasmus Universiteit.

Schuyt is na prof. dr. mr. Mark Bovens de tweede wisselleerstoelhouder op van Doornleerstoel van

de FSW. Daarvoor is hij vanaf 1 februari voor vijf maanden verbonden aan de EUR. De leerstoel gaat samen met het Jacques van Doorn Fellowship aan het Netherlands Institute for Advanced Study (NIAS) in Wassenaar.

Prof. dr. mr. Kees Schuyt is een van de meest vooraanstaande sociologen van Nederland. Hij studeerde sociologie en rechten en specialiseerde zich in de combinatie van beide: de rechtssociologie. Schuyt was als hoogleraar verbonden aan de toenmalige Katholieke Universiteit Nijmegen, de Universiteit Leiden en de Universiteit van Amsterdam en ging in 2007 met emeritaat.

In Leiden bekleedde hij in 2006/2007 de Cleveringa-leerstoel. Daarnaast was Schuyt van 1998 tot 2005 lid van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR). Sinds 1991 is hij lid van het Koninklijke Nederlandse Academie van Wetenschappen (KNAW). Van 1 januari 2005 tot 1 januari 2013 was Schuyt lid van de Raad van State.

Recente publicaties van zijn hand: *Freedom of Conscience and Tolerance in the Dutch Cultural tradition* (2013), *Research Integrity and solid data management, the Dutch experience* (2013), Wetenschappelijke integriteit (in: *De Gids*, mei 2013), *Rechtvaardigheid tussen generaties (S en D)*, 2012), *Overheid en burger in het digitale tijdperk* (preadvies Vereniging voor Administratief recht, 2012), *Het Spoor Terug, W.H. Nagel/J.B. Charles 1910- 1983* (2010, bekroond met de Boerhaave-biografieprijs 2012). Samen met anderen schreef hij het vwo-lesboek *Thema's Maatschappijleer* (vierde hernieuwde druk 2012).

Verslavingsonderzoek bij het ontbijt

De FSW heeft wetenschappers, studenten en mensen uit de praktijk uitgenodigd om met elkaar van gedachten te wisselen over verslavingsonderzoek. De laatste stand van zaken, zoals de 'oeps-reactie', wordt besproken tijdens een inspirerend ontbijt.

Tekst: Martine Zeijlstra

De FSW bestaat vijftig jaar en dat wordt toepasselijk en origineel gevierd. Psychiaters, psychologen, verslavingsartsen, hoogleraren en studenten psychologie schuiven aan tafel aan voor de eerste ontbijtsessie. Op de houten tafels liggen verse croissants klaar en wordt espresso geschonken bij de Italiaanse broodjes. Even wordt er gekeuveld over het weekend, maar niet lang. Terwijl de gasten hun tanden in de broodjes zetten, praten hoogleraar psychologie Ingmar Franken en Ben van de Wetering, psychiater en lid van de raad van bestuur van zorgonderneming Antes over hun samenwerking. Zo komen wetenschap en de praktijk van verslavingsonderzoek samen.

De decaan opent de ontbijtsessie met champagne.

Franken en Van

de Wetering vertellen over de laatste onderzoeksresultaten en hoe die de praktijk veranderen. De wetenschappers van de FSW-faculteit werken al jaren samen met Antes en dat levert interessante inzichten op. Zo leggen ze bijvoorbeeld met herkenbare beelden uit hoe de hersenen van verslaafden werken. Op een foto is schaatser Sven Kramer te zien. Zijn coach Gerard Kempkes trekt een verwrongen gezicht, omdat hij zijn pupil naar de verkeerde schaatsbaan heeft gestuurd. Zo'n 'oeps-reactie', kort na het maken van een fout, is goed te zien in de hersenen. Tijdens de 'error related negativity' (oeps-reactie) is een piek in breinactiviteit waarneembaar.

EUR-wetenschappers vonden dat een interessant gegeven en vroegen zich af of verslaafde mensen meer problemen hebben om fouten te verwerken. Antes wilde dat ook graag weten en tijdens de nauwe samenwerking testten ze verslaafden op hun 'error related negativity' (ERN). Na zorgvuldig onderzoek bleken verslaafden inderdaad meer moeite te hebben met fouten verwerken. Maar kwam dat door drugsgebruik? Of hadden ze daar eerder ook al last van? Om daar achter te komen, werden ook de kinderen van drugsverslaafden getest. En ook zij bleken meer moeite te hebben met het verwerken van fouten dan leeftijdsgenoten zonder verslaafde ouders.

Preventie

Na de heldere uitleg van Franken en Van de Wetering mogen de gasten vragen stellen. De

samenwerking tussen de FSW en Antes maakt nieuwsgierig. Want wat betekent het onderzoek voor preventie, vraagt een gast zich af. “Helpt het onderzoek tot het komen van betere therapieën? Kunnen we de hersenen zo trainen dat de frontale cortex beter gaat werken?” En hoe zit het met andere verslavingsvormen, vraagt een andere gast zich af. “De reactietijden van gamers zijn vast heel anders dan de reactietijden van cocaïneverslaafden als ze op ERN testen,” denkt de gast.

Franken en Van de Wetering hebben niet overal een antwoord op. “We hebben alle tools in handen, maar staan op de drempel van deze ontwikkeling in het verslavingsonderzoek,” zegt Franken.

Gasten Jeannette van de Merwe en Miriëlle Kimenai, beiden verslavingsarts bij Delta Psychiatrisch Centrum vinden de ontbijtsessie een ‘leuk initiatief’. “Er gebeurt relatief weinig onderzoek in de verslavingshoek omdat het nog zo’n nieuw onderzoeksgebied is,” zegt Van de Merwe. Kimenai kende het besproken onderzoek vanuit Antes, maar niet vanuit de FSW-faculteit. De verslavingsartsen hebben geen ‘eyeopeners’ gehoord tijdens de lezing. “Maar ik vind deze ontbijtsessie wel heel belangrijk omdat dit onderzoek wordt gedaan voor de toekomst,” zegt ze. “Omdat dit zo’n specialistisch gebied is, kom ik graag naar een ontbijtsessie voor het leggen van contacten. Want dat is zo belangrijk in een klein vakgebied. Hoe meer mensen elkaar kennen, des te meer mogelijkheden je creëert.”

Laura den Dulk zit in de lustrumcommissie die de ontbijt- en borrelsessies organiseert. Ze is erg tevreden over de eerste ontbijtsessie. “Hoe kun je de week nu beter beginnen dan met een inspirerend ontbijt? Het brengt praktijk en wetenschap dicht bij elkaar. Wetenschappers en mensen uit de praktijk stellen hele andere vragen. Zo halen we de actualiteit naar binnen en dat is precies wat we met deze ontbijt- en borrelsessies willen.”

Ben van de Wetering vertelt over hoe onderzoeksresultaten de praktijk veranderen.

(I) Op 24 mei is de volgende FSW50 bijeenkomst in de stad: City Branding en Katendrecht Vanaf 16.00 uur in Literair Cafe ‘Tsjechov’. Info en aanmelden via: www.FSW50.nl/ontbijt-en-borrelsessies

Meer foto's staan op; [facebook FSW50_erasmus](https://facebook.com/FSW50_erasmus)

Werkloosheid

De werkloosheid stijgt opeens sneller dan verwacht. Lang werd gedacht dat ‘schaarste aan arbeidskrachten’ het probleem van de Nederlandse economie zou worden. Maar nu ontslaan werkgevers toch mensen die ze op de reservebank hielden. Dat zegt bestuurskundige dr. Menno Fenger.

Tekst: Mary van der Graaf

U heeft samen met prof. dr. Romke van der Veen van sociologie 2,5 miljoen gekregen voor een internationaal onderzoek naar werkloosheid. Maar zijn vragen over de arbeidsmarkt niet veel meer het terrein voor economen?

“Economen zijn het volgens mij met sociale wetenschappers eens dat instituties, dus de wet- en regelgeving, het beleid en organisaties heel belangrijk zijn voor het functioneren van markten. Maar economen kunnen niet goed verklaren waarom eenzelfde prikkel in dezelfde omstandigheden verschillend uitwerkt. Zij laten zien dat er samenhangen zijn, maar wat er nou precies speelt, daar heb je sociale wetenschappers voor nodig. Wij kijken meer naar de achtergronden die meespelen.” „De jeugdwerkloosheid in Italië en Spanje is daarvan een mooi voorbeeld. Die was ongeveer 20 procent, maar op het moment dat de crisis toeslaat, zie je dat in Italië de jeugdwerkloosheid de eerste paar jaar nog redelijk onder controle is, terwijl die in Spanje meteen de pan uitvliegt naar 50 procent. Hoewel de economische ontwikkelingen van die landen vergelijkbaar zijn, zie je dus grote verschillen in hoe arbeidsmarkten reageren.”

“Het heeft te maken met de enorme bubbel op de huizenmarkt in Spanje. De bouwsector was heel belangrijk geworden, dus wat deden jongeren die op school zaten? Een groot aantal ging relatief snel van school zonder diploma, omdat ze in de bouw goed konden verdienen en een goede toekomst zagen doordat ze *on the job* het vak konden leren. Dan worden ze goede stukadoors of betonvlechters, maar op het moment dat bouw afneemt, hebben ze weinig mogelijkheden in andere sectoren. Er zijn dus allerlei instituties - regels en voorkeuren van burgers - die het mogelijk maken dat jongeren relatief snel de school verlaten en op het werk getraind worden.”

De werkloosheid in Nederland loopt ineens sterk op, wat is uw analyse?

“Er is iets heel merkwaardigs, de werkloosheid stijgt op dit moment sterker dan dat er banen verdwijnen. Als econoom zou je denken: hoe kan dat nou? Pas als er een baan verloren gaat, wordt iemand werkloos. Wat er nu gebeurt heeft te maken met het ‘anderhalfverdienersmodel’ dat wij in Nederland hebben. Parttimers proberen meer uren te gaan werken, wanneer er onzekerheid ontstaat

over de baan van hun partner. Ze schrijven zich dan in bij het arbeidsbureau. Dit mechanisme zit achter dit curieuze verschijnsel.”

Vindt u die snelle stijging van de werkloosheid daarom minder verontrustend?

“Natuurlijk schrikken we allemaal van die cijfers, maar elk land heeft heel specifieke problemen. Drie jaar geleden stelde de commissie-Bakker nog dat hét grote probleem van de Nederlandse economie de schaarste aan arbeid zou worden. De arbeidsparticipatie moest dus omhoog. Langer doorwerken en vrouwen moesten meer uren werken om te voorkomen dat we straks arbeid tekort zouden hebben. Dat schaarstebat is in Nederland heel dominant geweest. Nederlandse ondernemers hebben daarom heel lang gewacht met het ontslaan van personeel; in betere tijden zouden ze de mensen weer nodig hebben. Maar nu zien werkgevers het ook niet meer zitten en kiezen ervoor om mensen te ontslaan die ze op de reservebank hielden. Een verschijnsel dat je alleen kunt begrijpen als je de institutionele en politieke achtergrond van de Nederlandse situatie kent.”

Wat hopen jullie met INSPIRES, het onderzoeksproject naar de arbeidsmarktpositie van kwetsbare groepen in Europa, te bereiken?

“Zoals ik al heb aangegeven heeft elk land zijn eigen specifieke set van omstandigheden. Als je daar gedetailleerd onderzoek naar doet, is te begrijpen waarom het ene land beter is staat is een kwetsbare groep te helpen en hoe andere landen daarvan kunnen leren. Je kunt waarschijnlijk patronen vinden waarmee het beleid wat specifiek is te richten op bescherming van kwetsbare groepen. We kijken ook naar hoe de Europese Commissie landen kan ondersteunen met het exporteren van beproefde oplossingen.”

Het kabinet heeft een sociaal akkoord gesloten met werkgevers en de vakbonden, wat vindt u van het resultaat?

“Als wetenschapper vind ik er niet zoveel van, behalve dan dat er grote denkfouten worden gemaakt door werkgevers en werknemers weer verantwoordelijk te maken voor een deel van de WW en wellicht voor een deel van de arbeidsongeschiktheidregeling. In het verleden is de WAO daardoor helemaal uit de klauwen gelopen. Het was heel verleidelijk om mensen via die regeling weg te sluisen. Er is geen enkele reden te bedenken waarom het nu beter zou gaan.”

Wat had u er graag in het sociaal akkoord gehad?

“Hervorming van de WW. In het huidige systeem zitten onvoldoende prikkels, zowel bij de werknemer als werkgever, voor een snelle terugkeer naar de arbeidsmarkt. Daarom is het een goed idee om na te denken hoe we die WW in de toekomst gaan vormgeven. Je zou de werkgevers moeten verplichten om medewerkers die werkloos worden een aantal jaren door te betalen. Dan is er een stimulans om iemand te bemiddelen naar nieuw werk.”

„Bemiddeling van werk naar werk is op dit moment de heilige graal in de sociale zekerheid. In Nederland is de ontwikkeling van mensen met een baan nu heel vak-specifiek, gericht om ze zo productief mogelijk in te zetten in hun huidige functie. Maak je werkgevers mede verantwoordelijk voor het betalen van de WW, dan prikkel je hem om die werknemer breder inzetbaar te maken, om zijn of haar *employability* te vergroten.”

Minoren verbreden horizon

De minor biedt studenten de kans om hun eigen opleiding te verdiepen. Maar rondneuzen op een andere faculteit of universiteit voor nieuwe ideeën kan ook. SoFa vroeg drie FSW-studenten naar hun minor-ervaringen en tips voor een goede keuze.

Tekst: Martine Zeijlstra

Bestuurskundestudent Thomas van Meijeren (19) moest wel even slikken toen hij afgelopen herfst les gaf aan leerlingen van een zwarte vmbo-school tijdens zijn educatieve minor maatschappijleer. Hij had verwacht het vak maatschappijleer aan een vwo-klas in Hillegersberg te geven, maar dat liep anders dan verwacht. “Ik heb er heel veel van geleerd,” zegt hij enthousiast. “Het begin was pittig, omdat het een lastige doelgroep is. Ze nemen geen blad voor hun mond. Als ze je schoenen en je trui niet mooi vinden, dan krijg je dat ook te horen. ‘Meneer, wat ziet u er gek netjes uit!’ vertelden ze me dan. Ze waren heel open en toegankelijk.”

Lesgeven aan middelbare scholieren die alles zeggen wat er in ze opkomt, vraagt wel om een bepaalde aanpak. “Je moet een heel duidelijke structuur aanbrengen, omdat ze zo snel zijn afgeleid. Bij alles vertelde ik hoe lang we een onderwerp zouden bespreken, waarom en hoe. Anders haakten ze snel af.”

Een onderwerp als voedselverspilling maakte hij bijvoorbeeld heel visueel. “Ik schildte een appel en legde de steel, het klokhuis en de schillen apart. ‘Dit gooien wij weg,’ vertelde ik dan. ‘Maar in Afrika gebruiken ze alles.’ Door zo te werken, werd dat makkelijker duidelijk voor de scholieren.” Van Meijeren wil door zijn ervaring graag part-time lesgeven als hij klaar is met zijn studie. “Ik vond het erg interessant om deze educatieve minor te volgen, omdat je meer ziet van de samenleving dan op de universiteit.” Hij denkt niet dat hij later op een zwarte vmbo-school wil werken. “Ze waren misschien wat te streetwise voor mij, ik vind het fijner als ik wat meer aanknopingspunten met kinderen heb. Het interessante aan lesgeven vind ik dat je scholieren kunt attenderen op de kansen die ze hebben. Ik denk dat heel veel kids hun eigen kansen niet zien. Als ik ze daarbij kan helpen, is dat fantastisch.”

“Ze waren misschien wat te streetwise voor mij”

Diversiteit

Sociologiestudent Valérie Mossel (22) volgde de minor bestuurskunde Diversiteit. “Ik wilde een sociologieminder volgen, maar vond de aangeboden minoren niet zo interessant. De minor Diversiteit wel, omdat ik daar later graag iets mee wil doen.” Ze vond het leuk om met een andere focus naar diversiteit te kijken. “Bij sociologie bekijk je vaak wat diversiteit voor of in een samenleving

betekent. Bestuurskunde is veel praktischer. Zo bekeken we bijvoorbeeld het multiculturele beleid van Amsterdam en Rotterdam en werden de verschillen tussen die twee steden duidelijk.”

De sociologiestudent vond het mini-onderzoek bij de gemeente erg leuk, maar moest wel wennen aan de grote hoeveelheid teksten die ze moest schrijven. “Want zulke lange teksten schrijven we niet bij sociologie.” Ze vond het wel jammer dat er weinig interactie was tussen studenten. “Het was leuk geweest om te horen hoe studenten van andere opleidingen tegen diversiteitsproblemen aankijken, maar omdat we bijna alleen maar hoorcolleges hadden, was dat lastig.”

Verbreiden

Bestuurskundestudent Glenn Geldoff (23) vond de interactie tussen de verschillende studenten bij de psychologie-minor Hoogtepunten uit de Psychologie nu juist zo interessant. “Ik volgde de minor met studenten van geneeskunde, bestuurskunde, maar ook van econometrie. Je helpt elkaars blik verbreden, omdat die studies zo anders zijn.”

Geldoff koos voor de minor omdat hij graag zijn kennis wilde verbreden. “Ik wilde graag meer weten over psychologie, omdat het bijvoorbeeld handig kan zijn als je de baas bent over een grote groep mensen. Het is slim om te weten hoe je mensen het beste kunt benaderen.” Hij leerde veel verschillende stromingen in de psychologie kennen. “De manier van onderzoek doen is heel anders. Bij bestuurskunde hebben we veel case-studies en bij psychologie is er veel kwantitatief onderzoek dat voor een kritische blik zorgt.”

Zoeken

De drie studenten hebben nog een aantal tips voor studenten die nu een minor mogen kiezen.

Geldoff: “Als je nog niet goed weet wat je later wilt doen met je studie, is het handig om voor een verbredende minor te kiezen. Het is interessant om te zien hoe het er op andere opleidingen aan toe gaat.”

Mossel: “Kijk goed naar wat je later met je studie wilt gaan doen en zoek daar de meest interessante minor bij. Dat kan ook op een andere universiteit. Maar begin wel op tijd met zoeken, want andere universiteiten hebben andere inschrijfdata en duren soms langer of korter. Dat moet je goed plannen.”

Van Meijeren: “Kies niet voor iets makkelijk, maar een minor die je leuk vindt. Ook al wil je later niet het onderwijs in, je leert veel van een educatieve minor. Het is een waardevolle verrijking van mijn cv.”

Inschrijving

Tweedejaars kunnen zich van 6 tot en met 26 mei inschrijven voor een minor. De nieuwe minorperiode begint op 2 september en duurt tot en met 8 november. FSW biedt tien minoren aan, zie: <http://www.eur.nl/minor/minoren/faculteit/sociaal/> Studenten kiezen voor verdieping bij de eigen opleiding, of voor verbreding en een andere blik op de wetenschap bij een andere faculteit of universiteit.

Minoren bieden studenten de kans om over de schutting te kijken.

(I) De minor 'Crossculturele Psychologie' is dit jaar nieuw.

In de onderstaande tabel staat een overzicht van het aantal studenten per minor:

Arbeid&Organisatie (dit jaar onder de naam 'The Psychology of Organisations')	49
Hoogtepunten uit de Psychologie	64
Meer dan gezond verstand (verdiepende minor)	16
Sociology of Globalization	17
Sociology of Culture	20
The Pursuit of Happiness	24
Beleid en Management in de Publieke Sector	32
Beleid en Management in de Multiculturele Samenleving	33
International and European Politics	47
Educatieve minor	30

Uitbreiding van de FSW

De FSW krijgt er zeer waarschijnlijk weer een poot bij. Het prestigieuze Erasmus University College (EUC) is de beoogde nieuwkomer. Inmiddels is dr. Gera Noordzij van psychologie al druk aan de slag voor het EUC. Zij is de PGO-tsarina.

Tekst: Pamela Roumen

Het ziet er sterk naar uit dat het Erasmus University College, een brede bachelor voor 'excellente' studenten, bij de sociale faculteit wordt ondergebracht. De FSW is een zeer geschikte thuishaven voor het EUC, omdat deze nieuwe bachelor met Probleemgestuurd Onderwijs (PGO) gaat werken en onze faculteit daar veel ervaring mee heeft. De FSW heeft wel een aantal voorwaarden aan de komst van het EUC gesteld, maar naar verwachting komt men daar voor de zomer nog uit.

Kennis vergaren in plaats van kennis consumeren

In september opent het EUC zijn deuren voor zowel een nationaal als internationaal gezelschap. Zo'n honderd studenten uit verschillende continenten maken dan hun opwachting in het pand aan de Nieuwemarkt. De bachelorstudenten kunnen daarbij een aantal zaken verwachten: vier majors, een interdisciplinaire aanpak en Probleemgestuurd Onderwijs. "Hierbij gaat men niet meer uit van studenten die in collegezalen les krijgen. Men legt meer verantwoordelijkheid bij de student, die in een kleine groep les krijgt. Het is kennis vergaren in plaats van kennis consumeren," zegt dr. Gera Noordzij.

Als universitair docent is Noordzij verbonden aan de FSW. Dat de faculteit mogelijk het EUC onder haar hoede krijgt, vindt ze 'handig' vanwege de expertise met PGO. Aan Noordzij nu de taak om dit onderwijssysteem ook bij het EUC in te voeren. Het onderwijs zal onder andere gegeven worden door dr. René Zeelenberg van psychologie en dr. Menno Fenger van bestuurskunde.

The E is for Excellence - Erasmus University College

De werkwijze van het PGO blijft bij het Erasmus University College hetzelfde. Toch zijn er nog enige moeilijkheden. "Bij het EUC zijn er acht blokcoördinatoren, afkomstig van verschillende faculteiten. Zij komen niet in dienst bij het EUC, maar gaan er voor een blok aan de slag. Ze zijn ook vaak geen PGO gewend."

Reden om deze docenten een handje te helpen, en wel in de vorm van PGO-trainingen. Hierbij is

volgens Noordzij haast geboden: “Het is allemaal redelijk kort dag. Normaal is het zo dat als je in september begint, je in januari een training geeft. Vervolgens ga je geleidelijk naar problemen kijken, maar nu moet alles snel.” Aan de andere kant is er volgens Noordzij al heel veel wel geregeld, zoals de interdisciplinaire aanpak: “Het belangrijkste is dat het EUC een brede bacheloropleiding biedt. De studenten leren verschillende dingen. Ze krijgen meerdere vakken, variërend van psychologie en sociologie tot economie. Mogelijk gaan ze zich daarna specialiseren, maar in eerste instantie beginnen ze breed. Dat interdisciplinaire vind ik ook een duidelijke meerwaarde.”

Assistentschappen

Een mogelijk minpunt is volgens Noordzij het prijskaartje van het EUC: het jaarlijkse collegegeld van minstens 3500 euro plus de huisvestingskosten. De vraag is dan ook in hoeverre het EUC toegankelijk is voor een minder welvarende, Nederlandse student? “Toegankelijk,” zegt Noordzij. “Vijftig procent van de EUC-studenten moet van Nederlandse afkomst zijn. Het feit dat de studenten meer betalen voor hun opleiding is niet zo erg. Zolang er maar gezorgd wordt voor beurzen voor studenten die het collegegeld echt niet kunnen betalen. Maar daar werkt het EUC al hard aan.” Volgens Noordzij staan er ook studentenassistenten gepland: “Studenten verrichten dan bijvoorbeeld een dag in de week betaald werk voor het EUC. Hierdoor kunnen ze weer makkelijker hun collegegeld of huisvesting betalen.” Maar hoe deze beurzen exact vormgegeven worden, is volgens Noordzij nog onbekend. “Kijk, de hoogte van het collegegeld kan men niet veranderen. Men kan er wel voor zorgen dat niet alleen de rijkste studenten instromen. Dat zou zonde zijn. In andere lagen van de bevolking begeven zich ook slimme en gemotiveerde jonge mensen.”

Dr. Gera Noordzij is universitair docent arbeids-en organisatiepsychologie aan de FSW. Daarnaast organiseert zij nu het PGO-onderwijs bij het Erasmus University College (EUC).

Aan de slag als socioloog

Een student journalistiek wordt later journalist. Studeer je tandheelkunde? Dan word je tandarts. Maar wat word je als afgestudeerd socioloog? Deze vraag stond begin april centraal in een symposium van het mastervak Wetenschap in de Praktijk.

Tekst: Nikki van Duuren

Een paar maanden werkervaring als stagiaire heeft Renate Maijers (25) al. Ze ziet in dat de huidige arbeidsmarkt een verdomd lastige is. Wat ze kan doen, als ze straks haar master sociologie heeft afgerond, weet ze dan ook niet precies. “Dit symposium is daarom heel interessant,” vertelt de masterstudente. “Het lijkt me leuk om beleidsonderzoek te doen, maar ik zoek ook naar afwisseling in mijn toekomstige baan.”

Afwisseling in hun werk is iets waar de gasten van vanavond een hoop over te vertellen hebben. Om zeven uur, wanneer de zaal is volgelopen met zo’n honderdvijftig studenten, klinken gitaarriedels en bonkende drumklanken om het symposium te openen. Het openingsdeuntje is afkomstig uit de talkshow Voetbal International, en ook de rest van de avond is ontleend aan de formules van het populaire tv-programma. Dr. Sjaak Braster vervult de rol van Wilfred Genee en via een speciaal daarvoor geopend e-mailadres kan het publiek online vragen stellen aan de gastsprekers.

Vlnr de sociologiealumni: Koert Vermeulen, Fabian Dekker, Ahkim Staman, Vera van den Maagdenberg.

Al snel komen de eerste vragen binnen. Hoe solliciteer je als er geen vacatures zijn? Is een vraag die speelt in de zaal. Koert Vermeulen (44), afgestudeerd als socioloog en inmiddels zzp’er, adviseert om te beginnen bij vrijwilligerswerk. “En daarnaast moet je gewoon altijd op mensen afstappen, dat heb ik ook voor al mijn banen gedaan. Als een werkgever me leuk leek ging ik bellen om te vragen of er nog iemand nodig was met mijn ervaring.”

Netwerken

Ook oud-student Fabian Dekker mengt zich in de discussie. Hij is momenteel bezig met een boek over jeugdwerkloosheid en is tijdens zijn research in contact gekomen met een groep werklozen die zichzelf ‘De Broekriem’ noemt. Deze jongeren trainen elkaar in het voeren van sollicitatiegesprekken en helpen elkaar met het vergroten van hun netwerk. “Netwerken is de toekomst,” meent Dekker, en daar is ook de rest van de gastsprekers het mee eens. Ze benadrukken allemaal hoe belangrijk het online professionele netwerk LinkedIn is, en adviseren de studenten, die dit nog niet hebben, een account aan te maken.

Masterstudente Maijers is blij met de tips van de gastsprekers. “Deze avond heb ik vooral geleerd dat je positief moet blijven en dat er altijd kansen zijn. Ook de tip van LinkedIn was een goeie. Ik ga zeker een account aanmaken om mijn netwerk te verbeteren.”

Nick T.C. Pijnappels (27), die zich oriënteert op een master, is ook geboeid door wat de gasten hem vanavond vertellen. Pijnappels doet op dit ogenblik praktijkervaring op. En het opdoen van praktijkervaring is precies wat de gast sprekers van vanavond iedereen aanraden. Zo doet Pijnappels momenteel onderzoek voor GroenLinks 's-Hertogenbosch en is hij als stagiair-onderzoeksassistent verbonden aan RadarAdvies in Amsterdam, een bureau voor sociale vraagstukken en maatschappelijke ondersteuning. In de toekomst wil hij heel graag onderzoek doen voor de Europese Unie, de Nederlandse overheid of voor een onderzoeksbureau.

Tips

De plannen van de studenten in de zaal zijn heel afwisselend: de ene heeft nog geen idee wat hij van de toekomst kan verwachten, de ander wil heel graag zzp'er worden of juist voor een overheidsinstelling werken. Braster concludeert na de gesprekken van de avond: Eén loopbaanadvies voor sociologen bestaat niet. Maar tips zijn er in overvloed: sta stil om naar jezelf te kijken bijvoorbeeld, en wees niet bang om op je gezicht te gaan. Braster: "Veel bachelorstudenten weten niet wat ze kunnen worden met deze studie, omdat er zoveel kanten zijn die je op kunt gaan. Dit symposium is bedoeld voor masterstudenten, maar ik heb ook alle bachelorstudenten gevraagd te komen. Er zijn er heel wat van komen opdagen, ik vind het echt een succes dat ze er zijn. Zo komen ze in aanraking met de brede blik die ze kunnen hebben op de arbeidsmarkt en de mogelijkheden die voor hen liggen."

Vlnr de sociologiealumni: Monique Strijk, Conny Roobol, Irma van Veen, Ahkim Staman

Reputatie Cedo Nulli best wel ok

Een studievereniging komt vooral in aanraking met studenten. Om de reputatie van Cedo onder de medewerkers en docenten te onderzoeken, besloot de vereniging een enquête te houden.

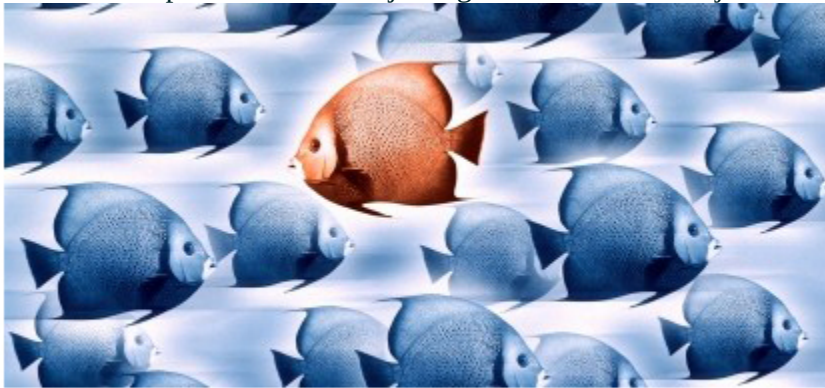
Tekst: Jennifer van de Velde

Wat verwachten en willen docenten en medewerkers van Cedo Nulli. Volgens Marie van der Gaag, commissaris onderwijs van het huidige bestuur, tasten ze daarover in het duister. Het bestuur heeft namelijk niet met iedereen contact, ook al omdat de FSW nu nog over twee gebouwen verspreid is. Daarom besloot men een enquête te houden.

Met spanning werd naar de resultaten uitgekeken. Wat voor imago zou Cedo hebben? “Dit bestuur heeft alleen invloed op het huidige collegejaar en niet op de afgelopen tien jaar, terwijl veel medewerkers Cedo wel al die tijd hebben meegemaakt. Je weet nooit wat er toen allemaal is gebeurd,” aldus Van der Gaag. De reacties waren positiever dan werd gedacht en er kwamen geen onverwachte verhalen naar boven.

Rebels

De enquête bood ook ruimte voor uitgebreide opmerkingen. Deze liepen nogal uiteen. Zo zegt de ene docent dat het contact ‘intensiever mag’, terwijl de andere meent dat ‘het contact van Cedo vooral met de studenten hoort te zijn’. Verder lijkt het erop dat de medewerkers vooral inhoudelijke activiteiten missen, want onder het kopje ‘aanbevelingen’ worden vaak lezingen, studiehulp en een congres voor en van alle studies genoemd. Er is ook een medewerker die vindt dat Cedo ‘meer autonoom en rebels in plaats van ambtelijk en gehoorzaam’ moet zijn”.

Cedo mag ‘meer autonoom en rebels zijn in plaats van ambtelijk en gehoorzaam’, aldus één van de opmerkingen in de enquête.

Leuk, al deze meningen en uitkomsten, maar wat gaat Cedo er nu mee doen? Ten eerste worden er enkele zaken in het meerjarenplan opgenomen. Aangezien het bestuursjaar er bijna op zit, kunnen nieuwe dingen nu niet meer worden opgepakt. Wel wil het huidige bestuur dat het nieuwe een duidelijk plan heeft klaarliggen met doelen voor het nieuwe jaar. “Toen wij dit jaar begonnen hadden we geen idee wat ons te wachten stond, hierdoor hebben we veel doelen veel eerder gehaald dan gedacht en hadden we nog meer uit het jaar kunnen halen. Met dit plan willen we het volgende bestuur vast een handje helpen,” legt Van der Gaag uit. Kleinere en meer concrete dingen worden wel gelijk opgepakt, zoals het inkorten van de nieuwsbrief en het aanstellen van een duidelijk contactpersoon.

Toekomst

Dan is er nog de vraag of het onderzoek iets verandert aan de functie die Cedo Nulli vervult? “Nee, onze rol voor studenten is om iets aan te bieden naast de studie, zodat studenten zich kunnen verbreden en verdiepen maar tegelijkertijd ook een sociaal aspect aangereikt krijgen. Voor docenten zijn we vooral een platform om studenten te bereiken buiten het college om, bijvoorbeeld met de kroegcolleges.” Wel wil de vereniging de onderzoeken die medewerkers uitvoeren vaker onder de aandacht van studenten brengen.

Toch zijn er enkele beperkingen aan de uitkomsten. “Veel docenten en medewerkers spreken elkaar tegen, zo wil de één wel meer contact en vindt de ander het niks. En omdat de enquête ook anoniem kon worden ingevuld, is het niet duidelijk om wie het gaat,” vertelt Van der Gaag. Dat maakt het toch lastig om een eenduidig beleid op te formuleren.

Overzicht uitkomsten

In totaal reageerden 67 medewerkers en er kwamen onder andere de volgende feiten naar voren:

- 75 procent beoordeelt de vereniging als ‘goed’
- 60 procent vindt dat Cedo Nulli aan de verwachtingen voldoet
- 36 procent zegt zeer bekend te zijn met Cedo en 64 procent is er enigszins bekend mee
- 19 procent wilt meer contact
- 60 procent vindt dat ze suggesties bij Cedo kwijt kunnen.

Colofon

SoFa nr. 6 jaargang 5 – 14 mei 2013

SoFa is een uitgave van Faculteit der Sociale Wetenschappen

Hoofdredactie

Mary van der Graaf

Webmaster

Maikel Hofman

Medewerking aan deze editie

Nikki van Duuren, Marjolein Kooistra, Han van der Leur, Pamela Roumen en Martine Zeijlstra

Vormgeving

Piromedia

Redactie-adres

Mary van der Graaf

Kamer M 7-32

E-mail: sofa@FSW.eur.nl

Postbus 1738

3000 DR Rotterdam

Verschijning volgende editie

Dinsdag 25 juni 2013

De ontwikkeling van PW

Bijna volwassen is de opleiding pedagogische wetenschappen (PW). De bachelor, in het eerste jaar al meteen verkozen tot de beste door Elsevier, start in september met het derde jaar. De pre-master begint dan ook, en het sluitstuk, de master, wordt in 2014 uitgerold.

Tekst: Mary van der Graaf

“Inmiddels hebben we 38 postvakjes,” meldt Trude Dalm, de office manager van PW. “Via de postvakken houd ik bij hoeveel mensen er bij ons in dienst zijn. Het zijn niet allemaal fulltimers, hoor, en nog een kanttekening: wij van het secretariaat en het onderwijsbureau hebben geen eigen postvak. Twee jaar geleden bij de start van de opleiding waren we nog met z’n zessen of zevenen. Maar bijna elke keer als er een nieuw blok begon, werden er mensen aangenomen. Het is razend snel gegaan.”

Tutoren werden in het begin van psychologie ingehuurd en de educatieve minor werd door het Risbo verzorgd. Maar inmiddels zijn er vijf ‘eigen’ tutoren en de minor zal door docenten van PW gegeven worden. Bovendien zullen er komend studiejaar geen dertig maar vijftig studenten tot de educatieve minor toegelaten worden.

Een nieuwe opleiding beginnen staat garant voor een periode vol hectiek. Voor het onderwijs, de kurk waarop elke opleiding op drijft, moeten aan de lopende band nieuwe programma's worden opgeleverd die inhoudelijk en organisatorisch goed in elkaar steken.

In september ziet de bachelor III het licht en ook de pre-master gaat dan van start. De toelatingstoesten voor de pre-master zijn net afgenomen. Er zijn 21 kandidaten getest op hun Nederlands, het toepassen van statistische kennis en begrip van het Engels. “Die 21 is een mooi aantal,” zegt opleidingsdirecteur dr. Lyanda Vermeulen. “We willen zo’n eerste jaar klein beginnen. Het zijn vooral hbo-pedagogen die zich hebben aangemeld, en een paar van de pabo.”

Pabo-studenten van de Hogeschool Rotterdam kunnen zich sinds 2011 ook voor de academische pabo inschrijven. Dit is een gecombineerde opleiding van PW en de Hogeschool. Studenten met een vwo-vooropleiding worden geselecteerd door de Hogeschool en volgen dan een aangepast programma. Het eerste vak, onderwijskunde, doen ze bijvoorbeeld op de EUR. Na vier jaar krijgen ze hun Pabo-bachelordiploma en in het vijfde jaar stromen ze in bij de master Pedagogie &

Education' van PW. In 2011 namen zestien studenten deel aan dit programma en verleden jaar veertien. Nog bescheiden aantallen, maar voor het komende studiejaar verwacht Vermeulen een verdubbeling.

Groeien

Studentenaantallen die geleidelijk groeien, dat is het mooiste scenario voor een beginnende opleiding. Om dit draaiboek te realiseren moeten wel alle zeilen bijgezet worden. De instroom van 2011 was met 96 bachelorstudenten wat men gehoopt had, maar verleden jaar viel het, net als bij de andere opleidingen van de FSW, iets tegen. Toen kwamen er 90 nieuwe bachelors.

Om het tij te keren zet de FSW meer in op marketing (link eerder nummer www) met onder andere extra proefstudeerdagen en het warmhouden van contacten met jongeren die interesse voor de FSW tonen.

PW heeft ook de website in een ander jasje gestoken. Geen foto's meer, maar een animatiefilmpje dat duidelijk maakt wat de opleiding te bieden heeft. Een leuke filmpje dat scholieren naar verwachting via Facebook zullen delen met hun 'vrienden'. Wel een flinke investering, maar het is PW veel waard om de doelgroep zo goed mogelijk te benaderen.

De voorlichtingsfilm is in het Engels, want de opleiding wil graag buitenlandse studenten trekken, zodat de master ook echt een internationale master wordt. De colleges, de literatuur en de blokboeken in de master zijn derhalve allemaal in het Engels. "Maar we organiseren ook Dutch classrooms," voegt Vermeulen toe. "Voor bijvoorbeeld studenten die hier in het onderwijs aan de slag willen, zoals de hbo-pedagogen uit de pre-master. Bovendien mogen Nederlandse studenten bij schrijfopdrachten en de beantwoording van tentamenvragen gewoon Nederlands gebruiken."

Een Nederlandse versie van het filmpje is er niet gemaakt, dat zou de productie van compleet nieuwe animatie betekenen. Volgens Vermeulen is dit geen beletsel om scholieren te bereiken. "Het Engels is goed te volgen, zeker voor vwo-scholieren."

Wie dat wil checken moet de onderstaande animatie maar bekijken.

Kredietcrisis begon in de Lusthofstraat

Vervreemding. Typisch zo'n abstractie waar veel FSW-studenten mee om de oren worden geslagen. Maar vervreemding kan ook – heel Rotterdams - concrete vormen aannemen. Zoals laatst.....

Tekst: Mark van Ostaijen

Enige tijd geleden moest ik contant geld storten bij mijn bank, de Rabobank. Met het geld in mijn binnenzak, 750 euro, fietste ik zo onopvallend mogelijk door de Kralingse straten. Bij de vestiging aan de Lusthofstraat probeerde ik tot tweemaal toe tevergeefs mijn geld in het stortingsapparaat te krijgen.

Ik haalde er een juffrouw bij. Zij snapte het niet en een jonge mannelijke collega schoot te hulp. De automaat was vol en accepteerde alleen nog maar muntgeld. Ik ben vrij ouderwets, maar dat leek me iets te oldschool, 750 euro in munten. Ik vroeg of ze de automaat konden maken. Nee, deze werd gehuurd van een extern bedrijf. Daarop vroeg ik of ze de automaat niet konden legen. Nee, dat werd gedaan door Brinks (u weet wel, het bedrijf dat zo discreet mogelijk met het opschrift WAARDETRANSPORT door de straten rijdt).

Nou, zo bedacht ik me nog vrij naïef, dan kan ik het geld vast wel contant overhandigen? Het is immers mijn eigen bank. Nee, dat was onmogelijk. “Vanwege uw en onze veiligheid,” zei de jongeman. Plotsklaps voelde ik een combinatie van woede en ongeloof vechten om aandacht. Om deze redenering te begrijpen legde ik het hardop nog eens voor aan deze meneer: “Dus u vertelt me dat het onmogelijk is om geld naar een bank te brengen?” De jongeman knikte een tikkeltje beschaamd. Ik keek een beetje verward om me heen en kwam iets dichterbij en vroeg hem nogmaals beleefd: “Meneer, dit is toch mijn bank?” Dat kon hij bevestigen. “Waar kan ik dan met mijn geld naartoe?” Uiteindelijk moest ik mijn heil maar elders gaan zoeken.

Vanaf dat moment weet ik het zeker: de kredietcrisis is begonnen in de Lusthofstraat.

Maar dit type vervreemding komt in veel sectoren voor. Niet in de laatste plaats in de wetenschap, het universitaire onderwijs en onderzoek.

En laten we het eens op onszelf betrekken. Want voor mij persoonlijk begint academische vervreemding al bij het woord ‘onderwijslast’, vakvervreemding bij de term ‘capaciteitsgroep’ en maatschappelijke vervreemding bij zoiets als ‘valorisatie-indicatoren’. Woorden, die een jonge medewerker als ik zeer bevreemdend in de oren klinken.

Ik fietste onverrichter zaken terug naar de Burgemeester Oudlaan en besepte me dat deze miraculeuze confrontatie veel meer onthulde over mijn dagelijkse werk dan ik durfde te bevroeden. Ook al leek ‘de wereld van de banken’ vrij ver weg, de vervreemding van de Lusthofstraat kwam ineens confronterend dichtbij.

Mark van Ostaijen is socioloog en als wetenschappelijk docent en promovendus verbonden aan bestuurskunde. Hij schrijft regelmatig opiniestukken voor landelijke dagbladen

Scripts, screenings en een studie sociologie

De FSW heeft momenteel zo'n 120 avondstudenten in de masterfase. Jonge én oude lui, die naast hun studie meestal een baan hebben. Hoe ze dat exact doen? "Door immens veel opofferingen," zegt masterstudent Femke Monteny.

Tekst: Pamela Roumen

Bestuurskunde en sociologie bieden werkenden de kans om een master in de avonduren te volgen. Van deze deeltijdstudenten worden net als van de voltijdstudenten 1680 studie-uren per master gevraagd. Dat betekent flink aanpoten, vindt ook Femke Monteny. Deze Rotterdamse regisseuse begon in 2010 aan de avondstudie sociologie en combineert dat sindsdien met haar grote passie: films maken.

"Het is nu écht even gekkenhuis." Femke Monteny zit midden tussen de verhuisdozen. Vorige week nam ze halsoverkop haar intrek in een lotingwoning en nu moet er nog een nieuwe vloer gelegd worden. Tussendoor probeert ze uurtjes te reserveren voor haar masterscriptie. En daarnaast werkt ze hard aan een filmplan voor de 'Dag van de Architectuur' die plaatsvindt aan het Hofplein. "Met een oud-studiegenoot ga ik registreren hoe mensen de openbare ruimte gebruiken. Hoe ze daar écht gaan zitten. Men vraagt nu vaak vooraf aan mensen hoe ze de openbare ruimte willen gebruiken. Maar die antwoorden kunnen sociaal wenselijk zijn. Wij willen het daadwerkelijke gebruik op film vastleggen. Misschien komt daardoor wel een samenwerking met een stadsontwikkelaar tot stand. Dat zou een fraaie overlap zijn van film, sociologie én inkomen."

Ondanks een hectisch bestaan lijkt Femke Monteny haar werk en studie aardig te kunnen combineren. "Ik ben natuurlijk freelance filmmaker. Daardoor heb ik mijn studie flexibel kunnen indelen. Als ik een paper moest schrijven, terwijl dit in de postproductie van een film viel, dan stelde ik dat schrijfwerk uit voor een herkansing. Daarnaast heb ik geen kantoorbaan met saaie collega's. Ik doe mijn werk met mijn vrienden en partner. Dat scheelt enorm. Maar ik heb voor deze studie wel grotendeels mijn sociaal leven opgeofferd. Ik ben in tijden niet op vakantie geweest en heb vele leuke dingen zoals feestjes moeten afzeggen. Voor deze studie ging ik minstens een keer in de week naar een theatervoorstelling. En nu? (lacht) Nou, misschien eens in de zes maanden."

Films en Foucault

In haar studie sociologie ziet Femke Monteny een bron van inspiratie en ideeën. Haar ogen lichten op als de Franse denker Michel Foucault ter sprake komt: "Ik heb onlangs het begin van 'Discipline, Toezicht en Straf' gelezen. Dat boek is waanzinnig! Daardoor realiseerde ik me dat hoe ik nu denk, evengoed anders had kunnen zijn. Dat is ook wat kunstenaars doen: twijfel zaaien, een andere kijk op de realiteit bieden."

Met haar films hoopt ze hetzelfde te bereiken: “We willen door persoonlijke, triviale verhalen een indruk geven van een groter thema. In ‘Cape Town Soup’ zit bijvoorbeeld een scène waarin een donker meisje vertelt over waarom het belangrijk is dat je haar altijd goed zit. Dat lijkt banaal. Maar door dit soort details maak je wel een portret van een stad waarin Apartheid nog zo’n issue is.” Kan de opleiding sociologie ook nog leren van filmmakers zoals zij? “Ja, de creativiteit én het contact met mensen. De opleiding mag ook meer pedagogische elementen overnemen. Het werkt namelijk niet als een docent denkt: ‘Ik weet veel, ik vertel het jullie en dan weten jullie het ook.’ Je moet niet alleen studiestof aanbieden, maar dat ook in het juiste tempo doen. Daarmee inspireer en motiveer je studenten om erover na te denken. Maar ik ben, denk ik, ook niet zo’n goede wetenschapper. Ik word wild van goede ideeën, niet van statistieken. Het lijkt me wel interessant om bij een kwalitatief onderzoeksbureau te werken. Maar eerlijk gezegd richt ik me daar niet op. Ik aas nu echt gewoon op films maken.”

Femke Monteny (31) is een Rotterdamse filmmaker. Haar films zijn vertoond op festivals in ondermeer Nederland, Frankrijk en Zuid-Afrika. Momenteel schrijft ze voor de master Grootstedelijke Vraagstukken & Beleid haar eindscriptie over netwerken en macht in de openbare ruimte. Daarnaast beraamt ze plannen voor een derde film. Voor meer informatie over Femkes werk, bezoek de website: www.wachtendemannetjes.nl

Schinkel: 'Democratie is nooit af'

De socioloog *prof. dr. Willem Schinkel* is hot. Zijn laatste boek 'De nieuwe democratie' dat een jaar geleden verscheen, kreeg ongekend veel belangstelling. Het was zelfs inspiratiebron voor een voorstelling van theatergezelschap Wunderbaum.

Tekst: Mary van der Graaf

Na het verschijnen van 'De nieuwe democratie' had Willem Schinkel wel ruimte in zijn agenda gereserveerd voor eventuele interviews. Een goede beslissing, want de verzoeken stroomden binnen. Landelijke dagbladen, opinietijdschriften, Radio 1 (Brands met Boeken), iedereen wilde hem spreken.

"Het is altijd de vraag of je boek wordt opgepikt," zegt Schinkel. "Maar ik had wel met de mogelijkheid rekening gehouden dat er aandacht voor zou zijn. Ik wist dat dit boek heel anders was dan de meeste boeken over politiek. Het gaat fundamenteeler in op de politieke situatie, omdat het niet meegaat in de politieke scheidslijnen zoals die meestal geschetst worden. Want veel dat voor politiek verschil doorgaat, betreft eigenlijk een diepgaande consensus."

Naast alle media-aandacht waren er ook talloze organisaties en clubs die Schinkel uitnodigden voor een lezing over zijn boek. Het overgrote deel van de invitaties, negentig procent, liet hij aan zich voorbij gaan. "Daar heb ik gewoon geen tijd voor, want ik moet een groot onderzoeksproject met nieuwe mensen op de rails zetten en dat gaat natuurlijk voor."

Bovendien, op de dag dat mijn boek uitkwam, werd m'n zoontje geboren.

Dat betekent dat je heel veel niet kunt doen.

Het schrijven van een nieuw boek was eigenlijk een idee van de uitgever, die wat lezingen wilde bundelen. Schinkel heeft deze opzet echter snel laten vallen. Hij wilde ingaan op de politieke actualiteit en dat leidde tot het meer systematisch uitschrijven en ontwikkelen van ideeën die hij al had. Wetenschappers met de intentie om een boek te schrijven zijn er genoeg, maar velen komen er niet aan toe omdat de prioriteit ligt bij het publiceren van artikelen. Waar haalt Schinkel de tijd voor zo'n project vandaan?

"Ik had de afgelopen drie jaar twaalf artikelen in internationale tijdschriften, dus dat loopt wel. Dat geeft ook de ruimte om een boek te schrijven. Bovendien zijn dit soort boeken voor een breed publiek belangrijk. En ik vind het in zekere zin de publieke taak van wetenschappers aan de universiteit om daaraan bij te dragen."

Politisering

'Is democratie tegenwoordig niet nog slechts een boekhoudtechniek?' en 'Schinkel pleit voor een nieuwe politisering. Tegen de macht van markt en massamedia in ontwerpt hij een nieuwe Raad van State als bron van kritische tegenmacht.' Ronkende zinnen die op de flaptekst van het boek staan.

"Politieke besluitvorming is ondergeschikt geraakt aan economische calculatie," licht Schinkel toe.

"Bij de meest fundamentele beslissingen die politici nemen verwijzen ze naar de noodzaak die uit zou gaan van financiële markten. En iedere keer als de Nederlandse Bank of het CPB met cijfers komt, zeggen politici: 'Oh, zoveel bezuinigen', zonder enige inhoud. Het is een puur technocratisch proces geworden en in die zin een boekhoudtechniek."

Volgens hem moeten we nooit denken dat een democratie af is. Daarom is het noodzakelijk om steeds na te blijven denken over alternatieve invullingen van onze maatschappij en Schinkel doet

daar in zijn boek voorstellen voor.

Gezien ook de reacties op het boek herkennen velen dat de democratie niet optimaal werkt. Voor sommigen, zoals de mensen van theatergezelschap Wunderbaum, zijn de ideeën van Schinkel zelfs een inspiratiebron voor een voorstelling. Schinkel zelf kijkt daar niet vreemd van op. “Ze hebben al eerder iets met een boek van mij gedaan. Zij zijn fan van mijn werk, maar ik ben dat al langer van hun werk. Deze keer is het wel meer een echte samenwerking geworden. We hebben een aantal gesprekken gehad en ik ben bij een repetitie geweest en bij een discussie na een show in Berlijn. Ze gebruiken mij als klankbord, en dat doen ze met meer mensen.”

Ondertussen staat er alweer een nieuw boek op stapel. Het manuscript is af, er moet alleen nog een uitgever gevonden worden. Dit keer gaat het over integratie en multiculturalisme. Onderwerpen waarover hij al eerder in het Nederlands schreef, maar nu wil hij ze aan een Engelstalig academisch publiek presenteren.

Emoties faken

Een 'rol spelen' of 'emoties faken' doen we allemaal wel eens. Maar wat als dat een belangrijk onderdeel is van je dagelijks werk?

Politieaan Benjamin van Gelderen deed er onderzoek naar. 'Doen alsof' hoeft niet slecht te zijn, zolang je het maar doelbewust inzet.

Tekst: Sanne van der Most

Emotiewerk

houdt in dat je ten behoeve van je werk emoties moet uiten of juist onderdrukken. Stewardessen, callcentermedewerkers en obers moeten vaak lachen en positief zijn, terwijl ze heus niet altijd blij zijn. "Voor politiemensen ligt het nog wat ingewikkelder," legt Benjamin van Gelderen uit. De politieaan promoveerde bij prof.dr. Arnold Bakker van psychologie en prof.dr. Elly Konijn van de VU. "Zij moeten positieve en negatieve emoties nabootsen, maar ze moeten diezelfde gevoelens óók kunnen onderdrukken. Ze moeten streng zijn als ze een bekeuring uitschrijven, hun lachen inhouden als iets eigenlijk heel grappig is en hun kwaadheid of agressie onderdrukken als dat ongepast is. Maar ze moeten ook medeleven tonen in een verdrietige situatie, terwijl ze op dat moment misschien heel andere dingen aan hun hoofd hebben."

Doelbewust

De wetenschappelijke literatuur over dit onderwerp toont aan dat het acteren van emoties slecht is voor je psychisch welbevinden, omdat het energie kost en je er cynisch van kunt worden. Van Gelderen: "Mijn idee was dat dit misschien wel wat genuanceerder zou kunnen liggen en dat het niet per definitie slecht zou hoeven zijn. En dat bleek ook uit mijn onderzoek. Als je doelbewust en resultaatgericht acteert, en datgene wat je wilt bereiken lukt ook daadwerkelijk, dan kan dat juist leiden tot beloning. Daarnaast maakt het ook veel uit of je positieve of negatieve emoties onderdrukt." Ook het soort negatieve emoties doet er volgens Van Gelderen toe. "Het onderdrukken van afschuw is bijvoorbeeld slechter voor je dan het onderdrukken van verdriet. Als agenten al uitgeput zijn, bijvoorbeeld na een dag lang werken, blijkt dit effect nog groter."

Buitenkant

Van Gelderen gebruikte een ander soort onderzoeksmethode dan tot nu gebruikelijk. "In plaats van vragenlijsten over hoe ze zich ooit hebben gevoeld, heb ik in vier verschillende onderzoeken steeds zestig agenten een dagboek laten bijhouden met vragenlijsten over de dienst die ze zojuist hadden gedaan," vertelt hij. "Mijn metingen zijn daarmee dus heel vers en actueel. Het gaf me ook inzicht in het verband tussen de spanning die een agent voelde aan het begin van zijn dienst, en de manier waarop en de stijl waarin hij vervolgens acteerde. Want ook daar zit verschil in. Als je heel weinig energie hebt, is het lastiger om emoties te reguleren. Dan heb je kans dat je sneller alleen maar de

buitenkant laat zien - lachen of boos worden - en niet de energie hebt om je daadwerkelijk in die emoties in te leven en te proberen ze echt te voelen.”

Weerbaarheid

Over de praktische toepasbaarheid van zijn onderzoek is Van Gelderen helder. “Op de politieopleiding wordt veel aandacht besteed aan gedrag. Wat zeg je wel en wat zeg je niet? Hoe voer je slechtnieuwsgesprekken? Het reguleren van emoties is dus een essentieel onderdeel van het politiewerk. Bijna een soort secundaire arbeidstaak. Het bespreekbaar maken van wat dat met jou als agent doet en zo het opbouwen van die mentale weerbaarheid, kan op lange termijn helpen bij het voorkomen van een burn-out.”

Diepgang

Voordat hij bij de politie ging werken, studeerde Van Gelderen psychologie. “Als klein kind wilde ik altijd al bij de politie en die droom heb ik na mijn studie ook gerealiseerd. Ik ging naar de Politieacademie en kwam in een klas met allemaal academici terecht.” De interesse voor psychologie bleef. “Politiewerk is een geweldig en uitdagend vak. Het doet een beroep op een heleboel vaardigheden en je leert er ontzettend veel van. Alleen het analytische en het intellectuele, daar is wat minder aandacht voor. Die diepgang miste ik wel een beetje. Het promotietraject vulde dat gat.”

Benjamin van Gelderen is hoofd van het Regieteam bij de politie Zeeland- West-Brabant. De afgelopen jaren bekleedde hij allerlei operationele functies bij de politie. Daarnaast is hij pelotonscommandant bij de Mobiele Eenheid en sectiecommandant bewaken en beveiligen. Zelf draait Van Gelderen ook regelmatig diensten mee op straat, als officier van dienst.

College van de minister

Door goede connecties weet bestuurskunde elk jaar de minister van Financiën te strikken voor een college economie. Deze keer dus Jeroen Dijsselbloem met zijn visie op de kwakkelende woningmarkt, de uitdijende verzorgingsstaat en het fiasco van de Fyra.

Tekst: Marine Zeijlstra

Vlak voordat minister van Financiën Jeroen Dijsselbloem zijn lezing over de ‘uitdagingen van de Nederlandse economie’ geeft, klinkt er een luid geroezemoes door de collegezaal. Het is nog vroeg, de helft van de stoelen is maar bezet. Toch zijn de aanwezige studenten er niet minder actief door. Ze checken de laatste nieuwsberichten en showbizroddels op hun smartphone en praten over wat ze na het college gaan doen. Als Dijsselbloem de zaal binnenkomt, stopt het gegons meteen. “Toen ik hoorde dat Jeroen Dijsselbloem kwam, wist ik zeker dat ik zijn college wilde volgen,” zegt Saskia Bijpost (26), student bestuurskunde (schakeljaar).

De minister met naast hem collegevoorzitter Pauline van der Meer en hoofd van bestuurskunde Kees van Paridon.

De pers maakt van de gelegenheid gebruik om de minister vragen te stellen.

Dijsselbloem is de dertiende minister van Financiën die het jaarlijkse college over de Nederlandse economie komt geven aan de EUR en hij gaat dan ook meteen voortvarend aan de slag. “Wie denkt dat Nederland rijker is dan Duitsland?” vraagt hij aan de zaal. “En wie weet wat de staatsschuld is en hoe hoog het bedrag is?”

Lang hoeft er niet over te worden nagedacht. Hij krijgt de antwoorden meteen retour. “450 miljoen euro!” roept een student. “Daar doe ik het voor,” zegt Dijsselbloem en hij tovert de ene na de andere grafiek tevoorschijn om de sterke en zwakke punten van de Nederlandse economie te tonen. De kracht van Nederland is de handelsgeest, het onderwijs, de export en de inrichting van de samenleving. “En het ontbreken van corruptie,” zegt hij. “Daar zijn veel landen maar wat jaloers op.”

Zwakke punten

De sterk uitgebouwde welvaartstaat, de woningmarkt en de groeiende hypotheekschuld zijn de zwakke punten van Nederland aldus Dijsselbloem. Met een duidelijk betoog legt hij zijn vinger op die zwakke plekken en geeft hij aan wat er nog verbeterd moet worden om Nederland en Europa uit de eurocrisis te krijgen.

“De woningmarkt is een remfactor in de economie. De woningmarkt is ongezond,” zegt Dijsselbloem. “Veel woningen zijn minder waard dan de hypotheek die erop zit. En het is te makkelijk om zorg te krijgen. In Duitsland is de ouderenzorg veel meer privaat geregeld. Daar zullen wij misschien ook naartoe moeten.”

Zijn conclusie: “We zitten in economisch zwaar weer, maar Nederland is een krachtig land. Om te blijven groeien, moeten er wel hervormingen plaats vinden. En dat doet pijn.”

Binnen een half uur heeft hij de Nederlandse economie voor de EUR-studenten ontleed, zonder heel concreet met verbeterplannen te komen. De aanwezige studenten stellen kritische vragen. Hoe moet het verder met de NS na het Fyra-debacle, wil een economie student van de minister weten. “Krijgt de NS een tweede kans, of gooit u liever het spoor open? Kiest u voor de staat of voor de reiziger?” Dijsselbloem kiest voor geen van beide opties die de student voorstelt. Hij wil zowel de staat als de reiziger te vriend houden als het om de NS gaat. “Op de balans van de Nederlandse Spoorwegen staat zes miljard aan maatschappelijk kapitaal. Dat is geld van de belastingbetaler. Het bedrijf moet blijven bestaan en het rendement behouden. Ook voor de reiziger. Die heeft ook recht op een goede dienstverlening. Ik wil zeker weten dat we de NS aan de volgende generatie over kunnen dragen.” Om risico’s te voorkomen, moet hij er meer boven op zitten, zegt hij.

Even reclame maken voor bestuurskunde.

Inspirerend

Student bestuurskunde Saskia Bijpost volgt de argumenten van de minister met grote belangstelling. “Ik vind dat interessant, omdat je zo achter zijn politieke agenda kan komen. Als hij het bijvoorbeeld over de Fyra heeft, dan hoor ik heel duidelijk dat hij niet alles met het publiek kan en wil delen omdat de staat aandeelhouder van de NS is.”

Ook al vindt ze Dijsselbloem inspirerend, ze ziet geen toekomstige minister van Financiën in zichzelf. “Ik vind het vooral boeiend om te zien wat je met mijn studie bestuurskunde kan en welke onderwerpen er spelen, zoals rond de NS en hoe je met politieke verantwoordelijkheid omgaat.”

Colofon

SoFa nr. 7 jaargang 5 – 25 juni 2013

SoFa is een uitgave van Faculteit der Sociale Wetenschappen

Hoofdredactie

Mary van der Graaf

Webmaster

Maikel Hofman

Medewerking aan deze editie

Marjolein Kooistra, Han van der Leur, Sanne van der Most, Pamela Roumen en Martine Zeijlstra

Vormgeving

Piromedia

Redactie-adres

Mary van der Graaf

Kamer M 7-32

E-mail: sofa@FSW.eur.nl

Postbus 1738

3000 DR Rotterdam

Verschijning volgende editie

Dinsdag 17 september 2013

Prijzenregen bij de FSW

Onlangs reikte de EUR voor de 25ste keer de Onderwijs- en Onderzoeksprijs uit. Beide prijzen gingen naar de FSW en wel naar psycholoog Guus Smeets en bestuurskundige Lars Tummers. Zij ontvingen naast lovende woorden ook een cheque van 7000 euro.

Tekst: Pamela Roumen

Het is begin september en Lars Tummers is net gearriveerd uit Berkeley, Californië, zijn huidige woon-en werkplaats. “Ik heb 24 uur gevlogen voor vijf minuten op het podium,” zegt Tummers. “Maar dit is natuurlijk wel erg bijzonder.” De 31-jarige bestuurskundige kreeg de Onderzoeksprijs 2013 overhandigd, mede voor zijn proefschrift over beleidsvervreemding in de publieke sector. Volgens de jury is Tummers ‘een veelbelovende gepromoveerde onderzoeker die een uitzonderlijke onderzoeksprestatie heeft verricht’. Herkent Tummers zich in de vleierende profielschets? “Nou, dat zijn dus van die dingen die je niet van jezelf moet vinden. Ik kijk vooral naar mensen die het veel beter doen en denk dan: shit, dat moet ik ook! Ik denk dat onzekerheid mijn drijfveer is om nieuwe dingen te onderzoeken en dat ook goed te doen. Ik ben niet van het kruimelwerk.”

Dr. Lars Tummers krijgt de onderzoeksprijs overhandigd door rector Henk Schmidt.

De jonge bestuurskundige beschouwt zijn recente beloning vooral als een aanmoedigingsprijs. “Kijk, mijn meesterwerk moet ik nog schrijven. Ik wil bijvoorbeeld nog een ‘psychologie van bestuurskunde’ ontwikkelen. Ook wil ik verder onderzoek doen naar leiderschap en innovatie in de publieke sector.”

Gaat hij zijn prijzengeld dan besteden aan deze onderzoekslijnen? “Van die 7000 euro? Nee, daar ga ik mijn huis mee verbouwen. Oh, dat kun je natuurlijk niet zeggen, hè!” zegt Tummers lachend. “Eerlijk gezegd wil ik met dat prijzengeld gerenomeerde onderzoekers over de wereld bezoeken en hen interviewen over mijn vakgebied. Ook om te leren hoe zij onderzoek doen en hoe zij tegen wetenschap aankijken. Daarnaast wil ik enkele psychologische experimenten doen rond bestuurskundige onderwerpen. Het afhuren van een lab kost natuurlijk ook geld.”

Schouders eronder

Op zijn werkkamer kijkt Guus Smeets aandachtig naar zijn schoenen. Hij geeft toe: het Italiaans

schoeisel is met zijn puntneuzen en kleurencombinatie (beige en bruin) een heuse blikvanger. “Op de prijsuitreiking kreeg ik dan ook veel complimenten. Behalve over mijn schoenen,” lacht Smeets. De onderwijsdirecteur van psychologie ontving tijdens de opening van het Academisch Jaar de Onderwijsprijs 2013: een erkenning voor onder meer zijn inspanningen bij de invoering van ‘Nominaal is Normaal’ (N=N). Deze onderwijsaanpak is na een proefperiode bij de FSW nu ingevoerd op alle faculteiten. “Behalve bij geneeskunde en wijsbegeerte,” zegt Smeets. “Deze volgen komend collegejaar.”

Dr. Guus Smeets krijgt de onderwijsprijs.

Volgens Smeets zijn innovatieprocessen als N=N een hele operatie. “Ik mag dan wel onderwijsdirecteur zijn, maar ik voer dit niet alleen uit, maar met een team. Ik prijs me gelukkig met collega’s die er ook de schouders onder zetten.”

Smeets onderstreept dat de introductie van de nieuwe onderwijsaanpak niet van een leien dakje is gegaan. “Deze invoering heeft voor behoorlijke commotie gezorgd. Er zijn nog steeds fervente tegenstanders. Volgens hen moeten studenten ook tijd hebben om bestuurswerk te doen en lid te zijn van verenigingen. “Daar ben ik het allemaal erg mee eens. Alleen, ik denk dat studenten die het eerste studiejaar in één keer halen, later ook beter bestuurswerk doen of een betere stage lopen. Ook omdat ze dan meer tijd en kennis hebben.”

Hoewel de onderwijsdirecteur overtuigd is van het N=N-succes, is hij over één ding nog onzeker: “Hoe ik het prijzengeld ga spenderen? Daar heb ik nog geen bestemming voor. (lacht) Nou ja, misschien aan zwarte schoenen, zodat ik een keer goed voor de dag kan komen.”

Dr. Guus Smeets is onderwijsdirecteur van psychologie en dr. Lars Tummers is universitair docent bestuurskunde. Momenteel is Tummers visiting scholar op de Universiteit van Californië. Voor meer informatie over zijn werk, bezoek zijn website: www.larstummers.com

Engelstalige psychologen

Op de EUR-campus lopen al veel internationale studenten rond. In september 2014 komen er Engelstalige psychologen in spe bij. Dan krijgt psychologie een Engelstalige bachelor. Dat vereist wel een scherpe marketingcampagne om slimme internationale studenten te trekken.

Tekst: Martine Zeijlstra

De wens om naast een Engelstalige master ook een Engelstalige bachelor te hebben was er al lang. In 2009 werden de eerste plannen bedacht. “We ontdekten dat psychologie van de EUR een goede reputatie heeft in het buitenland. Onze onderzoekers zijn internationaal bekend en Engelstalige studenten hebben interesse in onze positieve psychologie,” zegt Guus Smeets, onderwijsdirecteur van psychologie. Andersom is de interesse in internationale studenten ook groot. “We willen graag een internationale smeltkroes van talent zijn. Aan de studie psychologie kleeft het imago dat studenten psychologie gaan studeren, omdat ze nog niet precies weten wat ze willen, later. Het is samen met rechten een van de grootste studies in Nederland. Door een internationale bachelor erbij krijg je studenten die bewuster nadenken over hun studiekeuze, omdat ze van ver komen. Ze komen hierheen, omdat ze erg graag ons onderwijsprogramma willen volgen. En zij trekken op hun beurt ook weer gemotiveerde, getalenteerde studenten uit het buitenland en Nederland aan.”

Scheefgroei

Maar voordat de eerste internationale bachelorstudenten in de onderwijsgroep zitten, is er nog een lange weg te gaan. Want welke studenten wil je als opleiding precies aantrekken? En hoe overtuig je ze om de opleiding in Rotterdam te volgen? De populaire klinische afstudeerrichting wordt voorlopig nog niet voor buitenlandse studenten vertaald. “Daar is nu al zoveel vraag naar, er ontstaan scheefgroei en capaciteitsproblemen als we dit programma ook in het Engels geven,” zegt Smeets.

Het vertalen van al het onderwijsmateriaal en het werven en selecteren van internationale studenten vergt hoe dan ook al veel werk, vindt hij. Maar de selectie van buitenlandse bachelorstudenten is wel makkelijker dan die van internationale masterstudenten. “Omdat ze allemaal een diploma hebben dat beter vergelijkbaar is met een vwo-diploma.”

Campagne

Maar die bachelorstudenten komen niet vanzelf. Marketingadviseur Ernst Bakker bedenkt de campagne om buitenlandse studenten enthousiast te maken voor psychologie op de EUR. Inmiddels ligt er een plan van twintig A4-tjes vol ideeën. “We doen bijvoorbeeld aan zoekmachinemarketing. Dat betekent dat de website helemaal up to date is en we zoekwoorden inkopen, zodat studenten

eerder op onze site uitkomen. Met een simpele advertentie in de krant red je het niet meer in deze tijd.”

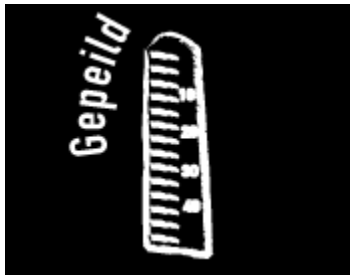
Bakker bezoekt ook scholen in het buitenland. En hij spoort psychologen van de EUR aan om tijdens een buitenlands congres ook middelbare scholen in de buurt te bezoeken. “Door daar een enthousiaste lezing te geven, trek je mogelijk nieuwe studenten.”

Andere plannen zijn skype-sessies, waarin nieuwe studenten die nog twijfelen over een psychologiestudie in Rotterdam met een docent over de studie en de stad kunnen praten. “Dat is belangrijk, want voor deze studenten is een studie in het buitenland een grote stap. Ze zijn net klaar met hun middelbare school en eventuele twijfels neem je alleen weg door een goed persoonlijk gesprek.”

Aanpassen

Volgend jaar september zitten er waarschijnlijk vooral Duitse, Roemeense en Bulgaarse bachelorstudenten te stampen op hun tentamenstof, denkt Bakker. “Het zijn groepen studenten die goed presteren, goed hun talen spreken en zich cultureel makkelijk aanpassen. Die groep willen wij graag hebben. Hij verwacht ook studenten uit onder meer Italië, Griekenland en delen van Rusland. “En natuurlijk Nederlandse studenten die graag een internationale opleiding willen volgen.”

Om zoveel mogelijk goede bachelorstudenten te krijgen, werkt Bakker veel samen met de onderzoekers en docenten van psychologie. “Want we kunnen nog zoveel mogelijk mooie marketingplannen bedenken, zij weten alles af van de inhoud van de opleiding en waarom die studenten aanspreekt. Hun persoonlijke verhaal is ons beste unique selling point.”

Eerstejaars vol ambitie

Het eerste studiejaar zet het leven van veel studenten op z'n kop. Zo'n nieuw jaar zit barstensvol keuzes. Want wie zijn je nieuwe vrienden, ga je wel of niet op kamers en hoe haal je alle studiepunten? SoFa peilde enkele studenten over hun ambities en hun toekomst.

Tekst: Martine Zeijlstra

Lona Carolina (19), eerstejaars pedagogische wetenschappen

“Ik heb eerst ‘sociaal pedagogische hulpverlening’ gedaan op het hbo, maar dat vond ik wat te oppervlakkig. Ik wil liever dieper op de theorie ingaan. Ik heb ook nog gedacht aan de pabo, maar dat past niet helemaal bij mij. Ik wil echt iets kunnen betekenen voor kinderen, omdat ik vind dat zij allemaal een eerlijke kans verdienen. Bij pedagogische wetenschappen vinden ze dat ook erg belangrijk.

Ik heb als kind geen vervelende dingen meegemaakt, ik ben juist erg gestimuleerd door mijn familie. Mijn moeder is mijn grote voorbeeld. Zij kreeg nooit veel steun van haar familie, maar gaf niet op omdat ze heel graag door wilde leren. Ze is van de lagere school steeds verder doorgestroomd naar hogere niveaus.

Mijn moeder heeft me geleerd om nooit op te geven en altijd te blijven knokken. Dat heb ik op het hbo ook gedaan. Ze is extra trots dat ik nu op de universiteit ga studeren. Ik verheug me dit jaar het meest op de kennis die ik op ga doen. Ik ben leergierig en vind het leuk om nieuwe dingen te weten. Ik zie nergens tegenop. Ik laat het maar gewoon op me afkomen.”

Ruben van Saase (19), eerstejaars bestuurskunde

“Ik ben altijd geïnteresseerd geweest in politiek. D66 is mijn grote voorbeeld. Ze zijn pragmatisch in plaats van ideologisch. Ik snap eigenlijk niet dat je op een andere partij zou kunnen stemmen. Met mijn ouders keek ik altijd naar het journaal en dan spraken we ook vaak over politiek. Maar ik ga geen bestuurskunde studeren om later bij D66 te werken. Ik weet nog niet precies wat ik ermee wil. Ik heb nog genoeg tijd om dat uit te zoeken.

Ik verheug me dit jaar het meest op het ontmoeten van nieuwe mensen. Ik ben daarom ook samen met een vriend op kamers gegaan in Rotterdam. Ik heb me ook ingeschreven bij het RSG, maar vlak voor de kennismakingstijd werd ik ziek, dus ik weet eigenlijk niet of ik wel lid ben geworden.

Anders misschien volgend jaar. Ik zie het meeste op tegen het opgeven mijn uitgaansleven.

Vorig jaar heb ik een jaar lang fulltime gewerkt en dat verdiende goed. Drie keer per week uitgaan zit er nu niet meer in. Ik zie ook op tegen het leven met minder geld. Ik heb nu geen bijbaan, omdat ik de eerste paar maanden met mijn studie bezig wil zijn. Op zich krijg ik genoeg geld van mijn ouders om in mijn levensonderhoud te voorzien, maar er blijft ook niet veel geld over. Ik ben ook dj en muziek en apparatuur betalen zichzelf niet. Ik ga daarom over een tijdje wel weer een baantje zoeken.”

Suzanne van Vliet (19), eerstejaars psychologie

“Ik ken Rotterdam al redelijk goed, omdat ik hier al twee jaar maatschappelijk werk en dienstverlening op het hbo heb gevolgd. Maar ik verveelde me daar, ik zit toch liever op de universiteit. Ik wil graag mensen helpen. Dat had ik als kleuter al. Als andere kinderen problemen hadden, dan kwamen ze naar mij. En dan hielp ik ze bijvoorbeeld met veters strikken. En later met grotere problemen. Ik wist dus al heel snel dat ik deze richting uit wilde. Het lijkt me geweldig om straks zelf onderzoek te doen.

Voor mij is dit jaar misschien minder spannend dan voor studenten die net van de middelbare school komen. Ik ken de stad al en heb al gestudeerd. Maar ook voor mij breekt er een nieuwe fase aan. Ik ben gaan samenwonen met mijn vriend en dat vind ik geweldig. Daar was ik echt aan toe.

Tegelijkertijd ben ik ook net zo onzeker over mijn studie als de andere studenten. Ik ben bijvoorbeeld bang dat ik mijn tentamens niet haal omdat ik het onderschat. Ik ben erg perfectionistisch en ik leer hard. Het gaat ook altijd best goed. Mijn propedeuse heb ik in één keer gehaald. Maar die onzekerheid blijft. Ik vind de druk om meteen goed te kiezen wel groot, door mijn eerdere studiekeuze. Ik heb straks geen studiefinanciering meer. Mijn ouders ondersteunen me en ik kan bijlenen. Maar het is geen fijn idee om dat te moeten doen door een verkeerde studiekeuze.”

Linda Bakker (20), eerstejaars sociologie en rechten

“Dit jaar wordt erg druk omdat ik twee studies doe. Het is voor mij een experiment om te zien of ik het allemaal aankan. Als het niet gaat, kan ik altijd nog een studie laten vallen. Ik laat het allemaal op me afkomen. Het liefste wilde ik rechten en psychologie doen, maar dat kan niet omdat het allebei studies zijn waarvoor je ingeloot moet worden en je mag er maar uit één kiezen. Ik vind het leuk om te weten hoe mensen denken en hoe ze dat in groepen doen vind ik ook erg interessant.

Ik ben al wel op kamers gegaan, maar niet bij een vereniging. Daar heb ik met twee studies echt geen tijd voor. Ik heb best veel hobby's. Ik speel piano en ga graag uit met vrienden. Maar als ik het druk heb, dan moet dat maar even wachten. Dat snapt iedereen ook wel.

De druk om al mijn punten in één keer te halen is wel hoog. Het motiveert me om extra mijn best te doen. Ik snap wel dat ze die regel op de universiteit hebben ingevoerd. Voor mij is het ook beter om alles in één keer te halen dan dat ik halverwege het tweede jaar zou ophouden omdat het toch niet werkt.”

Afscheid van een tevreden socioloog

Hij was medegrondlegger van de inburgeringscursus, droeg jarenlang bij aan het integratiedebat en neemt nu afscheid als hoogleraar: socioloog Han Entzinger. Met SoFa blikt hij terug op de successen, de affaire-Ramadan en de multiculti-gedachte.

Tekst: Pamela Roumen

In 2001 verruilde Han Entzinger (66) de Universiteit Utrecht voor de Erasmus Universiteit Rotterdam. Hij ging bij de FSW aan de slag als hoogleraar Migratie- en Integratiestudies. Hij focuste zich op wetenschappelijk onderzoek naar migratie en integratie en bekleedde ook tal van bestuurs- en adviesfuncties. Zelf is de integratiedeskundige geboren en getogen in Den Haag. Of hij als Hagenees nog moest integreren in Rotterdam? “Nou, eigenlijk viel dat reuze mee!” zegt Entzinger lachend. “En kijk, vanuit deze kamer kun je Den Haag nog heel goed zien.” Met enkele collega’s startte Entzinger de studierichting Stadsstudies. Hieruit ontsprong de master Grootstedelijke Vraagstukken en Beleid, naast de al bestaande opleiding Arbeid, Organisatie en Management. “Twee prachtige studies,” zegt Entzinger. Maar het afgelopen decennium zag hij meer positieve ontwikkelingen, zoals een toename in Europese

onderzoeksoopdrachten en een nauwe samenwerking met de gemeente Rotterdam.

Met enige tevredenheid vertelt hij over de laatste zege. “De coördinatie van IMISCOE, het Europees onderzoeksnetwerk op het gebied van migratie, komt in 2014 naar Rotterdam. Tien jaar geleden associeerde niemand deze stad met migratie en integratie. Dat we Rotterdam in de afgelopen tien jaar op de kaart hebben weten te zetten, daar mogen we echt trots op zijn.”

Roerige tijden

Hoewel zijn FSW-jaren succesvol waren, verliep lang niet alles voorspoedig. Vooral de affaire-Tariq Ramadan zorgde voor heel wat commotie. “Dat is wel het spannendste wat ik hier heb meegemaakt,” zegt Entzinger. Hij bemiddelde in 2006 tussen gemeente en universiteit om de islamoloog Tariq Ramadan naar Rotterdam te halen. Hierop kreeg Ramadan een gasthoogleraarschap bij de FSW, maar hij raakte na enkele jaren in opspraak door vermeende homofobe uitspraken en zijn bijdragen aan de Iraanse staatstelevisie.

Het gevolg: de Erasmus Universiteit beëindigde het gasthoogleraarschap, Ramadan vocht dat in de rechtbank aan en ontving uiteindelijk een schadevergoeding van 20.000 euro.

“Nee, ik heb er geen spijt van dat ik aan zijn komst heb bijgedragen,” zegt Entzinger. “Ik betreur het wel dat zijn vertrek niet op de meest elegante manier is verlopen.” Volgens Entzinger vormde de affaire een leermoment voor de FSW. “Ramadan was als integratie-adviseur ook betrokken bij de gemeente Rotterdam. Achteraf gezien hadden we zijn taken en functies daar beter moeten scheiden van zijn activiteiten hier. Een bijzondere leerstoel vraagt om een begeleidingscollege van andere hoogleraren. Dit moet de buffer zijn tussen degene die op de leerstoel zit en de financier daarvan. In Ramadans geval was de gemeente de financier en zo’n buffer hadden we niet. Daar hebben we dus echt wel van geleerd.”

Multiculti

Tijdens zijn loopbaan flirtte Entzinger meermaals met het Eerste- en Tweede Kamerlidmaatschap. Maar hij is blij dat hij de politiek heeft gelaten voor wat ze is. “Die stress en glamour zijn niet aan mij besteed,” zegt Entzinger. “Ik houd me liever bezig met fundamentele vragen.”

Dat deed hij dan ook gedurende zijn dienstjaren bij de FSW. Hij publiceerde veelvuldig over migratie, integratie en multiculturalisme. Hierbij constateerde hij wel de nodige veranderingen: “25 jaar geleden was de dominante opvatting: ‘O, wat is het fijn om multiculti te zijn!’ Tegen zo’n gebrek aan nuance heb ik me altijd verzet. Nu vlei ik me met de gedachte dat ik daar wel gelijk in heb gekregen.”

'Multiculti' in Rotterdam (Fotografie: Jan van der Ploeg)

Volgens Entzinger staat de huidige discussie over multiculturaliteit in het teken van symbolen en kreten. Deze verhullen achterliggende vragen als: hoeveel diversiteit kan een samenleving zich veroorloven? En wie bepaalt dat? In zijn eindcollege wil de hoogleraar daar nogmaals aandacht aan besteden. Daarbij is ook een rol weggelegd voor de politiek. “De grens tussen wetenschap, beleid en maatschappij is erg interessant,” zegt Entzinger. “Want wat is nu wetenschap en waar wordt het politiek? Waarom zie je de laatste jaren, en zeker in Nederland, dat deze twee uit elkaar groeien? In mijn afscheidsrede zal ik daar ook zeker bij stilstaan.”

Op vrijdag 27 september houdt prof. dr. Han Entzinger in de aula zijn afscheidsrede ‘Boundaries’. Deze zal in het Engels worden gehouden en is toegankelijk voor publiek. Ook studenten zijn van harte welkom bij deze bijeenkomst.

Cedo wil knallend lustrumjaar

Studievereniging Cedo Nulli viert dit jaar haar 35-jarig bestaan, maar hoe? Het programma is inmiddels rond en de lustrumcommissie staat te trappelen om het te presenteren. Dit gebeurt tijdens de kick off party op 19 september in het nieuwe studentenpaviljoen.

Tekst: Nikky van Duuren

“We zijn afgelopen juli begonnen met brainstormen over de lustrumactiviteiten,” vertelt Marie van der Gaag, lid van de lustrumcommissie. “We zaten vol met ideeën en hebben de hele zomer besteed aan de voorbereidingen.”

Dat het 35-jarig bestaan van de studievereniging niet onopgemerkt voorbij mocht gaan was duidelijk. Daarom waren er ook zoveel leden die graag deel wilden uitmaken van de lustrumcommissie. Van der Gaag is dan ook wat blij dat ze werd uitgekozen. Zo blijft ze na haar jaar als bestuurslid nauw betrokken bij de vereniging.

De lustrumcommissie met vlnr: Yannick van Riet, Cataline Sinnige, Quinten Lainert, Debby Verhagen, René Karens, Marie van der Gaag, Hanno de Schipper.

Omdat Van der Gaag bestuurslid bij Cedo Nulli was, weet ze maar al te goed wat het belang van de vereniging is. “Cedo Nulli biedt een toevoeging aan je studentenleven,” vertelt ze. “Omdat het een studievereniging is, is een gedeelte van onze activiteiten studiegerelateerd. Maar we bieden ook gezelligheid en richten ons op carrière.”

De vereniging voor studenten met een studie aan de sociale faculteit telt momenteel om en nabij de 1200 leden. “Het was afgelopen bestuursjaar wel een opgave om leden aan te trekken van pedagogische wetenschappen (PW). Die studie is nieuw op de faculteit en dan is het altijd lastig om de mensen erbij te betrekken.”

Dat dit niet onmogelijk is, blijkt uit het verleden. Vóór PW was psychologie de jongste studie en die had ook weinig leden bij Cedo Nulli, maar inmiddels zijn de psychologiestudenten er in de meerderheid.

Belangen

Van der Gaag vervulde het afgelopen studiejaar in het bestuur van Cedo Nulli de rol van Commissaris Onderwijs. “Mijn functie was vooral het behartigen van de studentenbelangen,” vertelt

Marie. “In die hoedanigheid was ik ook lid van het managementteam en onderhield ik het contact met de faculteit. Mijn opvolger wil ik meegeven dat het nut heeft een proactieve houding tegenover de faculteit in te nemen. Het contact is goed, maar moet wel gezocht worden.”

Een nieuw bestuur vinden voor de studievereniging was lastig. Het bestuur is namelijk fulltime, wat betekent dat de leden een jaar pauze moeten nemen in hun studie. Van der Gaag: “Ik heb er ook lang over nagedacht, maar uiteindelijk geen moment spijt gehad van mijn keuze.”

Uitdaging

En nu is er dus de nieuwe uitdaging: de lustrumcommissie. Op 19 september presenteren zij en de andere leden van de commissie het programma van het zevende lustrum. Het moet een verrassing blijven, maar Van der Gaag kan wel verklappen dat de eerste activiteiten starten in november en dat het lustrumprogramma het hele jaar door gaat. “Ieder jaar is er al een diesweek, waarin de verjaardag van de vereniging wordt gevierd. We hebben ervoor gekozen het lustrum niet alleen in deze week te vieren, maar het hele jaar door te knallen.”

Het programma is nu rond en de commissie is klaar voor het openingsfeest. Dan worden ook de activiteiten onthuld en het thema voor het lustrum bekendgemaakt. “Ik hoop dat Cedo Nulli in de toekomst nog meer gaat leven onder studenten. Met het lustrum proberen we daaraan ons steentje bij te dragen.”

De kick off party is op 19 september in het nieuwe studentenpaviljoen en begint om 21.00 uur.

Een stukje geschiedenis van Cedo Nulli; de bestuurskamer anno 2002

De rol van de media

Hoe komt het dat bepaald nieuws wél door de media wordt opgepikt en opgeblazen en ander nieuws weer niet? Iris Korthagen (bestuurskunde) doet onderzoek naar de rol van de media en de medialogica op bestuurlijke processen.

Tekst: Sanne van der Most

Zaken die niet het allerbelangrijkst zijn, worden er door de media uitgelicht en hebben vervolgens wél een effect.

Conflicten

zijn interessanter dan harmonie en emoties doen het ook altijd goed. Als je de literatuur erover leest, zie je dat media bepaalde zaken interessant vinden en andere weer niet. Welke processen zitten daar achter?

“Er is inderdaad iets aan de hand,” zegt Iris Korthagen. “Zaken die niet het allerbelangrijkst zijn, worden er uitgelicht en hebben vervolgens wél een effect.” In haar master deed Korthagen onderzoek naar de problemen rond Marokkaanse jeugd in Gouda. “Dat heeft zich echt ontwikkeld tot een enorme hype, die de waarheid oversteeg. Want de werkelijkheid was lang zo heftig niet. De cijfers wezen toen juist uit dat het weer wat beter ging in die wijk. De timing was dus vreemd. Het feit dat de media het toch zo oppikten kwam voor een groot deel doordat Geert Wilders er toen bovenop zat met enorme bewoordingen. Andere politici namen dat over. Zo ontstond er een samenspel tussen media en politiek dat steeds groter werd. Het maatschappelijk discours destijds over integratieproblematiek speelde daar natuurlijk dwars doorheen. Daarom kon zoiets zo uitgroeien tot mediahype.”

Verkopen

Voor haar promotieonderzoek richt Korthagen zich op infrastructurele en ruimtelijke projecten. “Rivieren die worden verplaatst, huizen die daarvoor moeten wijken, bewoners die niet gehoord worden, wethouders die niet luisteren. Zaken die natuurlijk interessant zijn voor de media.”

Korthagen onderzocht hoe betrokken partijen op dat soort gebeurtenissen terugkijken en de mate waarin negatieve media-aandacht invloed heeft op de relatie tussen partijen die wel met elkaar moeten samenwerken. Voor het laatste onderzoek, dat nu nog loopt, voerde ze gesprekken met journalisten die zich met dit soort projecten bezighouden. “Ik onderzoek hoe ambtenaren, wethouders en ontwikkelaars bepaalde projecten en het verhaal en de beelden daarachter proberen te verkopen. En aan de andere kant hoe die journalisten daarop reageren. Ik ben heel blij dat ik dat rondje ook heb gedaan, want ik kwam er achter dat die krachten achter het nieuws ook wel heel

belangrijk zijn. Partijen die zich bewust zijn van hoe de medialogica werkt, bieden het nieuws zo kant en klaar aan, dat journalisten het meestal wel prima vinden en het verhaal grotendeels overnemen.”

Dat effect wordt volgens Korthagen nog vergroot als de relatie met de journalist goed is. Altijd beschikbaar zijn, is ook een heel belangrijke factor in het goed houden van die relatie met de pers. “Je moet altijd bereikbaar zijn om vragen te kunnen beantwoorden. En je moet ook eerlijk zijn in de antwoorden. Natuurlijk zit er zo nu en dan een journalist tussen die tot de bodem wil gaan, maar over het algemeen accepteren ze de verhalen van belanghebbende wel. Daar komt natuurlijk ook bij dat journalisten veel meer moeten doen in minder tijd. Redacties hebben minder geld en dat bepaalt ook de hoeveelheid tijd die ze in een verhaal kunnen steken.”

Door haar onderzoek is Korthagen heel anders naar het nieuws gaan kijken. “Ik weet nu dat nieuws niet zomaar nieuws is. Het is niet willekeurig, maar er zitten altijd enorme belangen achter. Dat is interessant maar het maakt het tegelijkertijd ook vermoeiend om naar te kijken.”

Goede start van het collegejaar

Het collegejaar is goed begonnen voor de FSW. Bij alle vier de opleidingen zijn er meer eerstejaars dan vorig jaar. Voor een faculteit in financieel zwaar weer is dat uitstekend nieuws.

Tekst: Mary van der Graaf

Het is altijd spannend hoeveel eerstejaars er tijdens de eerste collegedag naar de campus komen. Natuurlijk zijn er eerder al indicaties via het aantal vooraanmeldingen, maar die cijfers moeten toch met een korrel zout worden genomen. Studenten melden zich vaak aan voor meer dan één studie en pas bij de start van de colleges wordt hun definitieve keuze duidelijk. De FSW kan opgelucht ademen. De trend uit de vooraanmeldingen blijkt te kloppen: er zijn meer studenten op de eerste dag dan vorig jaar.

Eerstejaars tijdens de eerste collegedag.

De grootste winst boekt psychologie. Zij zagen 337 bachelorstudenten in de collegebanken verschijnen, 29 procent meer dan het jaar ervoor. Een mogelijke verklaring voor de toename is volgens de onderwijsdirecteur, dr. Guus Smeets, de verhoging van de numerus fixus van 300 naar 400. “Voorheen waren er wellicht minder inschrijvingen, omdat studenten toen dachten weinig kans op toelating te hebben bij een numerus fixus van 300.”

De betere marketing noemt hij als andere mogelijke verklaring. De unique selling points zoals de kleinschaligheid, de aandacht voor individuele studenten, het hoogwaardige onderwijs (de beste opleiding van Nederland volgens de Elsevier en de Keuzegids Hoger Onderwijs) en de grote kans op het snel doorlopen van de studie door N=N, zijn beter onder de aandacht gebracht.

Plannen voor vershraling van de studiefinanciering en de crisis, waardoor meer jongeren verder studeren omdat er weinig banen zijn, leidden volgens Smeets ook tot meer belangstelling. Deze effecten zijn terug te zien in de landelijke cijfers. Alle universiteiten hebben dit jaar namelijk meer inschrijvingen.

Groei

Sociologie noteert met 76 eerstejaars tegen 60 verleden jaar ook een aanzienlijke groei. Nog beter scoort pedagogische wetenschappen (PED). De komst van 118 eerstejaars betekent een toename van 27 procent. “Dit laat zien dat de opleiding bekender wordt bij de scholen en de scholieren in Rotterdam en de regio,” zegt onderwijsdirecteur dr. Lyanda Vermeulen. “We verwachten in de

toekomst nog meer groei, omdat het bekend is dat het heel wat jaren duurt voordat een nieuwe opleiding echt goed in beeld is. We weten van een aantal scholen dat ze op de automatische piloot doorverwijzen naar andere universiteiten, omdat ze simpelweg niet weten dat pedagogische wetenschappen ook aan de Erasmus Universiteit wordt aangeboden. Eyecatcher dit jaar is echter de Academische Pabo: die is in omvang meer dan verdubbeld en heeft nu maar liefst 39 studenten.” De instroom bij bestuurskunde is met 113 bachelor I studenten en 103 schakelstudenten (59 bij de dagopleiding en 44 bij de avondopleiding) een fractie meer dan verleden jaar. De 113 bachelors vallen in het niet bij de 180 die er in 2010 binnen kwamen, maar toch is de onderwijsdirecteur, dr. Frauk-Bauke van der Meer, tevreden. “Met een groep van deze omvang kunnen we goed onderwijs aanbieden. Maar natuurlijk, de instroom mag gerust hoger zijn. Hoe groter het aantal studenten, hoe beter je in deze financieel niet makkelijke situatie de eindjes aan elkaar kunt knopen”. De komende jaren wil bestuurskunde vooral meer studenten trekken via de master. “Je ziet de laatste jaren dat studenten na de bachelor meer om zich heen kijken om te bepalen waar ze welke master gaan volgen. De master is veel meer een open markt geworden. Daarom worden er nu ideeën ontwikkeld over herziening van het masteraanbod met nieuwe en bijgestelde masterprogramma’s. Meer masterprogramma’s betekent overigens niet automatisch meer vakken. Andere combinaties van vakken, bijvoorbeeld in samenwerking met sociologie, is één van de opties die we nu bespreken.”

De nieuwe lichting

N=N

De nieuwe bachelorstudenten van de FSW maken grote kans om alle studiepunten te halen en door te stromen naar het tweede jaar. Dat valt althans op te maken uit de voorlopige resultaten van het bindend studieadvies (BSA). Van de tweede lichting die onder het N=N studeerde haalde bij psychologie en pedagogische wetenschappen rond de 70 procent het eerste jaar, bij bestuurskunde 65 procent en bij sociologie rond de 60 procent. De 1-februaristakers, spookstudenten en dubbele inschrijvers zitten hier nog bij. Als die eruit gefilterd worden, zijn de resultaten nog een stuk positiever.

Master

Het aantal studenten dat dit jaar met een master aan de FSW begint, verschilt niet spectaculair met voorgaande jaren. Bij psychologie zijn het er 178 tegen 176 vorig jaar, bestuurskunde heeft er 203 ten opzichte van 184 in 2012 en 209 in 2011 en sociologie telt er rond de zeventig, net zoveel dan het jaar ervoor. PED start volgend jaar met de master en is vooruitlopend daarop dit jaar met de pre-master begonnen. Voor dit programma zijn tien schakelstudenten toegelaten.

Colofon

SoFa nr. 1 jaargang 6 – 17 september 2013

SoFa is een uitgave van Faculteit der Sociale Wetenschappen

Hoofdredactie

Mary van der Graaf

Webmaster

Maikel Hofman

Medewerking aan deze editie

Nikki van Duuren, Marjolein Kooistra, Han van der Leur, Sanne van der Most, Pamela Roumen en Martine Zeijlstra

Vormgeving

Piromedia

Redactie-adres

Mary van der Graaf

Kamer M 7-32

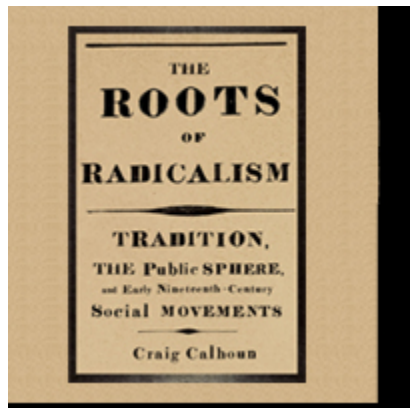
E-mail: sofa@FSW.eur.nl

Postbus 1738

3000 DR Rotterdam

Verschijning volgende editie

Dinsdag 5 november 2013

Sociologie reikt eredoctoraat uit

Rondom de Amerikaanse socioloog Craig Calhoun wordt op 8 november een symposium in de Doelen georganiseerd. Die dag krijgt hij ook een eredoctoraat. Zijn promotor, hoogleraar Godfried Engbersen, legt uit waarom. ‘Iemand die de hartenklop van de tijd verstaat.’

Tekst: Pamela Roumen

Voor dit gesprek neemt Godfried Engbersen nog enkele minuten de tijd om een nauwkeurige blik te werpen op het cv van Craig Calhoun. Een man die hij vervolgens omschrijft als ‘iemand die de hartenklop van de tijd verstaat’ en ‘een groot voorbeeld voor ons’. Volgens Engbersen is Calhoun namelijk een inspiratiebron voor zowel hemzelf als voor zijn afdeling. “Typerend voor de Rotterdamse sociologie is niet alleen ons academisch onderzoek, maar ook onze mantra: ‘A sociology that matters.’ We willen een bijdrage leveren aan de publieke sfeer en als daar nou één iemand de verpersoonlijking van is, dan is het Craig Calhoun. Hij is een van de weinige sociologen die op een intelligente manier commentator is van de huidige tijd en dit ook nog in een internationale setting plaatst.”

Craig Calhoun is in 1952 geboren in het Amerikaanse Watseka, Illinois en heeft diverse titels in de antropologie en sociologie. Hij is oprichter van het Institute for Public Knowledge in New York en de huidige directeur van het gerenomeerde London School of Economics. Daarnaast publiceert hij veelvuldig over globalisering, nationalisme en sociale bewegingen. Een intellectueel voor intellectuelen, zou men verwachten. Maar niets is minder waar volgens Engbersen. “Kijk, het is natuurlijk een intellectueel. Maar ik denk dat Calhoun ook voor een breder publiek interessant is. We zien allemaal in kranten en op televisie wat er nu in Arabische landen gebeurt. Daar heeft Calhoun zich juist in zijn recente werk op gericht: op sociale bewegingen en maatschappelijke veranderingen in bijvoorbeeld China en

die Arabische landen.”

Legio prijzen

Het cv van Craig Calhoun schetst een wetenschapper met een zeer behoorlijke staat van dienst. Zo ontving hij naast tientallen prijzen en onderscheidingen, al een eredoctoraat van La Trobe University in Melbourne. De vraag rijst dan ook waarom een reeds gevierd man als Calhoun nu opnieuw *geëerd* moet worden. “Kijk, hij heeft die onderscheiding niet meer nodig. Maar wij wel,” zegt Engbersen. “Een eredoctoraat heeft een dubbele functie: je eert iemand en je kiest iemand waarmee je de boodschap van je eigen departement kunt uitdragen. Craig Calhoun staat dan ook symbool voor wat wij zelf willen bereiken: een betrokken sociologie met een maatschappelijke en wetenschappelijke impact. Daarbij denk ik dat we de publieke rol die hij heeft geperfectioneerd, ook kunnen waarmaken. Zeker als je kijkt naar hoe deze afdeling zich de laatste jaren heeft ontwikkeld.” In zijn werk heeft Calhoun ook aandacht besteed aan andere invloedrijke denkers. Hij schreef onder meer boeken over filosofe Hannah Arendt en sociologen Pierre Bourdieu en Jürgen Habermas. Laatstgenoemde krijgt nu op 6 november de Erasmusprijs uitgereikt in Den Haag. Slechts enkele

dagen voordat Calhoun ook zijn eredoctoraat ontvangt in Rotterdam. Toeval? “Ja, toeval!” zegt Engbersen verrast. “Ik wist niet eens dat hij kwam. Het zou natuurlijk mooi zijn als we ook Habermas hier naartoe kunnen halen. Maar ik ben bang dat het niet lukt. Habermas is een ingewikkelde spreker en inmiddels al wat ouder. Het is niet iemand die zegt: ‘Is goed, ik spring in de trein en kom bij jullie langs in Rotterdam.’ Maar ik ga zeker proberen om ook hem hier naartoe te halen.”

*(I) Prof. dr. Godfried Engbersen is hoogleraar algemene sociologie aan de FSW. Op vrijdag 8 november debateert hij met prof. dr. Craig Calhoun tijdens het symposium **The Public Mission of the University**. Dit evenement vindt plaats in congresgebouw de Doelen in Rotterdam. Wil je hier ook bij aanwezig zijn? Meld je dan aan via www.FSW50.nl/eredoctoraat*

Bezuinigen volgens het huishoudboekje

Net als het Kabinet-Rutte II moet ook de sociale faculteit flink de broekriem aanhalen. Het enige verschil is volgens columnist Mark van Ostaijen, dat de FSW *geen* rekening heeft gehouden met akkoorden en afspraken met partners.

'Studeren aan Faculteit der Sociale Wetenschappen!' Een tijdje geleden sloeg ik mijn Volkskrant open en het stond er echt. In een klein katern was een duur plekje gevonden voor reclame. Dat geeft niet, zolang het goede reclame is. Het enige is dat niemand buiten de universiteit weet wat faculteiten zijn, wat ze doen en waarom ze er zijn. Sterker nog, ook binnen de universiteit heeft een aanzienlijk deel hier geen weet van. En misschien maar goed ook, want het gaat vooral over begrotingen, inkomsten en uitgaven.

Het is net als met het huidige politieke debat. Dat wat men deelt, is de verdeeldheid over procentpunten, groei van BNP's en sluitende begrotingen.

Vanwege de 'crisis' moest men uiteindelijk onder de 3 procentnorm blijven, 6 miljard bezuinigen en dat alles liefst binnen akkoorden en afspraken met de 'sociale' partners. Net als deze regering moet ook de sociale faculteit flink de broekriem aanhalen. Alleen met dat verschil, dat men geen rekening heeft gehouden met akkoorden en afspraken met partners. Of, zoals decaan Henk van der Molen het stelde in *Erasmus Magazine*: *'Daar komt nog eens bovenop dat we geen rekening hebben gehouden in de begroting voor 2013 met stijgende loonkosten die voortvloeien uit het nieuwe CAO.'*

Naast dat een groot deel van de faculteit moet gaan 'inschikken' vanwege de verhuizing, is er besloten tot een selectieve vacaturestop en een voorlopig einde aan het bevorderingenbeleid. Daarnaast is er een subtiel beroep gedaan door zowel de decaan als de vakgroepvoorzitters op de 'eigen verantwoordelijkheid': vrije dagen mag u verkopen of doorschuiven, maar liever niet. Ondertussen is de campus volledig gerenoveerd, is het University College geopend en zitten we middenin een feestjaar. Het stelt de gemiddelde FSW'er voor een schizofrene situatie. Buiten is het hoopvol, binnen moet je er maar het beste van maken.

De parallel met deze regering dringt zich op. Want het verzoek van de heer Rutte dat u vooral wél die auto en dat huis moet gaan kopen is vergelijkbaar met het verzoek van de decaan om vooral níet uw vrije dagen af te kopen of door te schuiven. Het geeft blijk van een boekhoudersmentaliteit en een outputcultuur. Als dat domineert, is het enige dat samenbindt het huishoudboekje.

Ondertussen roept men graag: 'Studeren aan Faculteit der Sociale Wetenschappen!' Want met $N=N$, extra marketinginzet en een hogere studenteninstroom moeten de tekorten weer opgevuld gaan worden. Maar zolang de gemeenschappelijkheid gebaseerd is op een gedeeld huishoudboekje, zou ik niet te veel verwachten van die roep.

Mark van Ostaijen is socioloog en als wetenschappelijk docent en promovendus verbonden aan bestuurskunde. Hij schrijft regelmatig opiniestukken voor landelijke dagbladen

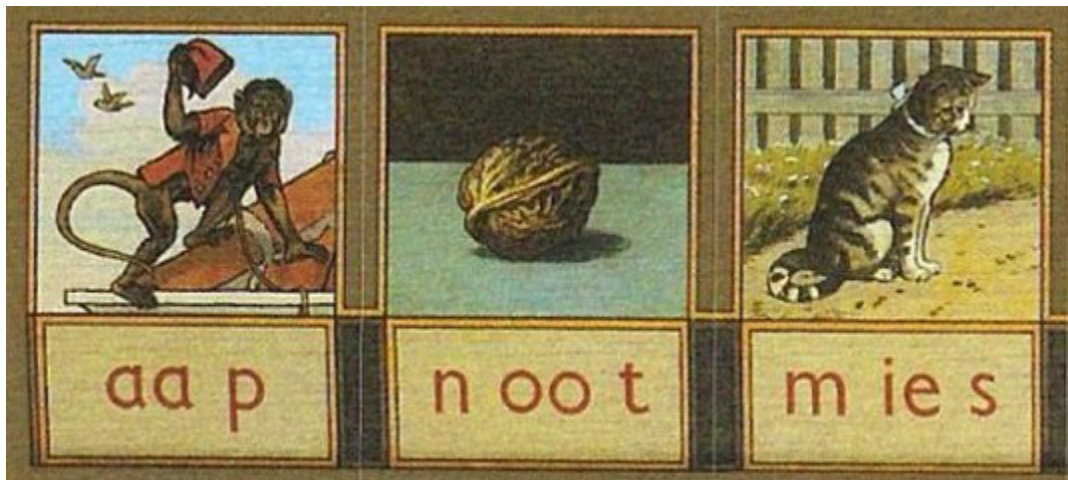

Taaltoets vol valkuilen

'Het plan stortte als een zeepbel in elkaar. Collectief of collectief. Souvereiniteit of soevereiniteit. Het kost veel tijd wat/dat ik nogal bezwaarlijk vind.' Tijdens de taaltoets worstelden eerstejaars studenten met d's en t's, bijvoeglijke naamwoorden en uitdrukkingen en gezegden.

Tekst: Martine Zeijlstra

Amber van der Stroom (18), eerstejaars pedagogische wetenschappen is niet zenuwachtig voor ze het pc lab binnenstapt om haar taaltoets te maken. Ze heeft een aantal oefentoetsen gemaakt en hoopt zo over de woordvalkuilen heen te springen. Ze kruipt achter haar computer en start het toetsprogramma. Het is muisstil. Het enige geluid dat te horen is, komt van het geschuif met computermuizen of het geklik op het toetsenbord. De studenten staren massaal naar het blauwe beeldscherm om de juiste keuze te maken. Want wat is nu precies het juiste gezegde, horen er wel of geen streepjes tussen anti-Amerikaans of anti Amerikaans? Is pindakaas smeuiig of smeuiğ? Een spellingschecker ontbreekt tegenwoordig op geen enkele studentencomputer, maar wie een goed werkstuk wil schrijven, zal toch ook zelf de nodige spelfouten moeten tackelen. Sinds 2007 is het maken van een taaltoets voor eerstejaars verplicht. "We willen studenten zo een indicatie geven op welk niveau van taalbeheersing ze zitten," vertelt Rob Kickert MSc, docent en studieadviseur bij pedagogische wetenschappen. "Door de taaltoets weten ze dus wat ze moeten bijspijkeren om op het juiste niveau voor de opleiding te komen. Studenten scoren het slechtste op stijl en 70 procent haalt een onvoldoende op een of meerdere onderdelen. Zij moeten dan een taalcursus volgen. Maar ook na de taaltoets blijven we de studenten monitoren op taalniveau en verwijzen we ze door naar ondersteunende diensten als we zien dat het niveau onder de maat is."

Van de eerstejaars haalt 70 procent een onvoldoende op een of meerdere onderdelen van de taaltoets.

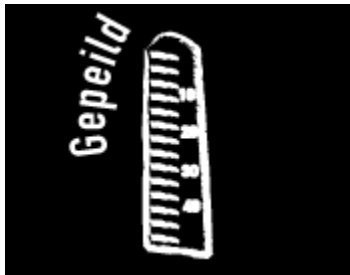
Tijdens de toets wordt met serieuze en geconcentreerde blikken naar de beeldschermen gekeken. Na drie kwartier stappen de eerste studenten al op en al snel volgen er meer. Op de gang wordt druk overlegd over lastige zinnen en woorden. Van der Stroom vond het meevallen door de oefentoets die ze eerder al gemaakt had. Studiegenote Amanda Freij (18) ook. "Veel dingen uit de oefentoets kwamen in deze test terug."

Maar niet iedereen ging het 'redelijk makkelijk' af. Kristel Beijer (18) en Selena van Os (18) vonden het lastiger dan verwacht. Met het begin van de toets hadden ze geen moeite. Kiezen tussen 'de meisje' of 'het meisje' was makkelijk, maar dat gold niet voor de samengestelde woorden of de keuze tussen wel of geen hoofdletter. Ook ogenschijnlijk eenvoudige vragen zorgen voor twijfel bij

de studenten. “Soms liggen antwoorden zo voor de hand, maar dan begin je toch weer te dubben,” vertelt Van Os. “Was het nou liberaal-democratisch of moest het zonder streepje?” vraagt Beijer. “En rijexamen, dat heb ik eerst met en toen weer zonder streepje gedaan.” “Je eerste ingeving is vaak het beste,” denkt Van Os.

Freij en Van der Stroom, die van te voren de oefentest deden, herkennen dit. “Je moest ook goed blijven lezen. Bij de ene vraag moest je goed of fout invullen, maar bij de volgende reeks vragen moest je weer op hele andere dingen letten,” merkt Van der Stroom op. “En van sommige uitdrukkingen had ik nog nooit gehoord. In de bres springen? Ik weet niet wat het is!” Een aantal andere studenten knikt.

Toch denken ze de taaltoets wel gehaald te hebben. “Daar ben ik niet zenuwachtig over. En ik heb ook niet van andere studenten gehoord dat zij bang waren over de taaltoets te struikelen,” zegt Van der Stroom.

Verhuiskooorts

Voor de eerste week van december staat de grote migratie van het M-gebouw naar het T-gebouw gepland. Hoe ver zijn de FSW'ers met het inpakken van de verhuisdozen, waar kijken ze naar uit en waar zien ze tegenop? SoFa peilde de verhuiskooorts.

Tekst: Mary van der Graaf

Mariëlle Dokter, secretaresse en tevens verhuiscoördinator van het faculteitsbureau:

“Voor mij vergt de verhuizing van het meubilair nu alle aandacht. Welke bureaus, stoelen en kasten nemen we mee? We hebben het meubilair van de vorige huurder ‘Com.Wonen’ overgenomen en dat komt vooral in de open en publieke ruimtes, maar voor de afgesloten kamers gebruiken we eigen spullen. Het meubilair dat hier overblijft, is wellicht interessant voor de nieuwe gebruiker van het M-gebouw. Het wordt ook spannend of iedereen op tijd gaat inpakken, want het leegruimen van kasten en bureaus moeten mensen zelf doen. Wij zorgen voor verhuisdozen en voor verhuizers die alles naar het T-gebouw brengen.

Het faculteitsbureau komt, met uitzondering van de decaan, in een open ruimte. Ik heb al eerder in kantoortuinachtige omgevingen gewerkt en verheug me er erg op. Je hebt veel meer contact met anderen, je ziet en hoort meer. Voor mij persoonlijk is dat prettig. Voor mensen die ongestoord willen werken of eens een vertrouwelijk gesprek willen voeren zijn er enkele stilteplekken en de kleine vergaderruimtes.”

Prof. dr. Erik-Hans Klijn van bestuurskunde:

“Na de verhuizing ben ik één van de weinigen met een eigen kamer, maar die is wel veel kleiner. Nu heb ik nog vijf boekenkasten en zo dadelijk twee. Daarom heb ik inmiddels zestig procent van mijn boeken naar huis gebracht en tachtig procent van de scripties weggegooid. Dat vind ik heel jammer, want het zijn scripties die ik zelf heb begeleid. Alleen de allereerste, een paar zeer goede en wat recente scripties die ik kan gebruiken voor het onderzoek, heb ik bewaard.

De nieuwe behuizing zal ongetwijfeld mooier zijn, maar over de situatie van de aio's maak ik me wel zorgen. Straks komen die met soms zes of acht mensen op een werkplek te zitten. Zullen zij niet te veel afgeleid worden door mensen die aio's bezoeken? Het lijkt me geen ideale situatie, zeker niet wanneer iemand een artikel moet schrijven. Dan wil je ongestoord kunnen werken.

En ik blijf het vreemd vinden dat het College van Bestuur de prijs per vierkante meter verhoogt naar een niveau dat hoger is dan de huur op toplocaties in Rotterdam. Onze faculteit is de eerste waarbij

dit gebeurt, maar ik ben zeer benieuwd of de grotere faculteiten zo'n prijsverhoging zullen accepteren."

Dr. Arjen Leerkes van sociologie:

"Nee ik ben nog niet aan het inpakken, wel heb ik net de kamerindeling gekregen. Die ziet er goed uit, mede doordat er inspraak is geweest over met wie je een kamer wilde delen. Nu heb ik ook een kamergenoot, maar feitelijk zitten we altijd alleen, want als ik er ben is hij er niet en andersom. Het T-gebouw schijnt veel mooier te worden, meer open en moderner. Vooral de ontmoetingsruimtes lijken mij een verbetering. Hier is het heel hokkerig en ontmoet je alleen mensen op de gang. Bij de lift staan ook wel stoeltjes, maar die gebruikt niemand. Hoeveel ruimte er na de verhuizing voor boeken is, weet ik eigenlijk niet, maar ik werk zo veel mogelijk digitaal, dus ik vermoed dat het voor mij voldoende zal zijn.

Ik werk ook een dag in de week bij het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum in Den Haag. Daar hebben ze flexibele werkplekken en dat bevalt prima. Als je geconcentreerd wilt werken kun je naar een rustige kamer. En je kan eens aanschuiven bij iemand van wie je iets wilt weten. Een nadeel is wel, dat je niet goed weet of iemand aanwezig is. Om daar achter te komen moet je gaan rondlopen en zoeken."

Student aan de leiding

Student Friso van Asten is de nieuwe voorzitter van de Faculteitsraad. Snel denken, goed voorbereiden en kunnen schakelen is een must voor de functie. “Het gaat er formeel aan toe. Je moet op het goede moment de juiste vragen stellen.”

Tekst en fotografie: Martine Zeijlstra

Studenten kunnen goed klagen. Over tentamens die maar niet op tijd worden nagekeken. Over plannen om ‘Nominaal is Normaal’ ook voor het tweede en derde jaar in te voeren. Bestuurskundestudent Friso van Asten (21) snapt de klachten goed en hij wil er graag wat aan doen. “Dat gevoel had ik al op mijn middelbare school. ‘Waarom gebeurt dit?’ vroegen medescholieren zich bij vervelende dingen af. Ik ga er liever op af om ervoor te zorgen dat het verandert.”

Omdat hij medezeggenschap voor studenten belangrijk vindt, stelde hij zich met succes verkiesbaar voor de Faculteitsraad. Daarna kozen zijn collega-raadsleden hem tot nieuwe voorzitter. “Ik wil graag bijdragen aan het verbeteren van de faculteit en daarmee de universiteit,” zegt Van Asten. “Formeel gezien heeft de Faculteitsraad weinig bevoegdheden, maar informeel kunnen we wel veel betekenen.”

Doordat hij nu de mogelijkheid heeft om decanen en beleidsmedewerkers te spreken leert Van Asten de universiteit steeds beter kennen. Wat er onder studenten speelt, hoort hij via de opleidingscommissies, de studievereniging Cedo Nulli of doordat studenten hem aanspreken tijdens colleges.

Tienstappenplan

Om effectief te kunnen opereren hebben de studenten uit de raad een tienstappenplan opgesteld. Daarin staan punten als het in de gaten houden van de begroting van de FSW, het stroomlijnen en waar mogelijk verkorten van nakijktermijnen, de Nominaal is Normaal regeling niet invoeren voor tweede en derdejaars studenten, colleges in steenkolenengels voorkomen, een carrière dag voor FSW’ers stimuleren, en de kosten voor de verschillende opleidingen in kaart brengen en vergelijken. Als voorzitter moet Van Asten al die verschillende onderwerpen in goede vragen gieten tijdens de vergaderingen. “Een faculteitsvergadering is heel anders dan een vergadering met jaargenoten,” zegt hij, nu hij zijn vuurdoop achter de rug heeft. “Tijdens de vergadering zit je aan tafel met de decaan, de opleidingsdirecteur, beleidsmedewerkers, docenten, professoren en studenten. Het gaat er formeel aan toe. Je moet op het moment suprême de juiste vragen stellen om snel zaken verduidelijkt te krijgen. Het is vergelijkbaar met het voeren van een debat met iemand met goede tegenargumenten. Dan moet je ook snel schakelen om je punt te maken.”

Voorbereiding

Van Asten leest alle stukken en bereidt zich goed voor. Hij vindt het voorzitterschap goed te combineren met zijn studie. “Omdat we maar zes vergaderingen per jaar hebben, ben ik maar een paar uur per week bezig met aan de Faculteitsraad gerelateerde zaken. Ik houd dus voldoende tijd over voor mijn studie en andere dingen.” Het voorzitterschap ligt ook in het verlengde van zijn studie, vooral het diplomatieke aspect van het voorzitterschap. “Bij bestuurskunde leer je dat je met diplomatie meer bereikt dan met je hakken in het zand te zetten en te hameren op je eigen gelijk.” Waar hij na zijn studie precies terecht komt, weet hij nog niet. “Maar ik vind het erg leuk om met

mensen te communiceren en samen naar oplossingen te zoeken en te brainstormen over nieuwe creatieve ideeën. Dat doe ik het liefste in een leidinggevende positie, want dat ligt me goed. Dus het is erg fijn om daar nu al ervaring in op te doen.”

Twee generaties ontmoeten elkaar

Na jaren komen dr. Sjaak Braster en dr. Marieke Meeuwisse elkaar opnieuw tegen. Ze zijn inmiddels collega's en hebben een gesprek over probleemgestuurd onderwijs, bevlogen hoogleraren en laveloze studenten. "In mijn tijd was studeren meer bier dan boeken."

Tekst en fotografie: Caroline van der Schaaf

Ze kwamen elkaar al eens eerder tegen, tijdens de colleges die dr. Sjaak Braster gaf en die dr. Marieke Meeuwisse jaren geleden als student volgde. Braster en Meeuwisse ontmoeten elkaar vandaag opnieuw, dit keer op de zestiende verdieping van het T-gebouw, waar de medewerkers van pedagogische wetenschappen nog niet zo lang geleden hun intrek hebben genomen. De sociologen gaan binnenkort ook verhuizen, vertelt Braster, naar een verdieping lager: T-15. "Ik verhuis hier zo ongeveer elke vijf jaar."

Zo op het eerste gezicht zijn de twee gesprekspartners tegenpolen: universitair hoofddocent onderwijssociologie Braster (55), nonchalant gekleed, met het haar in een staart, is 'de oudst zittende' bij sociologie, tevens de oudste opleiding binnen de FSW. Meeuwisse (35), gestoken in een modieus jasje en strakke jeans, is net een jaar bezig als universitair docent onderwijswetenschappen bij pedagogische wetenschappen, de jongste telg van de faculteit.

Verschillen

En al pratend komen ook vooral de verschillen naar voren. Meeuwisse komt uit een academisch nest: met een psycholoog als vader was het niet meer dan logisch dat ook zij zou gaan studeren – hoewel haar vader haar afraadde de psychologie in te gaan. Dat deed ze vervolgens natuurlijk toch: in 2001 studeerde ze af aan de Universiteit van Utrecht als psycholoog. In de avonduren deed ze haar master sociologie aan de EUR. Ze vindt het wel prettig dat de universitaire wereld bekend terrein was: "Studeren vergt veel van je, en ik denk dat je je sneller thuis voelt in zo'n omgeving als je familie er ervaring mee heeft."

Hoe anders was dat voor Braster, die uit een heel ander milieu afkomstig is. Zijn vader was fabrieksarbeider en reed elke dag 'op zijn Solexje' van zijn woonplaats Den Haag naar zijn werk in Delft. Daar trof hij 's morgens vroeg de studenten laveloos aan op straat. "Dat beeld had hij dus van studenten. En het was ook wel een beetje zo: in mijn tijd was studeren meer bier dan boeken. Het was

een soort van vrij leven."

Het lag dus helemaal niet voor de hand dat Braster naar de universiteit zou gaan. Sterker nog: hij zag het vwo in eerste instantie niet eens zitten. "Ik wilde eigenlijk gewoon naar de lts. Maar het schoolhoofd van de lagere school zei: 'Hij heeft het allemaal wel door.' Dus ben ik braaf naar het vwo in Rijswijk gegaan. Wel met het idee om met zo min mogelijk werk zo hoog mogelijke punten te halen. Een echt serieuze student werd ik pas in mijn doctoraaljaren van sociologie."

Meeuwisse studeerde na iets meer dan vier jaar af, Braster deed zeven jaar over zijn opleiding. "Dat kon nog in die tijd. Ik deed het echt in mijn eigen tempo. Als je tegenwoordig zo lang over je studie doet, denken ze dat er iets mis met je is. Dat is wel een verschil tussen de oude en jonge generatie."

Onderwijs

Er ontvouwt zich een onderhoudend gesprek over het onderwijs binnen de FSW. Meeuwisse is enthousiast over het probleemgestuurde onderwijs (PGO), en kijkt alweer uit naar het blok dat zij dit jaar verzorgt. "Ik denk ook dat het heel goed is om studenten te leren snel tot de kern van iets te komen. Dat ze leren hoofd- van bijzaken te onderscheiden. Dat vond ik tijdens mijn studie best lastig."

Braster is nog wat sceptisch – het is dat de rector een fervent voorstander is van PGO —, maar voorlopig geven zij er hun eigen invulling aan. "Er zitten zeker voordelen aan, op allerlei vlakken. Studenten zijn er blij mee. Maar we moeten nog uitzoeken hoe wij er vorm aan gaan geven."

Hij blikt terug op zijn eigen studententijd, toen iedereen nog zelf kon kiezen hoe hij zijn onderwijs vorm gaf. "We hadden een hoogleraar voor sociale psychologie die fantastisch kon vertellen. Een genot om naar te luisteren, die man. Hij gaf voorbeelden die ik me nog steeds kan herinneren. Het tentamen halen, daar ging het helemaal niet om. Je ging gewoon voor je plezier naar dat college toe. Maar ja, er waren natuurlijk ook docenten die er niks van bakten."

Dat herkent Meeuwisse wel van haar eigen studie. "Een vak valt of staat met de docent. Je kunt nog zo'n moeilijk vak hebben, als de docent het begrijpelijk en enthousiast brengt, dan studeert dat een stuk prettiger dan wanneer het allemaal in het vage blijft, terwijl het wel om een interessant onderwerp gaat."

De tijd is om, het gesprek loopt ten einde. De jonge generatie schudt de oudere de hand. Ze zullen elkaar nog wel eens tegenkomen, in de lift. En wie weet gaan ze samen nog eens een borrel drinken.

Onderwijsboost voor Rotterdam-Zuid

Rotterdam-Zuid doet het niet zo goed op onderwijsgebied. De Citoscores of de doorstroom naar hoger onderwijs - het ziet er allemaal wat minder fraai uit dan aan de andere kant van de rivier. Children's Zone moet daar verandering in brengen.

Professionals uit allerlei disciplines die samenwerken aan de verbetering van onderwijsprestaties in achterstandswijken en die moeten voorkomen dat kids de criminaliteit in rollen. Dat is de gedachte achter de Children's Zone, een idee dat is ontstaan in de New Yorkse achterstandswijk Harlem. "Er is al aardig wat succes mee geboekt," aldus de Rotterdamse hoogleraar onderwijswetenschappen Sabine Severiens, die onderzoek doet naar het Rotterdamse onderwijs. "Ze zijn begonnen in een paar blokken, en inmiddels is het behoorlijk uitgebreid."

Speciale Promise Academy's stimuleren kinderen om beter hun best te doen, waarbij ze ook de garantie krijgen dat ze naar het hoger onderwijs kunnen doorstromen. Die kinderen gaan onmiddellijk beter presenteren, weet Severiens. "Je kunt ze vergelijken met de 'Superschool' van Eric van 't Zelfde in Rotterdam-Zuid."

Prof. dr. Sabine Severiens presenteert de uitgangspunten van de Children's Zone tijdens de lustrumbijeenkomst met wetenschappers en onderwijsprofessionals op 4 oktober.

Elke breuk een risico

De Children's Zone gaat uit van de pijplijngedachte. "Kinderen gaan een onderwijspijp in en elke breuk is een risico," legt Severiens uit. "Daarom heb je vangnetten nodig die zorgen dat ze in die pijp blijven en niet afdwalen richting probleemgedrag. Die vangnetten zijn verspreid over de hele wijk." De centrale gedachte achter de Children's Zones is dat het alleen dan beter kan gaan met een kind, als het in de hele wijk beter gaat. De meest talentvolle kinderen verdwijnen zodra ze de kans krijgen. Daarom moet je de wijk volgens Severiens aantrekkelijker maken, zodat kinderen er willen blijven wonen als ze ouder worden.

Pril en abstract

Anders dan in New York, waar Children's Zone een op zichzelf staand project is, maakt het in

Rotterdam deel uit van een groter geheel. Het Nationaal Programma Rotterdam Zuid, van Marco Pastors, is het overkoepelende beleidsprogramma voor de ontwikkeling en verbetering van wonen, werken en onderwijs Rotterdam Zuid, waar de Childrens Zone onder valt. “Het is dus een van de instrumenten die ervoor moet zorgen dat Rotterdam-Zuid een boost krijgt,” zegt Severiens.

“Althans, zo begrijp ik het. Want het is allemaal nog erg pril en abstract.”

De Kenniswerkplaats van de EUR heeft onlangs de opdracht gekregen om een verkenning te doen voor een basismonitor. “Daar komen dan weer verschillende onderzoeksvoorstellen uit,” legt Severiens uit. “Met uiteindelijk natuurlijk als doel: het vinden van de juiste middelen om de onderwijsprestaties van de leerlingen op Rotterdam-Zuid te verbeteren.”

Echt mijn thema

Dat verbeteren kan op heel veel verschillende niveaus gebeuren. Onder meer in de samenwerking tussen scholen, professionals en ouders. Maar ook in de kwaliteit van docenten. “Dat is echt mijn thema,” zegt Severiens. “Daar wil ik onderzoek naar doen. Zijn docenten wel bevoegd om op een bepaald niveau les te geven? Hoe zit het met de ouderbetrokkenheid? Weten scholen wel hoe ze ouders hierin moeten stimuleren? Scholen bejegenen ouders vaak te negatief. ‘Het niveau van onze ouders is zo laag’, zeggen scholen vaak. Dat is jammer, met die insteek kun je ze ook niet goed betrekken bij het leren van hun kinderen. Dat moet echt anders en hopelijk kan de Children’s Zone daar straks een rol in spelen.”

Colofon

SoFa nr. 2 jaargang 6 – 5 november 20013

SoFa is een uitgave van Faculteit der Sociale Wetenschappen

Hoofdredactie

Mary van der Graaf

Webmaster

Maikel Hofman

Medewerking aan deze editie

Marjolein Kooistra, Han van der Leur, Sanne van der Most, Pamela Roumen en Martine Zeijlstra

Vormgeving

Piromedia

Redactie-adres

Mary van der Graaf

Kamer M 7-32

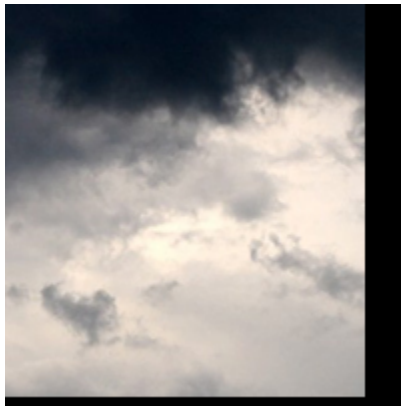
E-mail: sofa@FSW.eur.nl

Postbus 1738

3000 DR Rotterdam

Verschijning volgende editie

Dinsdag 17 december 2013

Reorganisatie, dus onzekerheid

Het feestelijke lustrumjaar vol inspirerende activiteiten eindigt met een doffe dreun. Eind november komt het bericht dat een reorganisatie onontkoombaar is. Welke veranderingen dit met zich meebrengt, zal afhangen van het 'visietraject'. Waarschijnlijk zullen er rond 25 tot 35 fte verdwijnen.

Tekst en fotografie: Mary van der Graaf

Voor de één waren de voortekenen – vacaturestop, terughoudend promotiebeleid en het verzoek om vakantiedagen zoveel mogelijk op te maken en niet te verkopen – duidelijk. Voor de ander komt de reorganisatie toch als een verrassing. Voor de één voelt het als een bedreiging, voor de ander als een kans. Want nu de nood aan de man is, kan er niet langer gedraald worden met het bedenken en doorvoeren van vernieuwingen. Maar wat voor iedereen geldt, is dat er een jaar vol onzekerheid voor de deur staat.

Allereerst is het afwachten wat het zogenaamde 'visietraject' zal opleveren. Daarin worden oplossingen gezocht om de tekorten van rond de 2,5 miljoen euro weg te werken en contouren geschetst voor een faculteit met een gezonde toekomst. Dit traject loopt van november 2013 tot april 2014. Als het toekomstplan helder is, kan er een reorganisatieplan opgesteld worden met daarin de hoeveelheid en het soort functies binnen elke capaciteitsgroep en het faculteitsbureau na de reorganisatie.

Op verschillende momenten tijdens het proces zullen de faculteit en het college van bestuur overleg voeren met de medezeggenschap (Faculteitsraad en Universiteitsraad) en het Overleg Personeelsaangelegenheden van de EUR (EUROPA). Op goed bezochte bijeenkomsten en via de e-mail en intranet is begin december al informatie over het hoe en waarom van de reorganisatie aan het personeel van de FSW verstrekt.

Vragen

De personeelsgeleding van Faculteitsraad heeft een belangrijke stem in het reorganisatieproces. Het

bestuur kan het voorgestelde reorganisatieplan alleen uitvoeren als de raad akkoord gaat. De raad neemt deze rol serieus gezien het feit dat er direct een tussentijdse verkiezing werd uitgeschreven voor de vacante zetel bij de persoonsgeleding. Vanaf dinsdag 14 januari tot en met maandag 20 januari kan er elektronisch gestemd worden via: <https://verkiezingen.eur.nl/>. Tevens organiseerde de raad bijeenkomsten om vragen en meningen van medewerkers te inventariseren. Ondanks een beperkte opkomst leverde het wel interessante discussies en vragen op.

De aangegeven oorzaken van de financiële problemen werden kritisch bekeken. Want, zo was de redenering, als de probleemanalyse niet klopt, zullen de oplossingen niet afdoende zijn. Waarom zorgt de indaling van psychologie, twaalf jaar na de start van de opleiding, nog voor tekorten? Wat gaat daar dan mis, vroeg men zich af. Wordt er niet te veel nadruk gelegd op de hogere personeelslasten vanwege de nieuwe CAO, zulke kostenposten zijn toch te verwachten? En hoe zit het met de dalende instroom van studenten? Wordt de instroom niet te veel afgezet tegen het topjaar 2010 en zijn daardoor de verwachtingen niet te hoog gespannen? Kortom: vragen en opmerkingen waaruit de raadsleden onder meer concludeerden dat er voor de beoordeling van en advisering over het Voornemen tot Reorganisatie aanvullende informatie nodig is.

Antwoorden

In een interview met SoFa beantwoordt de decaan, prof. dr. Henk van der Molen meteen al een aantal van die vragen. Zo is psychologie er de eerste tien jaar van uitgegaan dat 70 procent van de eerstejaars het bachelordiploma zou halen. Het percentage ligt echter rond de 65 procent en dus incasseerde psychologie minder inkomsten via de bachelorpremie dan verwacht en de effecten daarvan werken een aantal jaren door.

Van der Molen nuanceert ook de gedachte dat deze opleiding een redelijk stabiele instroom heeft. “In 2009 en 2010 had psychologie respectievelijk 286 en 291 eerstejaars en in 2011 en 2012 waren dat er duidelijk minder: 266 en 251, een daling van gemiddeld ongeveer 10 procent. De stijging dit laatste jaar 2013/2014 van 251 naar 328 (30 procent meer) is hoopgevend, maar het duurt vijf jaar voordat we de meeste revenuen daarvan zien. Extra instroom is buitengewoon belangrijk, daar gaat de schoorsteen van roken. Volgens een simpele rekensom leveren tien studenten extra die het bachelor- en masterdiploma behalen bijna tweeënhalve ton extra inkomsten op. De premies voor de instroom en het behalen van het bachelor- en masterdiploma bedragen bij elkaar opgeteld namelijk 24.000 euro. Daar moeten natuurlijk de kosten voor het onderwijs aan één extra tutorgroep van af. Er resteert dan een kleine ton, even aangenomen dat iedereen het haalt.”

Over de CAO zegt de decaan dat het geen optie was om in eerdere jaren al geld te reserveren voor eventueel hogere personeelslasten door veranderingen in de CAO. Als de faculteit dat zou hebben gedaan, had men al een jaar eerder moeten reorganiseren.

Eén van de uitgangspunten voor de reorganisatie is handhaving van het kleinschalige, activerende onderwijs, anderzijds staat er in het voornemen tot reorganisatie ook dat PGO-onderwijs relatief duur is. Of er derhalve gesleuteld gaat worden aan de groeps grootte, daarover kan Van der Molen nog niet veel zeggen. “Het antwoord op deze vraag behoort tot het visietraject.”

Deze zin herhaalt de decaan meerdere malen. Het visietraject wordt dus heel bepalend voor hoe de toekomstige faculteit eruit gaat zien. Bij bestuurskunde anticiperen ze daar al op. De medewerkers zijn bij elkaar gekomen en hebben vijf werkgroepen geformeerd die zich buigen over de toekomst van bestuurskunde binnen de FSW. Deze ideeën worden ingebracht in het facultaire visietraject.

De beste wensen...

Peter Achterberg gaat de faculteit verlaten. Hij wordt socioloog in Tilburg. Wie Achterberg kent – en wie kent hem eigenlijk niet? – weet dat hij columns schrijven tot een regelrechte kunst heeft verheven. Ziehier zijn laatste column in SoFa. Gaaf is dat.

Met pak 'm beet een mannetje (m/v uiteraard) of tachtig luisterde ik onlangs naar de lezing van Craig Calhoun over de publieke missie van de universiteit. Gaaf was dat. Niet alleen de lezing, maar ook sommige commentaren daarna stonden stijf van de kritische noten ten aanzien van het aan universiteiten welig tierende New Public Management: Weg met de ranglijstjes! Weg met de audit culture! Weg met de standaardisering! Het vrijelijk en onbaatzuchtig delen van kennis, onder wetenschappers en met het publiek – is dat niet een fris ideeetje? Fervent twitteraar als ik ben, vatte ik het geheel samen in één enkele tweet: 'Geen beste ochtend voor universiteitsbonzen.' En zo zag ik dat ook.

Totdat ik naar de tram liep met, noem het toeval, een voormalig voorzitter van ons college van bestuur. Die was ook bij de lezing geweest en, benieuwd als ik was, vroeg ik naar de beoordeling: 'Uit het hart gegrepen!' En dat vond ik grappig. Mensen die jarenlang hebben bijgedragen aan de groei van het New Public Management aan de universiteit, althans er ogenschijnlijk niet in geslaagd zijn om het tij te keren, zijn het kennelijk roerend eens met een dergelijk verhaal. Gaaf is dat.

Waarschijnlijk is helemaal niemand het oneens met het verhaal van Calhoun. Van de decaan, die vooraf een kleine, met rendementscijfers gelardeerde geschiedenis prijs gaf van onze jarige faculteit, tot de jonge promovendus die nog moet gaan beginnen aan zijn (m/v uiteraard!) carrière: iedereen vond de lezing te pruimen.

Dat komt doordat iedereen ditzelfde verhaal interpreteert op een eigen, unieke, manier. Niet wat er precies gezegd wordt, maar je eigen specifieke inkleuring daarvan aan de hand van je eigen wereldbeeld, raamwerk of denkkader, bepaalt welke elementen in een toespraak je van belang vindt, en hoe je die waardeert. Dat universiteitsbonzen het een mooi verhaal vonden, betekent simpelweg dat ze het verhaal aan de hand van een eigen raamwerk interpreteren. En dat de lezing volgens hun raamwerk, en volgens dat van mij, kan rekenen op steun. Probleem is alleen dat ik geen flauw benul heb welk raamwerk die bobo's hanteren.

Da's trouwens altijd wel een probleem. Dat boodschappen volgens ontelbaar veel denkkaders kunnen worden beoordeeld. Ik zal het u daarom wat makkelijker maken en reik er u een drietal aan, gevolgd door mijn boodschap aan u. Hoewel alle drie de raamwerken gebruikt kunnen worden, verzeker ik u dat slechts één'tje de juiste is.

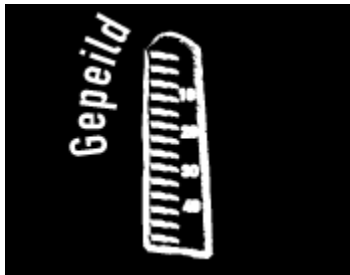
- **a)** Binnenkort is het kerst. Gevolgd door nieuwjaar. Een tijd van pais en vree. Een tijd om te denken aan je naaste.
- **b)** Binnenkort zal de auteur van dit stuk vertrekken naar een andere universiteit. Hij heeft hier jarenlang fijn gewerkt. Hij is zijn alma mater enorm dankbaar.

- **c)** Tja, daar zitten we dan: aan een volgens de elementaire principes van het New Public Management bestuurd universiteit. Met bestuurders die, om wat voor reden dan ook, sympathiseren met lezingen als die van Calhoun. Maar waarvan onderwijs niet te verwachten valt dat er veel zal veranderen aan de bestuursstijl.

Boodschap: De beste wensen!

Peter Achterberg

(Peter Achterberg wordt per 1 februari hoogleraar sociologie in Tilburg)

Welke indruk zal de FSW achterlaten

De FSW bestaat inmiddels 50 jaar, en een vraag die onverminderd boeiend blijft is: Waarom kiezen studenten voor een studie aan de sociale faculteit in Rotterdam en welke bijzondere docenten, vakken of sfeer zullen zij zich later nog herinneren?....

Tekst: Martine Zeijlstra

Rosalie Ekstein (26) derdejaars sociologie

“Mijn ouders zijn allebei socioloog, toch is het vrij bizar dat ik in hun voetsporen treed. Veel mensen dachten dat ik nooit zou gaan studeren. De meeste studenten gaan na hun middelbare schooltijd naar de universiteit, zonder echt goed te weten waarom. Dat wilde ik niet. Ik heb pas voor deze studie gekozen, toen ik dat heel zeker wist. Ik werkte een tijdje als maatschappelijk werker en kreeg daarbij te maken met veel ‘draaideurclienten’. Dat zijn mensen die in een verschrikkelijke situatie zitten, maar die niet echt geholpen worden. Ze keren steeds weer terug. Het systeem faalde, door kortzichtige ideeën. Ik besepte dat ik deze mensen alleen maar kon helpen, door op een hoger niveau over maatschappelijke problemen na te denken. Bij sociologie leer ik groepsprocessen goed doorgronden.

Ik vind politieke sociologie en culturele sociologie erg boeiend, maar oriënteer me het liefste zo breed mogelijk. Ik weet niet wie ik over tien jaar ben. Misschien ga ik ook wel promoveren. Ik zou het liefste zo lang mogelijk doorstuderen. Sociologie is mijn grote liefde en hobby.

Ik vind het wel erg jammer en demotiverend dat veel studiegenoten niet dezelfde passie voor sociologie hebben. Veel studenten zijn laks, de helft heeft de stof niet eens doorgenomen. Zij willen alleen hun papiertje halen. Terwijl ik het liefste wil discussieren en op de theorie wil ingaan. Na college kijk ik bijvoorbeeld nog graag naar youtube filmpjes van sociologiecolleges van andere universiteiten. Het maakt me niet uit of het met grappige cartoons is, of dat een grijze man college geeft. Zolang de stof maar boeiend is.

In het tweede jaar ben ik daarom ook nog bestuurskunde ernaast gaan studeren, om meer uitgedaagd te worden.”

Sharnice Trinidad (26) derdejaars bestuurskunde

“Ik was al jong geïnteresseerd in politiek. Ik kom van Curaçao en als veertienjarige zat ik in het jeugdparlement. Samen met andere jongeren leverde ik kritiek op het beleid van Curaçao. In de jeugdgevangenis hadden de jongeren bijvoorbeeld geen computer, terwijl ze daar wel een grote behoefte aan hadden. Dat hebben wij voor ze geregeld. Ook organiseerden we sportdagen. Veel mensen denken dat de jongeren uit de jeugdgevangenis super gevaarlijk waren en dat ze niets voor hen hoeven te regelen. Door die sportdagen te houden, beseften de jongeren dat zij er wel degelijk toe deden. Het was heel fijn om ze te kunnen helpen.

Voor mij was politiek lange tijd alleen een hobby. Toen ik naar Nederland kwam, ging ik economie studeren. Maar dat vond ik echt helemaal niets. Ik zat met 900 studenten in een collegezaal en voelde me een nummer. Bij bestuurskunde zijn ze heel sociaal. De groepen zijn kleiner en hechter en studenten doen daardoor sneller hun mond open. Ook docenten zijn open. Je mag altijd langs komen met vragen. Zelfs saaie vakken met veel theorie worden levendig door de vele voorbeelden uit de praktijk. Ik ben dus erg blij dat ik ben overgestapt van economie naar bestuurskunde. Later wil ik graag als beleidsmedewerker aan de slag of bij een stichting werken. Een politieke carrière is mooi, maar door masterclasses en uitjes naar de EU en de VN weet ik dat ik liever aan een klein project werk omdat je dan meteen een concreet resultaat ziet en mensen helpt. Bij de Europese Unie gaat het

meer om lange termijn effecten. Dat vind ik niet concreet genoeg. Door deze studie te doen, weet ik nu heel goed wat mij ligt.”

Lichting 2011

Jim Franssen (21) derdejaars pedagogische wetenschappen

“Ik heb altijd een klik gehad met kinderen. Als puber is het helemaal niet stoer om met je kleine neefjes te spelen, maar ik vond het wel leuk. Kinderen zijn zo puur zijn en zeggen eerlijk wat ze denken. Als jong volwassene kun je veel voor ze betekenen. Toen ik zes maanden in Australië zat, vertelden mijn neefjes op school dat ik met krokodillen had geworsteld.

Na mijn reis wist ik niet zo goed wat ik wilde studeren. Iemand zei tegen me: ‘Je moet een studie kiezen, waar je al goed in bent’. Toen wist ik dat ik Pedagogische Wetenschappen wilde studeren. Maar omdat ik mijn keuze zo laat maakte, waren er geen open dagen meer. Ik dacht dat ik in een collegezaal les zou krijgen. Ik schrok dus toen ik in een onderwijsgroep terecht kwam. Het leek wel een hbo studie! Maar nu ben ik echt fan. Je bestudeert de stof zelf en vervolgens bespreek je alles samen. Erg leerzaam.

Omdat wij de eerste lichting studenten zijn bij pedagogische wetenschappen zijn we erg hecht. Bij de koffie zitten we met dertig mensen en praten we juist niet over school. Sommige tutors organiseren voordat we met een nieuwe onderwijsgroep beginnen een ontbijtsessie om elkaar beter te leren kennen.

Als ik straks klaar ben, wil ik graag kinderen helpen bij wie er iets mis is gegaan in de familie. Ik hou ook van reizen. Australië is al ver op het gebied van de orthopedagogiek. Het lijkt me fantastisch om dat met elkaar te combineren. Maar ik weet niet of het me gaat lukken.”

Kwint van Leersum (19) tweedejaars psychologie

“Op mijn middelbare school kozen veel vrienden voor studies als rechten of economie. Ik wilde me niet vastleggen in mijn studiekeuze. Met een economische studie kun je alleen maar iets economisch gaan doen. Door voor psychologie te kiezen, ben ik breed inzetbaar in de samenleving. Die brede interesse heb ik altijd al gehad. Op mijn middelbare school had ik een beta profiel, maar toch heb ik voor psychologie gekozen omdat ik wil leren hoe mensen in elkaar steken.

Tot nu toe vind ik mijn studie erg interessant. Vooral de psychologie die gericht is op arbeid en organisatie spreekt me aan. Ik wil graag weten hoe mensen in bedrijven functioneren. Het leuke aan psychologie is dat je het voortdurend kan linken aan het dagelijks leven. Ik vond het altijd al leuk om in de zomer op een terrasje naar mensen te kijken en door deze studie is dat alleen maar leuker geworden. Door naar gesprekken te luisteren of simpelweg mensen te observeren, kom ik al een heleboel over ze te weten.

Ik denk dat ik over een jaar of tien nog heel goed weet hoe gezellig deze opleiding was. De meeste tutors zijn nog jong, waardoor ze dichtbij de studenten staan. Door het probleem gestuurd onderwijs leer ik mijn medestudenten goed kennen en dat is fijn samenwerken.”

Terugblikken op de FSW

Oudgediende prof. dr. Rinus Van Schendelen heeft na eigen zeggen geboft dat hij aan de faculteit kon werken. Als hij terugkijkt op 'zijn eerste 42 jaar' FSW vallen hem zaken op zoals de grootschaligheid, de verzakelijking en de verandering in de wetenschapsbeoefening.

Tekst en fotografie: Mary van der Graaf

Twee iconen van de faculteit zouden aan het einde van het lustrumjaar met SoFa terugblikken op vijftig jaar FSW. Een ontmoeting tussen de emeritus hoogleraren Han Leune en Rinus van Schendelen werd voor 6 december geregeld. Helaas was Leune, die in 1963 tot de eerste lichting sociologiestudenten behoorde, in 1980 tot hoogleraar werd benoemd en in 2007 met emeritaat ging, onverwachts verhinderd.

Omdat het op de faculteit vanwege de verhuizing een chaos is, vindt het gesprek met Van Schendelen in het Erasmus Paviljoen plaats. Het uitzicht op het H-gebouw is heel toepasselijk. Het is de plek waar Van Schendelen in 1971 zijn loopbaan bij de FSW begon. Hij werd in 1980 hoogleraar politicologie en specialiseerde zich in zowel belangenbehartiging als Europa. Naast zijn vele wetenschappelijke publicaties leverde hij een schier eindeloze reeks bijdragen aan vaktijdschriften en de media. In 2002 bemiddelde Van Schendelen op verzoek van burgemeester Opstelten bij de totstandkoming van het college van B en W met Leefbaar Rotterdam, CDA en VVD.

Hoewel hij vanaf 2006 met emeritaat is, is hij nog steeds aan de FSW verbonden en komt hij elke dag tijd tekort. "Omdat er zeer veel interessante dingen op me afkomen en daarnaast heb ik mijn eigen agenda van onderwerpen die ik wil bestuderen en beschrijven. Die wetenschapsbeoefening doe ik in de mengvorm die ik ruim veertig jaar heb gepraktiseerd, namelijk met één been in de academische wereld en met mijn andere been in de praktijk. Niet omdat de praktijk kennis genereert, maar de praktijk geeft mij informatie en zet mij aan het denken."

Veranderingen

Van Schendelen heeft vooraf nagedacht over de veranderingen binnen de FSW. Op een papiertje noteerde hij vier punten. Het lijstje begint met 'de grootschaligheid'. "Toen ik begon waren we met hooguit veertig stafleden en die kenden elkaar. Nu zitten we met, schat ik, zo'n vierhonderd mensen en vier introverte opleidingen, want ze hebben elk hun eigen wereld."

'Wetenschapsbeoefening' staat ook op het lijstje. Volgens Van Schendelen begint dat altijd met heel veel lezen en jezelf vragen stellen over wat je gaat onderzoeken. Vervolgens komt de fase van veel

denken; het analyseren van wat je gezien hebt en wat er ontbreekt. Tot slot is er de derde fase van het publiceren. "Als ik nu kijk naar die stadia – input, denken, output – dan is bij velen het lezen er in hoge mate bij ingeschoten, daar heeft men geen tijd meer voor. Ik ben verbijsterd over het gemak waarmee stafleden, vanwege de interne verhuizing, de afgelopen weken duizenden boeken bij het oud vuil hebben gezet.

Je ziet ook dat het onderzoek nu wordt uitbesteed aan juniors. Ik gaf nooit het onderzoek aan hen uit handen, we deden het samen. Je kunt die veranderingen wel verklaren. Toen ik begon, hadden we allemaal een mooi onderzoeksplotje, 40 procent van je tijd was bestemd voor onderzoek en dat was al gefinancierd. Dat is gereduceerd tot vrijwel niets. Om nu onderzoek te doen, moet je aanvragen indienen bij de NWO's van de wereld en dat kost razend veel tijd. Zij willen ook grote projecten, maar dat betekent dat je veel personeel aan het werk moet zetten, en ja, dan kom je als hoogleraar steeds verder van het onderzoek af te staan en word je manager. Als je naar de tweede fase kijkt, het denkwerk, dan moet je constateren dat ze ook daarvoor steeds minder tijd hebben, terwijl daar juist de sprong vooruit gemaakt kan worden."

Verder staat op het lijstje 'publiceren'. Van Schendelen vindt het vanzelfsprekend dat een wetenschapper moet publiceren. Daarom schreef hij in de jaren '70 al plagerige stukjes over het 'schriftloos vegeteren', zoals hij het gedrag van collega's noemde die niets of nauwelijks publiceerden. Maar het huidige publish or perish vindt hij het andere uiterste. "Absurd, want je krijgt perverse effecten en fraudeachtig gedrag," luidt zijn commentaar. "Ik krijg mensen langs die vol trots hun achtste spin off van hetzelfde materiaal presenteren. 'Daar moet je mee stoppen, want je reputatie gaat kapot,' zeg ik dan. Want ik sla die papers structureel over, omdat het slechts herhaling is."

Klooster

'Van kloostergang naar kantoortuin', leest Van Schendelen van zijn briefje. "Het M-gebouw was nog een kloostergang en een faculteit hoort een klooster te zijn. Daar kun je je terugtrekken en isoleren om te lezen, te denken en te schrijven. Maar nu hebben we een kantoortuin en dat is niet bevorderlijk voor de wetenschap. Ik hoef dit soort glanzende gebouwen helemaal niet; geef mij maar een eigen pakhuisje volgestouwd met boeken, twee stoeltjes en een plank die we bureau noemen.

De verzakelijking van de universiteit noemt Van Schendelen een frappante cultuurverandering. Hij spreekt met nostalgie over de 'corporate loyalty' van vroeger. Over toen ze als eerste faculteit postacademisch onderwijs aanboden en zelf de folders daarvoor maakten. "Als je die terugziet, dan is het zo primitief, maar ook zo lief. Voor dertien avonden inclusief het studiemateriaal vroegen we 35 gulden. De faculteit hoefde er niets aan te verdienen, het mocht zelfs wat kosten. Die opbrengst werd verbrast door met de docenten en hun partners ergens te gaan eten. Dat was de beloning, want het was gewoon een eer om het te mogen doen. Gaan we 42 jaar verder in de tijd dan heb je allemaal zeer commerciële markttarieven. En docenten becijferen alles tot achter de komma: als ik er zoveel euro voor krijg, heb ik er 2 uur en 13 min voor beschikbaar."

Omdat Van Schendelen geen terugblik wil met alleen lyriek of gekat, heeft hij een uitsmijter achter de hand. Hij wil afsluiten met het Indische gezegde waar hij heilig in gelooft: Je mag nooit spugen in de bron waar je uit gedronken hebt. "Maar," voegt hij daar aan toe, "het water smaakt de ene keer soms lekkerder dan de andere keer. Dat natuurlijk wel. Maar ik ben altijd zeer dankbaar geweest voor de kansen die ik heb mogen pakken. Ik heb geboft dat ik bij zo'n universiteit mocht instappen."

Een Stang op de muur

De vergaderzalen van de FSW in het T-gebouw hebben iets bijzonders. Aan de wanden is het grafische werk 'CityStang' van Stang Gubbels aangebracht. Wie de vergaderzaal binnenstapt, maakt een ontdekkingstocht door Rotterdam. De stad waar de faculteit nauw mee is verbonden.

Tekst: Marjolein Kooistra

Sinds kort werken, studeren en vergaderen de medewerkers van de FSW in lichte en transparante ruimten van het T-gebouw. Bij de herinrichting van het T-gebouw zijn er ook een aantal vergaderkamers gekomen – op de 15de, 16de en 17de verdieping. Deze vergaderkamers hadden witte muren en glazen wanden die om een mooi Rotterdams beeld vroegen.

In de periode dat we nadachten over welke Rotterdams beelden of foto's we zouden kunnen laten plaatsen, liep ik bij toeval langs Galerie Christian Ouwens aan de Oppert in Rotterdam. In de etalage lag een enorme zeefdruk met allemaal Rotterdams gebouwen en nog wel met de kleur oranje erin. Echt Rotterdams en echt FSW. 'Dit is het, dit moet op de muren komen!', dacht ik meteen. Gelukkig was het Facultair Management Overleg net zo enthousiast, dus de ontwerper van het werk, Stang Gubbels, kon worden benaderd voor de opdracht tot het maken van het ontwerp voor onze vergaderzalen.

Stang (Gubbels) is een Rotterdams grafisch ontwerper die bekend staat om zijn werk vol helderheid en humor. Met strakke lijnen probeert hij de essentie te vangen van objecten, mensen of teksten. Zonder opsmuk en tierlantijnen en met een twist van heldere lijnen en kleuren. Hij maakt beelden met een duidelijke boodschap, geeft een monumentale indeling van het beeldmateriaal en werkt met helder en veel kleurgebruik.

Dit is allemaal terug te zien in het werk dat nu is aangebracht in de vergaderzalen van het T-gebouw. Stang noemt zijn project CityStang. CityStang is ontstaan uit een voorstel van zijn galeriehouder om een nieuw beeld van Rotterdam te maken dat past in een moderne omgeving. Stang heeft daartoe een alternatieve skyline van Rotterdam bedacht. Al lopende door de stad, soms letterlijk, maar vaak ook in het hoofd, ontleedde hij de stad. Hij bracht een verzameling Rotterdams objecten bij elkaar die in zijn ogen iconisch zijn en die het verhaal van Rotterdam vertellen. Deze verzameling plaatste hij in het platte vlak, op een plek waarvan hij dacht; dat klopt.

Deze tot heldere lijnen en kleuren teruggebrachte objecten, geven de essentie van Rotterdam weer. Ook de kleuren die hij gebruikt – oranje en groen – dragen het ‘beeld’ van Rotterdam. Het zijn Rotterdamse kleuren, kleuren die sprankelend en dynamisch zijn.

Ik herkende het allemaal direct, daar in de etalage. CityStang in het T-gebouw wordt een ontdekkingstocht, een ontdekkingstocht door Rotterdam. De stad waar onze faculteit nauw mee is verbonden. Neem eens een kijkje en laat je ogen dwalen.

Meer over het werk van Stang Gubbels

www.citystang.com

<http://stang.nl/>

Galerie Christian Ouwers, Oppert 2 (zijstraat Meent), 3011 HV Rotterdam

(010) 243 00 43 / bureau@christianouwers.nl

www.christianouwers.nl

Herinneringen aan de FSW

De FSW bestaat dit jaar een halve eeuw en dat is goed gevierd: zo waren er borrelsessies, lezingen en feesten voor studenten en alumni. Voor SoFa blikken drie oud-studenten nog eens terug op hun tijd aan deze faculteit.

Tekst: Pamela Roumen

Jeroen Achterberg (38), senior manager bij PwC in Amsterdam

Of we het interview ook om zeven uur 's ochtends kunnen doen, vraagt Jeroen Achterberg per e-mail. Een uur later vertrekt hij namelijk naar Schiphol voor een verrassingsuitje van zijn vriendin en de eerlijkheid gebiedt te stellen: een welkome verrassing is dat wel. Maar eerst moet hij nog een deadline halen. “Lang leve het leven van een consultant,” zo stelt hij.

Jeroen Achterberg studeerde tussen 1996 en 2011 sociologie aan de FSW. “Destijds moest je 42 studiepunten per jaar halen en ik haalde gemiddeld maar 25 studiepunten per jaar. Dus ja, dan loop je op een gegeven moment wel vertraging op.”

Daarentegen was Achterberg erg actief in ‘buitenschoolse activiteiten’. In zijn studententijd was hij onder andere werkzaam bij onderzoeksinstituut Risbo en bij het International Film Festival Rotterdam. Hier werkte hij drie jaar lang als parttime organisatiemedewerker. Kwam hij in zijn studententijd dan wel aan die veertig, aanbevolen, studie-uren per week? “Nee, nee, ik studeerde echt veel minder (lacht). Nou, houd het maar op de helft, dan kom ik er nog goed van af.”

Hoewel hij positief terugkijkt op zijn studententijd aan de FSW, heeft Achterberg wel nog enige kritiekpuntjes. “Toen ik studeerde besepte ik niet goed wat ik allemaal met die studie kon doen. Ik hoorde altijd dat sociologen onderzoek doen en in de universitaire wereld terecht komen *and that’s it*. Maar het blijkt een stuk breder te zijn dan dat. In *change management*, mijn vakgebied, is er een directe link met sociologie, alleen: ik heb daar tijdens mijn studie nooit iets over gehoord. Studenten moeten natuurlijk ook zelf actief zoeken naar mogelijkheden, maar als er een beter netwerk is met externe organisaties dan kan de vakgroep sociologie dat gebruiken. Externen kunnen dan bijvoorbeeld iets vertellen tijdens een gastcollege. Ze mogen mij daar in ieder geval voor bellen.”

Janne Stout (27), basispsycholoog bij PsyQ in Spijkenisse

Ook de Rotterdamse Janne Stout blik met een goed gevoel terug op haar studententijd, hoewel ze bepaalde zaken liever anders had gezien. “Ik vond het enigszins demotiverend dat docenten benadrukten hoe moeilijk het is om als psycholoog aan de slag te gaan of om überhaupt een stageplek te vinden. Uit voorzorg ging ik daar dus al een jaar van te voren naar op zoek. Vervolgens kreeg ik van die stageplekken te horen dat ik veel te vroeg was, dat ze echt nog niet wisten hoeveel stagiaires ze straks nodig hadden.”

Tussen 2005 en 2011 studeerde Janne Stout psychologie aan de FSW. Een uitdagende opleiding, waarbij ze erg profiteerde van het (toen) nieuwe PGO-systeem. “Voor mij werkte dat ontzettend goed. Door zelfstandig literatuur te leren en dat in de onderwijsgroepen te bespreken, kon ik me veel beter concentreren. Het brainstormen met medestudenten heeft voor mij ook heel goed uitgepakt. Als ik alleen maar colleges had gehad, dan

was mijn studietijd niet zo inspirerend geweest.”

Ietwat minder stimulerend vond de jonge psychologe de uitspraken van enkele oud-docenten. “Alles werd opgehangen aan zo’n GZ-opleiding (gezondheidszorg-opleiding; redactie). Maar daar weet je niks van als je net psychologie studeert. Je denkt dan vooral ‘als ik straks ben afgestudeerd dan kan ik aan de slag als psycholoog’. Vervolgens hoor je dan ‘Nee, als je bent afgestudeerd dan kan je nog helemaal niks en je moet dan eerst nog verder studeren.’ Dergelijke uitspraken riepen wel wat onrust op, in ieder geval bij mij.”

Enige jaren praktijkervaring lijken Stout nu gerustgesteld te hebben en met een brede glimlach vertelt ze over haar laatste zege: “Begin januari start ik met de opleiding tot GZ-psycholoog. Daar ben ik heel blij mee. De komende twee jaar zit ik dan ook op verschillende werkplekken, bijvoorbeeld in Rotterdam. In 2015 ga ik daar aan de slag bij PsyQ. Ja, dat is dat enorme gebouw tegenover de Erasmus Universiteit.”

Gido de Vos (32), senior inspecteur bij Inspectie Veiligheid en Justitie in Den Haag

Voor heel even lijkt Gido de Vos de draad kwijt. “PGO? BskWeb? Nee, dat zegt me echt helemaal niks,” zo vertelt hij. “In mijn studententijd moest je via blackboard je opdrachten inleveren en af en toe moest je dat ook nog fysiek doen. Dan ging je naar de *printshop*, waar natuurlijk een hele lange rij stond, en dan moest je dus niet zijn vergeten om je printkaart mee te nemen, met printgoed er op.”

Tussen 1998 en 2004 studeerde De Vos bestuurskunde aan de FSW. Een studententijd die hij als ‘gemoedelijk’ en ‘heel vrij’ omschrijft. “Ik kan me niet herinneren dat ik ooit stress heb gehad over die studie. Wel dat ik een paar maanden niks had gedaan en dan dacht ‘oh, ik moet het maar weer eens oppakken’. Maar dat kon ook gewoon. Je had heel veel van die inhaalmomenten; een stuk of zes à zeven. Volgens mij is dat nu ook veel minder.”

Een nadeel van zijn studie vindt De Vos dat er geen actuele onderwerpen werden behandeld. “Met de studie hebben we nooit, of misschien één keer, iets gedaan met Prinsjesdag. Terwijl dat elk jaar terugkomt en juist een heel belangrijk moment is voor bestuurskundigen. Daar kun je namelijk ontzettend veel aan ophangen. We behandelden dan ook vooral zaken die zich al hadden afgespeeld en niet de zaken die zich op dat moment afspeelden.”

Daarentegen onderstreept De Vos ook de vele pluspunten van zijn studie. “Het voordeel van bestuurskundigen is dat ze zien dat er altijd meerdere werkelijkheden zijn. In mijn organisatie werken veel juristen en die denken over het algemeen vanuit een juridisch kader. Maar dat is slechts één kant van de medaille. Dat er juist heel veel verschillende werkelijkheden zijn, daar word je in de studie bestuurskunde wel bekwaam in gemaakt.”

Colofon

SoFa nr. 2 jaargang 6 – 17 december 20013

SoFa is een uitgave van Faculteit der Sociale Wetenschappen

Hoofdredactie

Mary van der Graaf

Webmaster

Maikel Hofman

Medewerking aan deze editie

Peter Achterberg, Marjolein Kooistra, Han van der Leur, Pamela Roumen en Martine Zeijlstra

Vormgeving

Piromedia

Redactie-adres

Mary van der Graaf

Kamer M 7-32

E-mail: sofa@FSW.eur.nl

Postbus 1738

3000 DR Rotterdam

Verschijning volgende editie

Dinsdag 11 februari 2013